

Dövlətin və xalqın etibarlı keşiyində

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin müəyyən etdiyi hüquqi dövlət quruculuğu konsepsiyasına uyğun olaraq Prezident İlham Əliyev tərəfindən həyata keçirilən ardıcıl və sistemli islahatlar daxili işlər orqanlarının fəaliyyətində yaxından hiss olunur. Ötən 22 ildə respublikamızda bütün sahələrdə baş verən yüksəliş Azərbaycan polisində fəaliyyətinin də müasirləşməsi, peşəkarlığının yeni keyfiyyət mərhələsinə qədəm qoyması ilə əlamətdardır. Müasir çağırışları rəhbər tutan Azərbaycan polisi bu dövrdə qanunçuluğun qorunmasında, cinayətkarlığa, onun transmilli növlərinə qarşı mübarizədə, asayişin və təhlükəsizliyin təmin olunmasında, əməliyyat-xidməti fəaliyyətinin vətəndaş məmnunluğu üzərində qurulmasında layiqli xidmət həyata keçirmiş, qarşısında dayanan vəzifələri uğurla

yerinə yetirmiş, ona bəslənən inamı şərtlə doğrultmuşdur. 2015-ci ildə baş verən Nardaran hadisələri göstərdi ki, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin ömrü ilə sülhə inkişaf edən Azərbaycanda ictimai-siyasi sabitlik möhkəm qorunur, hər hansı təxribatın, konstitusiyaya zidd hərəkətlərin qarşısı daxili işlər orqanlarının şəxsi heyəti tərəfindən qətiyyətlə alınır. Bütün dünyanı cənginə almış koronavirus pandemiyasının pik dövründə də Azərbaycan ictimaiyyəti daxili işlər orqanlarının şəxsi heyətinin fədakarlığına şahidlik etdi. Polis əməkdaşları və Daxili Qoşunların hərbi qulluqçuları ilk gündən ölkəmizdə həyata keçirilən qabaqlayıcı və sosial izolyasiya tədbirlərinin önündə oldular. Evdə qalmanın vacib olduğu şəraitdə mehaz onlar həyatlarını təhlükəyə ataraq karantin rejiminin tə-

ləblərinin yerinə yetirilməsini nəzarətdə saxladılar. Bir sözlə, həmin kritik günlərdə Azərbaycanda çiyinə böyük yük düşən dövlət strukturlarından biri də daxili işlər orqanları oldu. Son illər respublikamız beynəlxalq səviyyəli bir sıra tədbirlərə evsahibliyi etmişdir. "Avroviziya" mahnı yarışması, Birinci Avropa Oyunları, IV İslam Həmrəyliyi Oyunları, COP29 bütün dünyaya Azərbaycanın nümunəvi təşkilatçılığı ilə yanaşı, həm də respublikamızda sabitliyin ən yüksək səviyyədə təmin olunduğunu nümayiş etdirmişdir. Bütün bu tədbirlər zamanı daxili işlər orqanlarının əməkdaşları öz vəzifə borclarını, qarşıya qoyulmuş tapşırıqları layiqincə yerinə yetirmiş, təhlükəsizliyin qorunmasına özlərinin layiqli töhfələrini vermişlər.

5

Rusiyanın etnik ayrı-seçkilik siyasəti

Hazırda Rusiyada azərbaycanlılara, özbəklərə, qırğızlara, türkmənlərə və digər türk, müsəlman xalqların nümayəndələrinə qarşı aparılan şovinist, diskriminasiya və islamofob siyasət təsadüfi deyil. Bu siyasətin başında hakim siyasi dairələr dayanır. Əslində, bu, əsrlər boyu müxtəlif xalqlara qarşı həyata keçirilən imperiya siyasətinin daha sərt və açıq formaya keçmiş davamıdır. Rusiyada mövcud daxili və xarici siyasətin mahiyyətini anlamaq üçün Ukraynada baş verənlərə diqqət yetirmək kifayətdir. Əgər Rusiya rəhbərliyi qaradaşları slavyan Ukrayna xalqına qarşı belə qəddar siyasət aparsa, Buçada və digər şəhərlərdə mülki insanları qırır, köndləri və şəhərləri Yer üzündən silir, milyonlarla insanı didərgin salırsa, digər xalqlara qarşı daha amsız münasibət sərgiləməsi təəccüblü deyil. 1990-cı illərdə Orta Asiya və Qafqazdan olan miqrantlara qarşı qəddarlıq ilə seçilən skinded dəstələrinin xüsusi xidmət orqanları himayə edirdi. Bugünkü Rusiyada artıq həmin qruplara ehtiyac yoxdur. Bu vəzifəni bərbəşə polis, OMON və FSB daha açıq, daha qəddar şəkildə icra edir. Yekaterinburqda azərbaycanlılara qarşı törədilən cinayətlər bunun bariz sübutudur. Hadisənin detalları Rusiyada digər xalqlara qarşı nifrətin dövlət səviyyəsində qorunduğunu göstərir.

7

Azərbaycan dövləti harada yaşamasından asılı olmayaraq, vətəndaşının yanındadır

Rusiya hansı ölkəyə təzyiqlər etmək istəyirsə, miqrant məsələsindən "bəşəlli" yapışır. Aydın məsələdir ki, bu, hansısa "cinayət işi"nin araşdırılması yox, miqrantlara və qeyri-ruslara qarşı şovinist, diskriminasiya, milli ayrı-seçkilik siyasətinin tərkib hissəsidir. O səbəbdən Yekaterinburq hadisəsinin möhürü indi baş verməsinin əsas səbəbi Azərbaycanın dünyadakı nüfuzu, müstəqil siyasət yürütməsi, heç kimin və heç bir dövlətin təsir dairəsinə düşməməsidir.

Yekaterinburq vəhşiliyini ötən il dekabrın 25-də Bakı-Qrozni marşrutu ilə uçan AZAL-a məxsus sənişin təyyarəsinin Çeçenistanda Rusiyanın hava hücumundan müdafiə sistemi tərəfindən vurulmasının davamı kimi də qiymətləndirmək olar. Baş vermiş bu dəhşətli cinayətlə bağlı rəsmi Bakının konkret tələbləri hələ də aktualdır. Xatırladaq ki, Rusiya tərəfi təyyarənin vurulması faktını gizlətməyə çalışsa da, cinayəti ört-basdır edə bilməmiş və bundan sonra Azərbaycanın tələblərindən imtina etməsi üçün təzyiqlər siyasəti də daxil olmaqla müxtəlif yollara əl atmışdır.

İndi də belədir. Yekaterinburqda baş verən hadisələrlə bağlı Rusiya Prezidentinin mətbuat katibi Dmitri Peskov Azərbaycanın Rusiya ilə bağlı bütün mədəni tədbirləri ləğv etməsinə Moskvanın təəssüf hissi keçirdiyini bildirdi.

8

İmperiya zehniyyətinin növbəti təzahürü

Rusiyanın bu siyasəti ölkə daxilində ciddi narazılıq və iqtisadi böhran fonunda yeni "düşmən obrazları" formalaşdırıldığı, Qərbin ardicən müsəlman xalqlar, qeyri-ruslar, xüsusilə də postsovet coğrafiyasından olan icmaların hədəfə alındığını göstərir. Bu həm də imperiya zehniyyətinin növbəti təzahürüdür.

Cənubi Qafqazla bağlı Moskvadan qaynaqlanan gərginlik də bu strategiyamızın tərkib hissəsidir. Ermənistanla Koçaryan, Sarkisyan və digər Moskvayönüli siyasi qüvvələrin revansist ritorikalarının artması da təsadüfi deyil. Bu ritorika təkəcə daxili siyasi mübarizə vasitəsi deyil, həm də regionda yeni münaqişə ocaqlarının yaranması üçün siyasi zəminin hazırlanmasıdır. Məqsəd isə aydındır: Cənubi Qafqazı yenidən qeyri-sabitlik və müharibə arenasına çevirmək.

7

"Qətlə yetirilənlər küt alətlə vurulublar"

Biz ekspertiza zamanı 1966-cı il təvəllüdü Hüseyn Səforovun bədəninə çox sayda xarici və daxili travma aşkarladığı. Sümüklərin yerdəyişmiş sınığı var, dəş qəfəsi deformasiyaya uğrayıb, asimmetrikdir. Sol göztrafi nahiyədə 14x12 sm ölçüdə hematoma, üst və alt dodaqların selikli qişası qanqırılı, alının sol və sağ qaşüstü nahiyəsində sıyrıqlar, dəş qəfəsinin arxa səthində, xayalıqda, hər iki əlin arxasında qanqırılar var. Sol bel nahiyəsinin köndələn istiqamətli sıyrığı, sol budun iç səthininin 17x2,5 sm ölçüdə zolaşqəkilli sıyrığı mövcuddur. Meyit daxili müayinə olunub. Başın dərisinin iç səthində geniş qan-sızmalar var. Məhkəmə-Tibbi Ekspertiza və Patoloji Anatomiya Birliyinin gəldiyi nəticəyə əsasən, Hüseyn Səforovun ölüm səbəbi aldığı çoxsaylı xəsarət nəticəsində inkişaf edən posttravmatik və posthemorragik şokdur.

8

Volodimir Zelenski İlham Əliyevə başsağlığı verib

İyulun 1-də Ukrayna Prezidenti Volodimir Zelenski Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə zəng edib.

Volodimir Zelenski Rusiyanın Yekaterinburq şəhərində azərbaycanlılara qarşı hücumlarda həmvətənlilərimizin qətlə yetirilməsi ilə bağlı Ukrayna ictimaiyyətinin başsağlığını çatdırıb.

Dövlətimizin başçısı başsağlığına görə minnətdarlığını bildirib.

Prezident Volodimir Zelenski həmçinin Ukrayna vətəndaşlarının İrandan təcili məsləhətində Azərbaycanın dəstəyinə görə dövlətimizin başçısına təşəkkür edib.

Telefon söhbəti əsnasında ölkələrimiz arasında ikitərəfli münasibətlərin perspektivlərinə dair fikir mübadiləsi aparılıb. Hökumətlərarası Komissiyamızın iclasının tezliklə Bakıda keçirilməsi ilə bağlı razılıq əldə olunub. Azərbaycanın və Ukraynanın ərazi bütövlüyünə və suverenliyinə bir daha qarşılıqlı dəstək ifadə edilib.

Ukrayna Prezidenti eyni zamanda Azərbaycanın ölkəsinə göstərdiyi humanitar yardımlara görə də minnətdarlığını bildirib.

Prezidentin Mətbuat Xidməti

Azərbaycan soydaşlarımızın qətlə ilə əlaqədar Rusiyaya nota verib

Rusiya hüquq-mühafizə orqanlarının qanunsuz hərəkətlərinin, həmvətənlərimizin qətlinin və ağır yaralanmasının Azərbaycan ictimaiyyətinə son dərəcə mənfə reaksiyaya səbəb olduğu qeyd edilib. Rusiya tərəfindən bu hücumların hərtərəfli və obyektiv araşdırılması, habelə təqsirkarların Rusiya Federasiyasının mövcud qanunvericiliyinə uyğun olaraq məsuliyyətə cəlb edilməsi üçün təcili tədbirlər görülməsi tələb olunub.

"Rossiya seqodnya" Beynəlxalq İnformasiya Agentliyinin filialı kimi təqdim edilən "Sputnik-Azərbaycan"ın ofisində həyata keçirilən tədbirlər ilə bağlı səfir öz növbəsində ölkəmizin mövqeyini qarşı tərəfin diqqətinə çatdırıb.

Qeyd edilib ki, Azərbaycanın hüquq-mühafizə orqanlarının ofisində həyata keçirilmiş əməliyyat-axtarış tədbirləri ölkəmizin qanunvericiliyinə və beynəlxalq öhdəliklərinə tam uyğundur.

Məlum olduğu kimi, bu il fevralın 12-də "Rossiya seqodnya" beynəlxalq informasiya agentliyi Federal Dövlət Unitar müəssisəsinin Bakı filialının rəhbəri XİN-ə çağırılaraq, onların ölkəmizdə filial nümayəndəlik kimi fəaliyyət göstərməsi üçün hüquqi əsas olmadığı diqqətə çatdırılıb və filialın fəaliyyətini 3 gün ərzində dayandırması haqqında bildiriş qarşı tərəfə təqdim edilib. Buna baxmayaraq, qeyd edilən filialın akkreditasiyası ləğv olunmuş Rusiya vətəndaşları və filial qanunsuz şəkildə fəaliyyətini davam etdirib.

Daxili İşlər Nazirliyinin məlumatında da vurğulduğu kimi, hazırda sözügedən qanunsuz fəaliyyət ilə bağlı Cinayət Məcəlləsinin müvafiq maddələri üzrə cinayət işi başlanılıb və istintaq tədbirləri davam etdirilir.

6

Şovinizmin siması

Bu gün Rusiyada baş verənlər həm siyasi, həm mədəni, həm də mədəni tonozuğun bariz sübutudur. Demək olar ki, baş verən hadisələr bu ölkədə şovinizmin, diskriminasiyanın, milli ayrı-seçkiliyin bariz nümunələridir. Yekaterinburqdakı hadisə isə prosesin idarə olunduğunu aydın göstərir. Azərbaycanlılara qarşı törədilən cinayətin bütün detalları onu deməyə əsas verir ki, Rusiya polisində, OMON-nun qəddarlığı hələ də davam edir. Bu da onu təsdiq edir ki, 1990-cı illərdə OMON-nun, polis qəddarlığı ənənələri artıq

maskalanmadan daha şiddətli formada həyata keçirilir. Rusiya hüquq-mühafizə orqanlarının ixtirə etdiyi etnocinayətkarlıq anlayışı bu ölkədə digər xalqların nümayəndələrinin cinayətkar kimi təqdim olunmasına hüquqi əsas yaratmaq cəhdidir. Rusiya tərəfdarı və daha da genişləndirməyi planlaşdırdığı etnotəmizləmə siyasəti üçün zəmin yaradır.

Müharibədə insan qtlığı ilə üzvlənən Rusiyada miqrantların müxtəlif təzyiqlər, şantaj, məcburetə yolları ilə müharibəyə aparılması tendensiyası açıq müşahidə olu-

nur. Miqrantlar narkotik, törətmədikləri cinayətlər, ailə üzvləri və yaxınları ilə təhdid edilir, məcburiyyət qarşısında qalıb razılaşmalı olurlar. Müharibəyə gedən miqrantlar isə əldə edilir, onlara kompensasiyalar verilmir. Qayıtdıqdan sonra yenidən şantaj olunur və müharibəyə aparılırlar.

Miqrantlarla bərabər milli kimliyinə görə Rusiya vətəndaşı olan qeyri-ruslar da bu kimi təqiblərin qurbanı olurlar.

8

"Məhkəmələr və hakimlər haqqında" və "Məhkəmə-Hüquq Şurası haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il 7 noyabr tarixli 65-VIIQD nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikası Prezidentinin bəzi fərmanlarında və Sərəncamında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndinə rəhbər tutaraq, "Məhkəmələr və hakimlər haqqında" və "Məhkəmə-Hüquq Şurası haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il 7 noyabr tarixli 65-VIIQD nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar qərara alıram:

1. "Dövlət qulluğu haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2000-ci il 29 dekabr tarixli 435 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2001, № 1, maddə 28 (Cild I); 2024, № 5 (I kitab), maddə 526, № 7, maddə 805; 2025, № 2, maddə 124) 3.23-1-ci bəndi aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"3.23-1. həmin Qanunun 29-1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş qurum mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında, onların yanında yaradılan dövlət agentliklərində və dövlət xidmətlərində, habelə mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yanında, tabeliyində olan orqanlarda dövlət qulluğuna qəbulla bağlı keçirilən müsahibənin nəticələrindən verilən şikayətlərə münasibətdə - həmin mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında yaradılmış apellyasiya suralardır";

2. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2006-cı il 18 aprel tarixli 391 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2006, № 4, maddə 323 (Cild I); 2024, № 1, maddə 31, № 3, maddə 257, № 5 (I kitab), maddələr 516, 518, № 9, maddə 999, № 12 (II kitab), maddə 1378; Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2025-ci il 19 aprel tarixli 374 nömrəli Fərmanı) ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi haqqında Əsasnamə"nin 8.16-2-ci və 9.35-2-ci bəndləri aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"8.16-2. ilk dəfə hakim təyin olunmuş şəxslərin təliminin həyata keçirilməsi təmin edir";

"9.35-2. ilk dəfə hakim təyin olunmuş şəxslərin təliminin həyata keçirilməsi təmin etməkdir";

3. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2007-ci il 13 dekabr tarixli 673 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2007, № 12, maddə 1223 (Cild I); 2024, № 5 (I kitab), maddə 529) ilə təsdiq edilmiş "Ədliyyə orqanlarına qulluğa qəbul olunmaq üçün namizədlərlə müsahibənin və müsahibənin keçirilməsi qaydaları haqqında Əsasnamə"nin 1.7.5-ci bəndində dəyişikliklər edilmişdir.

4. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2008-ci il 21 noyabr tarixli 24 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2008, № 11, maddə 979 (Cild I) ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyinin Ədliyyə Akademiyasının Nizamnaməsi"ndə aşağıdakı dəyişikliklər edilmişdir:

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 1 iyul 2025-ci il

"Məhkəmələr və hakimlər haqqında" və "Məhkəmə-Hüquq Şurası haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il 7 noyabr tarixli 65-VIIQD nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikasının bəzi qanunlarında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 5-ci, 16-cı və 19-cu bəndlərini rəhbər tutaraq, "Məhkəmələr və hakimlər haqqında" və "Məhkəmə-Hüquq Şurası haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il 7 noyabr tarixli 65-VIIQD nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar qərara alır:

Maddə 1. Azərbaycan Respublikası Əmək Məcəlləsinin (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1999, № 4, maddə 213 (Cild I); 2024, № 1, maddə 6, № 4, maddə 365, № 7, maddə 744, № 8, maddə 934; 2025, № 1, maddələr 1, 16, № 2, maddə 96; Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 11 aprel tarixli 172-VIIQD nömrəli Qanunu) 179-cu maddəsinin 2-ci hissəsinin "o" bəndinin sonunda nöqtəli vergül işarəsi nöqtə işarəsi ilə əvəz edilsin və həmin hissənin "6" bəndi ləğv edilsin.

Maddə 2. "Dövlət qulluğu haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2001, № 1, maddə 1 (Cild I); 2024, № 5 (I kitab), maddə 489, № 7, maddə 748,

№ 8, maddə 934; 2025, № 2, maddə 96) 29-1-ci maddəsinə "quruma" sözdünün sonra "(məhkəmə hakimiyyəti orqanlarının və Məhkəmə-Hüquq Şurasının aparatlarında dövlət qulluğuna qəbulla bağlı keçirilən müsahibənin nəticələrindən Məhkəmə-Hüquq Şurasının Apellyasiya Şurasına)" sözləri əlavə edilsin.

Maddə 3. "Ədliyyə orqanlarında qulluq keçmə haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2006, № 7, maddə 586 (Cild I); 2024, № 5 (I kitab), maddə 502, № 12 (II kitab), maddə 1337) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

3.1. 4.7-ci maddənin birinci abzasının dördüncü cümləsi çıxarılınsın;

3.2. 6.5-ci maddədə "o", hakim vəzifəsinə namizədlər üçün nəzərdə tutulmuş tədris kurslarını bitirmiş, lakin hakim vəzifəsinə təklif olunmamış" sözləri çıxarılınsın.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 23 may 2025-ci il

"Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Şimali Makedoniya Respublikası Hökuməti arasında diplomatik və xidməti/rəsmi pasport sahiblərinin viza tələbindən azad edilməsi haqqında Saziş" in təsdiq edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 95-ci maddəsinin I hissəsinin 4-cü bəndini rəhbər tutaraq qərara alır:

2025-ci il martın 12-də Bakı şəhərində imzalanmış "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Şimali Makedoniya Respublikası Hökuməti

arasında diplomatik və xidməti/rəsmi pasport sahiblərinin viza tələbindən azad edilməsi haqqında Saziş" təsdiq edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 21 iyun 2025-ci il

Azərbaycan ilə Ruanda arasında münasibətlərin dinamik inkişaf etməsi məmnunluq doğurur

Ruanda Respublikasının Prezidenti zati-aliləri cənab Pol Kaqameyə

Hörmətli cənab Prezident!

Ruanda Respublikasının milli bayramı münasibətilə Sizi və bütün xalqınızı öz adından və Azərbaycan xalqı adından səmimiyyətlə təbrik edirəm.

Azərbaycan ilə Ruanda arasında münasibətlərin dinamik inkişaf etməsi məmnunluq doğurur. Keçən ilin noyabrında COP29-da iştirak etmək üçün Azərbaycana həyata keçirdiyiniz səfər çərçivəsində Bakıda Sizinlə görüşümüzü, apardığımız fikir mübadiləsini və müzakirələri xoş təəssüratlarla xatırlayıram.

Bu gün Azərbaycan-Ruanda əlaqələrinin və qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığının əhatə dairəsinin genişləndirilməsi üçün yaxşı imkanlar mövcuddur. İnanıram ki, dostluq münasibətlərimizin inkişafı, əməkdaşlığımızın dərinləşdirilməsi yolunda birgə səylərimiz bundan sonra da xalqlarımızın rifahına töhfələr verəcəkdir.

Bələ bir əlamətdir gündə Sizə ən xoş arzularımı yetirir, dost xalqımıza əmin-amanlıq və rifah arzulayıram.

Hörmətlə,

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 30 iyun 2025-ci il

Bir sıra birinci instansiya məhkəmələri hakimlərinin təyin edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Məhkəmə-Hüquq Şurasının təkliflərini nəzərə alaraq, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 9-cu bəndini rəhbər tutaraq qərara alıram:

1. "Məhkəmələr və hakimlər haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun 94-cü və 96-cı maddələrinə uyğun olaraq, aşağıdakı hakimləri birinci instansiya məhkəmələrinin hakimləri təyin edilsinlər:

əğir cinayətlər məhkəmələri üzrə:

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsi
Əsgərova-Məmmədova Leyla Səyavuş qızı
Məmmədov Səbinə Adil qızı
Lənkəran Ağır Cinayətlər Məhkəməsi
Hüseynov Nəhid Nəsir oğlu
Sumqayıt Ağır Cinayətlər Məhkəməsi
Rzayeva Aynur Tapdıq qızı

inzibati məhkəmələr üzrə:

Bakı İnzibati Məhkəməsi
Almazova Aysel Mehman qızı
Məlikov Tural Rauf oğlu
Şəki İnzibati Məhkəməsi
Hacızadə Fəxri Hümət oğlu
Şirvan İnzibati Məhkəməsi
Hüseynova Amilya Aqil qızı
Nəcəfov Hilal Nəcəfəli oğlu

kommersiya məhkəmələri üzrə:
Bakı Kommersiya Məhkəməsi
Əhmədova Nərin Məzahir qızı

Gəncə Kommersiya Məhkəməsi

Quliyeva Gülnaz Elxan qızı

Sumqayıt Kommersiya Məhkəməsi

Aliyeva Həlimə Rəşid qızı

Bakı şəhərinin rayon məhkəmələri üzrə:

Bakı şəhəri Binaqədi Rayon Məhkəməsi

Sadıqova Aynurə Vahid qızı

Bakı şəhəri Xətai Rayon Məhkəməsi

Hacıyeva Səhibə Cavid qızı

Bakı şəhəri Qaradağ Rayon Məhkəməsi

Dadaşova Şəfa Əliövsət qızı

Bakı şəhəri Nərimanov Rayon Məhkəməsi

Əliyev Xəlil Kəramət qızı

Əfəndizadə Mehriban Xəlil qızı

Tağıyeva Nərgiz Nazim qızı

Bakı şəhəri Sabuncu Rayon Məhkəməsi

İmanova Nigar Arzu qızı

Qədirova Şəbnur Şakir qızı

rayon (şəhər) məhkəmələri üzrə:

Ağcabədi Rayon Məhkəməsi

Nuriyev Rəşad Məvsim oğlu

Bərdə Rayon Məhkəməsi

Babaxanlı Fərid Bəhrux oğlu

Gəncə Şəhər Məhkəməsi

Cəfərlil Orxan Nazim oğlu

Əliyev Asif Əmrax oğlu

Quliyev Camal Yusifli oğlu

Səfərlil Xədicə Əlicabbar qızı

Goranboy Rayon Məhkəməsi

Mustafayev Tələh Məhəmmədli oğlu

Xaçmaz Rayon Məhkəməsi

Qasimova Vüsalə Yədigar qızı

Qusar Rayon Məhkəməsi

Cəlilov Əli İsa oğlu

Lənkəran Rayon Məhkəməsi

Ağabəyov Nəcat Rauf oğlu

Aslanov Murad Şamxal oğlu

Mingəçevir Şəhər Məhkəməsi

Cəbrayılzadə Elza Vaqif qızı

Sabirabad Rayon Məhkəməsi

Allahverdiyev Səlim Məhərrəm oğlu

Şəmkir Rayon Məhkəməsi

Məmmədova Şəfaq Ənvər qızı

Şirvan Şəhər Məhkəməsi

Məmmədova Səidə Hüseynqızı qızı

Tovuz Rayon Məhkəməsi

Əliyev Fərid Nadir oğlu

Yevlax Rayon Məhkəməsi

Əliyev Kamil Çingiz oğlu.

2. Bu Sərəncam 2025-ci il iyulun 1-dən qüvvəyə minir.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 1 iyul 2025-ci il

"Əsir və itkin düşmüş, girov götürülmüş vətəndaşlarla əlaqədar Dövlət Komissiyasının işçi qrupunun fəaliyyətinin təmin edilməsi və Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin "Əsir və itkin düşmüş, girov götürülmüş vətəndaşlarla əlaqədar Dövlət Komissiyası işçi qrupunun ştat sayı və aylıq vəzifə maaşlarının təsdiq edilməsi haqqında" 2001-ci il 25 sentyabr tarixli 156 nömrəli və "Dövlət büdcəsindən maliyyələşən bir sıra təşkilatlarda çalışan işçilərin aylıq vəzifə maaşları haqqında" 2022-ci il 14 yanvar tarixli 10 nömrəli qərarlarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2022-ci il 14 aprel tarixli 153 nömrəli Qərarında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı

№ 188

Bakı şəhəri, 30 iyun 2025-ci il

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, "Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2001-ci il 18 iyul tarixli 536 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Əsir və itkin düşmüş, girov götürülmüş vətəndaşlarla əlaqədar Dövlət Komissiyası haqqında Əsasnamə"də dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2025-ci il 11 iyun tarixli 409 nömrəli Fərmanının 2-ci hissəsinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetini qərara alır:

1. "Əsir və itkin düşmüş, girov götürülmüş vətəndaşlarla əlaqədar Dövlət Komissiyasının işçi qrupunun fəaliyyətinin təmin edilməsi və Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin "Əsir və itkin düşmüş, girov götürülmüş vətəndaşlarla əlaqədar Dövlət Komissiyası işçi qrupunun ştat sayı və aylıq vəzifə maaşlarının təsdiq edilməsi haqqında" 2001-ci il 25 sentyabr tarixli 156 nömrəli və "Dövlət büdcəsindən maliyyələşən bir sıra təşkilatlarda çalışan işçilərin aylıq vəzifə maaşları haqqında" 2022-ci il 14 yanvar tarixli 10 nömrəli qərarlarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2022-ci il

14 aprel tarixli 153 nömrəli Qərarında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022, № 4, maddə 400 (Cild I) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. 4.2-ci bənddə "I (bir) xidməti minik avtomobili" sözləri "5 (beş) xidməti avtonəqliyyat vasitəsi" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.2. həmin Qərarla təsdiq edilmiş "Əsir və itkin düşmüş, girov götürülmüş vətəndaşlarla əlaqədar Dövlət Komissiyasının işçi qrupunun ştat sayı" cədvəlinin 3-cü və 4-cü hissələri aşağıdakı redaksiyada verilsin:

3.	Baş məsləhətçi	6
4.	Böyük məsləhətçi	7

2. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi və Azərbaycan Respublikasının Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti bu Qərardan irəli gələn məsələləri həll etsinlər.

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Milli Məclisin Xarici müdaxilələrə və hibrid təhdidlərə qarşı komissiyası ölkəmizə qarşı aparılan dezinformasiya kampaniyasına dair açıqlama yayıb

Milli Məclisin Xarici müdaxilələrə və hibrid təhdidlərə qarşı komissiyası ölkəmizə qarşı aparılan dezinformasiya kampaniyasına dair açıqlama yayıb.

AZƏRTAC açıqlamanı təqdim edir: "Milli Məclisin Xarici müdaxilələrə və hibrid təhdidlərə qarşı komissiyası 2025-ci il 18 iyun tarixli açıqlamasının davamı olaraq bildirir ki, İran İslam Respublikası ilə İsrail Dövləti arasında baş verən 12 günlük qarşıdurma zamanı və ondan sonrakı dövrdə Azərbaycan Respublikası qonşu dövlətlərin erazisində fəaliyyət göstərən məkrli qüvvələr tərəfindən qəsdən hədəf seçilərək əlaqələndirilmiş dezinformasiya kampaniyasına mürəz qalmışdır.

Azərbaycan tərəfinin bütün səviyələrdə verdiyi açıqlamalara baxmayaraq, Komissiyanın apardığı monitoringlər zamanı qonşu və dost İran İslam Respublikasının erazisində və ondan kənar

da fəaliyyət göstərən qruplar tərəfindən "Telegram", "TikTok", "Facebook", "X" və "YouTube" kimi platformalarda "münaqişədə Azərbaycanın rolu" ilə bağlı saxta xəbərlər və məlumatlar paylaşılarq dövlətimizin təhlükəsizliyi və milli maraqları əleyhinə genişmiqyaslı dezinformasiya kampaniyalarının davam etdiyi müəyyən edilmişdir.

Kampaniya zamanı İran cəmiyyətinin də hədəf auditoriyası olduğu təsbit edilmiş, ölkə daxilində anti-Azərbaycan sentimentin formalaşdırılması istiqamətində fəaliyyətin aparıldığı müşahidə edilmişdir.

İran İslam Respublikasının Ermonistan Respublikasındakı səfirinin səsləndirdiyi təxribat xarakterli iddialardan sonra isə İrandakı ermənipərəst dairələrin və şəxslərin, o cümlədən Ermonistana bağlı şəbəkələrin anti-Azərbaycan və qızışdırıcı ritorikasının daha da artıdığını diqqətimizi cəlb etmişdir.

Eyni zamanda İranda məskunlaşaraq Azərbaycan əleyhinə fəaliyyət göstərən Azərbaycan əsilli qruplaşma üzvlərinin sosial media platformaları vasitəsilə din pərdəsi altında manipulyativ fikirlərdən istifadə etməklə Azərbaycan vətəndaşlarını müxtəlif təxribatlar törətmələri üçün çağırışlar etdikləri aşkar edilmişdir.

Komissiyanın hesablamalarına görə, anti-Azərbaycan kampaniyası İrandan qaynaqlanan 270-dən çox profillə, əsasən, Azərbaycan, rus, fars, qismən də ingilis, türk və ərəb dillərində 600-ə yaxın hesabdan aparılır. Bundan əlavə, həmin qrupların yalnız "TikTok" platformasında 215-dən çox aktiv hesabı fəaliyyət göstərir.

Xarici müdaxilələrə və hibrid təhdidlərə qarşı komissiya aidiyyəti dövlət qurumları ilə birgə dövlətimizə qarşı aparılan bu fəaliyyətləri diqqətlə izləyir və müvafiq cavab tədbirləri görür".

Parlamentlərarası Forumun iştirakçıları Xivə şəhərində bir sıra tarixi-mədəni abidələrlə tanış olublar

Birinci Özbəkistan-Azərbaycan Parlamentlərarası Forumunun iştirakçıları Özbəkistanın Xivə şəhərində yerləşən bir sıra tarixi-mədəni abidələrlə tanış olublar.

Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin verilən məlumata görə, Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova, Özbəkistan

Respublikası Ali Məclisi Senatının Sədri Tənzilə Narbayeva və nümayəndə heyətlərinin üzvləri əvvəlcə Arda Xivə kompleksinə gəliblər. Burada qonaqlara məlumat verilib ki, 25 hektar ərazidə tikilmiş kompleks yaşillıqların salındığı Govuk gölünün sahilində yerləşir.

Qonaqlar "Nurullaboy" saray kompleksini də tanış olublar. Bildirilib ki,

Xivə xanı II Məhəmməd-Rəhimbəyannın ömrü ilə 1906-1912-ci illərdə tikilmiş kompleks dörd hissədən ibarətdir ki, buraya ümumilikdə 100-dən çox zal və otaq, o cümlədən mərasim və məhkəmə zalları, yaşayış binaları və mədrəsə daxildir. Saray kompleksindəki bütün tikililər uzunluğu 650 metr-dən çox olan güclü istehkamlı əhatə edilmişdir. Birinci Özbəkistan-Azərbaycan

Parlamentlərarası Forumunun iştirakçıları daha sonra Xivə şəhərində İçan-Qala Dövlət Tarixi Məmarlıq Muzeyi ilə tanış olublar. Burada qonaqlara bildirilib ki, İçan-Qala Dövlət Tarixi Məmarlıq Muzeyi 1920-ci ildə yaradılıb. 1969-cu ildə tarixi İçan-Qala şəhəri muzey-qoruq elan edilmişdir. Muzeyin fondunun əsasını xan dəftərxanasının sənədləri və sarayın müxtəlif əşyaları

təşkil edir. Qeyd edilib ki, ümumi sahəsi 26 hektar olan muzeydəki ekspozisiyalar Özbəkistanın qədim tarixini və müasir dövrünü əlaqələndirir. Burada Xivə xanlığının, qədim Xarəzmin tarixinə, etnoqrafiyasına, sənət nümunələrinə dair müxtəlif kolleksiyalar ilə bağlı 14 stasionar muzey və ekspozisiyalar var.

"Azərbaycan"

Samir ŞƏRİFOV: "Azərbaycan beynəlxalq inkişafa yardım sahəsində fəal rol oynamaqda davam edir"

İspaniyanın Sevilya şəhərində keçirilən BMT-nin İnkişaf üçün Maliyyələşdirilmə üzrə IV Beynəlxalq Konfransında İnkişafın maliyyələşdirilməsinə dair "Sevilya öhdəliyi" sənədi qəbul edilmişdir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan nümayəndə heyətinin rəhbəri, Baş nazirnin müavini Samir Şərifov iyulun 1-də konfransın plenar iclasında çıxış etmişdir. S.Şərifov davamlı inkişafın maliyyələşdirilməsinə həsr olunmuş tədbirin vacibliyini vurğulayaraq, Azərbaycan Hökumətinin 3-cü konfransdan ötən dövrdə "2030-Davamlı İnkişaf Gündəliyi"nin icrası üzrə Azərbaycanın həyata keçirdiyi tədbirlər haqqında məlumat vermişdir.

Bildirilib ki, Azərbaycan dünyada Davamlı İnkişaf Məqsədlərinin (DİM) icrası üzrə 4-cü Kəndli Milli Hesabatını təqdim etdikdən sonra 5 ölkə sırasındadır, regionda isə birincidir. Ölkəmiz Milli Maliyyələşdirilmə Çərçivəsi və "DİM İnvestor Xəritəsi" kimi təşəbbüslərinin tətbiqi nəticəsində icmal büdcə xərclərinin 80 faizindən çoxunun DİM-ə uyğunlaşdırılmasına nail olub.

S.Şərifov vurğulayıb ki, konfrans beynəlxalq ictimaiyyət üçün həlledici və inkişaf məqsədləri üçün maliyyə resurslarında qıtlığın yaşandığı bir zamanda keçirilir. Geosiyasi gərginliklər və hərbi münaqişələr inkişaf üçün maliyyələşmənin resurs bazasını daraldır, münafiqənin nəticələrini aradan qaldırmağa yönəlmiş bərpa və yenidənqurma işləri isə dövlət büdcələri üçün əlavə təzyiqlər yaradır.

Baş nazirnin müavini qeyd edib ki, Ermənistanın tacavüzünə məruz qalmış və ərazilərinin 20 faizi 30 illik işğal altında olmuş Azərbaycan 2020-ci ilin noyabrında işğala son qoyduqdan və ərazi bütövlüyünü bərqərar etdikdən sonra işğaldan azad etdiyi ərazilərinin bərpasına başlayıb, təcavüz nəticəsində bu ərazilərdən didərgin salınmış soydaşlarımızın doğma vətənlərinə qayıtlarını dəstəkləməyə çalışır. BMT-nin İnkişaf üçün Maliyyələşdirilmə üzrə IV Beynəlxalq Konfransında İnkişafın maliyyələşdirilməsinə dair "Sevilya öhdəliyi" sənədi qəbul edilmişdir.

S.Şərifov daha sonra bildirib ki, Azərbaycan Hökumət Komissiyasının qiymətləndirməsinə əsasən, hərbi təcavüz və işğal Azərbaycanın 150 milyard ABŞ dolları dəyərində zərər vurub. Zərərin 15 faizdən artıq hissəsi ərazilərin minalarla çirklənməsi ilə bağlı olduğundan Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin qərarı ilə mina təhlükəsizliyi Azərbaycan tərəfindən 18-ci milli DİM kimi qəbul edilmişdir.

S.Şərifov daha sonra bildirib ki, Azərbaycan Hökumət Komissiyasının qiymətləndirməsinə əsasən, hərbi təcavüz və işğal Azərbaycanın 150 milyard ABŞ dolları dəyərində zərər vurub. Zərərin 15 faizdən artıq hissəsi ərazilərin minalarla çirklənməsi ilə bağlı olduğundan Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin qərarı ilə mina təhlükəsizliyi Azərbaycan tərəfindən 18-ci milli DİM kimi qəbul edilmişdir.

Baş nazirnin müavini konfrans iştirakçıların diqqətinə çatdırıb ki, azad olunmuş ərazilərin bərpası ilə əlaqədar Azərbaycan Hökumətinin üzünə kifayət qədər yüksək maliyyə yükünün düşməsinə baxmayaraq, ölkəmiz beynəlxalq inkişafa yardım sahəsində fəal rol oynamaqda davam edir. Belə ki, Azərbaycan son 5 ildə inkişaf etməkdə olan ölkələrə 350 milyon ABŞ dollarından çox yardım göstərmişdir.

S.Şərifov iqlim maliyyəsinin davamlı inkişafın mühüm elementinə çevrildiyini də vurğulayıb. Qeyd edib ki, Azərbaycan dayanıqlı inkişafın bu elementi üzrə global töhfəsinə verməkdədir. Belə ki, Azərbaycanın sədrliyi ilə Bakı şəhərində keçirilən COP29-da "2030 Dayanıqlı İnkişaf üzrə Gündəliyi"ə nail olmaq məqsədilə Bakı Maliyyə Hədəfinin qəbul edilməsi, bununla inkişaf etməkdə olan ölkələrin iqlim dəyişikliyi ilə bağlı mitinqəsinə və adaptasiya ehtiyatlarının qarşılama üçün inkişafda olan ölkələr tərəfindən ayrılması nəzərdə tutulan maliyyə yardımının 3 dəfəyədək artırılması global əhəmiyyətə malikdir.

Sonda S.Şərifov Azərbaycanın inkişaf naminə çoxtərəfli əməkdaşlıqda bundan sonra da fəal iştirak edəcəyini və DİM-ə nail olmaq üçün öz töhfəsini verəcəyini bildirmişdir.

Konfrans çərçivəsində qarşı tərəfin müraciəti əsasında nümayəndə heyəti BMT-nin Kapital İnkişafı Fondunun (UNCDF) icraçı katibi Pradeep Kurukulasuriya ilə görüş keçirib. Görüşdə ölkəmizin donor dövlətə çevrilməsi, sosial iqtisadi problemlərin həlli, münafiqə-səhənsənə bərpa işləri sahəsindəki təcrübəmiz nəzərə alınaraq mümkün əməkdaşlıq imkanları müzakirə edilmişdir.

Sevilya konfransı 164 dövlətin və 49 beynəlxalq təşkilatın nümayəndələrinin bir araya gətirərək Monterrey (2002-ci il), Doha (2008-ci il) və Əddis-Əbəbədə (2015-ci il) sonra BMT-nin inkişafın maliyyələşdirilməsi üzrə dördüncü böyük tədbiridir. Konfransın əsas məqsədi BMT-nin qəbul etdiyi 17 Dayanıqlı İnkişaf Məqsədinin (DİM) yerinə yetirilməsi üzrə konkret öhdəliklər hazırlamaqdan və yenilənmiş maliyyələşdirilmə çərçivəsini formalaşdırmaqdan ibarətdir.

"Azərbaycanın sosial-iqtisadi inkişaf prioritetlərinə uyğun layihələr dəstəklənəcək"

"Azərbaycanda bərpəolunan enerji mənbələrindən istifadənin genişləndirilməsi layihəsi" icra olunduqdan sonra Azərbaycan 1,8 qişavət həcmində elektrik enerjisinin sənədkəyə inteqrasiya edə biləcək".

AZƏRTAC verir ki, bu sözləri Dünya Bankının Azərbaycan üzrə meneceri Ştefani Ştallmayster Azərbaycan hökuməti və Dünya Bankı arasında kredit müqaviləsinin imzalanması mərasimində bildirmişdir. Onun sözlərinə görə, Azərbaycan həm COP29-un keçirildiyi dövrdə, həm də bu tədbirdən sonra yaşıl enerji sahəsinin inkişafı istiqamətində addımlar atıb və bununla bağlı öhdəliklər götürüb.

"Layihə Azərbaycanın bərpəolunan enerji sahəsinin inkişafı üçün vacib olan özəl sektorun bu istiqamətdə investisiyalarının genişləndirilməsinə imkan yaradacaq. Yeni layihədən sonra digər ölkələrin də həyata keçirəcəyinə ümid edirik. Dünya Bankı Qrupu bundan sonra da Azərbaycanın sosial-iqtisadi inkişaf prioritetlərinə uyğun layihələrin dəstəklənməsinə və ölkənin dayanıqlı və inklüziv inkişafına mühüm töhfələr verəcək", - deyərək Ştefani Ştallmayster vurğulayıb.

Dünya Bankı Azərbaycana 173,5 milyon dollar kredit ayırır

Dünya Bankı Azərbaycanın enerji sektorunda dayanıqlı və "yaşıl enerji" mənbələrindən istifadənin genişləndirilməsi istiqamətində Azərbaycanın 173,5 milyon dollar məbləğində olan kredit müqaviləsinin imzalanması mərasimində iştirak etmişdir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, 173,5 milyon dollar məbləğində olan kredit müqaviləsinin imzalanması mərasimində iştirak etmişdir. Dünya Bankının Azərbaycan üzrə ölkə meneceri Ştefani Ştallmayster, kredit müqaviləsinə dair zəmanət sənədini isə Azərbaycan hökuməti adından maliyyə naziri Sahibə Babayeva və Ştallmayster imzalayıb.

Colb olunan kredit Azərbaycanda tikilməkdə olan bərpəolunan enerji mənbələri üzrə stansiyaların (BOEM) enerji ötürücü infrastrukturunun genişləndirilməsinə təmin edəcək. Kredit vəsaiti 5 il güzəşt dövrü olmaqla 15 illik müddətə colb olunur və kreditin qaytarılması 2039-cu ilin sonunda bitəcək. Layihədə Azərbaycan hökumətinin iştirak payı (31,2 milyon dollar) ƏDV və gömrük rüsumlarının ödənilməsindən ibarətdir.

İcra müddəti 4 il olan layihənin əsas məqsədi "AzərEnerji" ASC-nin enerji sisteminin fəaliyyətinin yaxşılaşdırılması və tikilməkdə olan bərpəolunan enerji mənbələrinin növbəti 5 il ərzində enerji ötürücü şəbəkəsinə təhlükəsiz inteqrasiyasına dəstək göstərməkdir. Layihə çərçivəsində Dünya Bankı tərəfindən ümumi uzunluğu 341 kilometr olan 500 və 330 kV-luq 4 elektrik veriliş xəttinin tikintisi, eləcə də 500/330/10 kV-luq "Nəvahi" yarımstansiyası üçün transformator və əlaqəli avadanlıqların alınması maliyyələşdiriləcək.

İmzalanma mərasimində nazir Sahibə Babayeva Dünya Bankı Qrupunun ölkəmizdə həyata keçirilən inkişaf proqramlarına verdiyi davamlı dəstəyi yüksək qiymətləndirib. Nazir Prezident İlham Əliyevin tapşırığına uyğun olaraq beynəlxalq maliyyə qurumları ilə layihə maliyyələşdirilməsi üzrə əməkdaşlığın genişləndirilməsi çərçivəsində imzalanmış kredit müqaviləsinin ölkəmizin enerji sektorunda dayanıqlı və "yaşıl enerji" mənbələrindən istifadənin genişləndirilməsi, enerji təhlükəsizliyinin təmin olunması və iqlim dəyişikliyi ilə mübarizə baxımından əhəmiyyətini qeyd edib.

S.Babayeva Azərbaycanın zəngin bərpəolunan enerji ehtiyatlarına, xüsusilə günəş, külək və hidroenerji sahəsində yüksək texniki potensiala malik olduğunu qeyd edib, hökumətin məqsədinin ölkəni yalnız enerji istehsalçısı deyil, eyni zamanda "yaşıl enerji" ixracatçısına çevirmək olduğunu bildirmişdir. O qeyd edib ki, COP29 sədrliyi çərçivəsində Azərbaycan "yaşıl enerji" gündəliyinə sadiq qalaraq enerji balansında bərpəolunan mənbələrin rolunun artması, ötürmə infrastrukturunun genişləndirilməsi, enerji saxlama sistemlərinin tətbiqi və idarəetmə mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi istiqamətlərinə fəal investisiyalar edir.

Etibarlı tərəfdaş kimi Azərbaycanla əməkdaşlığın uğurla davam etdiyini vurğulayan ölkə üzrə meneceri Ştefani Ştallmayster Dünya Bankı Qrupunun bundan sonra da Azərbaycanın sosial-iqtisadi inkişaf prioritetlərinə uyğun layihələrin dəstəklənməsinə və ölkənin dayanıqlı və inklüziv inkişafına mühüm töhfələr verəcəyini bildirmişdir.

Azərbaycan və Özbəkistan arasında bir sıra sənədlər imzalanıb

Azərbaycanda səfərdə olan Özbəkistan biznes nümayəndələri ilə görüş çərçivəsində iqtisadi-tərəfdaşlığın şaxələndirilməsi istiqamətində bir sıra sənədlər imzalanıb.

İqtisadiyyat Nazirliyindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, bununla əlaqədar nazirlikdə keçirilən tədbirdə iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbrəyov, Özbəkistanın investisiya, sənaye və ticarət naziri Laziz Kudratov və hər iki ölkənin işgüzar dairələrinin nümayəndələri iştirak etmişdir.

Tədbirdə Özbəkistanın İntestisiya, Sənaye və Ticarət Nazirliyi ilə "Metanot A" və "TuranAz" şirkətləri arasında

əməkdaşlığa dair sənədlər imzalanıb. Sənədlər müvafiq olaraq quru tikinti qurumları, gipskarton istehsalı və Özbəkistanın Nəmanqan şəhərində yaşayış evlərinin tikintisi layihələrini əhatə edir.

Bununla yanaşı, Azərbaycan və Özbəkistan şirkətləri suda məhsullarının istehsalı üzrə sənədlər imzalayıb. Sənədlər "Panamilk" və "Atena", "Jizzax Organic" və "Milla Dairy" şirkətləri arasında imzalanıb.

Sənaye, tikinti, istehsal, infrastrukturun təkmilləşdirilməsi kimi sahələrdə birgə fəaliyyətin təşkilini əhatə edən bu sənədlərin icrası biznes subyektləri arasında əməkdaşlığı və iqtisadi-ticarət əlaqələrini stimullaşdıracaq.

Ağdamda ECO-nun Gənclər Forumu keçirilib

İyulun 1-də Ağdam rayonunda İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı (ECO) Həftəsi çərçivəsində ECO-nun Gənclər Forumu keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, forumun məqsədi ECO ölkələrindən olan gəncləri regional dialoqa cəlb etmək, müvafiq məsələlərin həll yollarını təklif etmək və tövsiyələr toplusunu təqdim etməklə qarşılıqlı qarşılıqlı təsir göstərməkdən ibarət olub.

Forumda təşkilatla üzv olan 9 dövlətdən 50-yə yaxın gənc, dövlət orqanlarının nümayəndələri, ECO rəsmiləri və ekspertlər iştirak etmişdir.

Tədbirdə çıxış edən gənclər və idman naziri Fərid Qayıbov Qarabağda ilk dəfə Gənclər Forumunun təşkil edildiyini və belə tədbirlərin Azərbaycanda güclü gənclər siyasətinin mövcudluğunu göstəricisi olduğunu diqqətə çatdırıb.

Prezident İlham Əliyevin gənclərə xüsusi diqqət və qayğı ilə yanaşdığını qeyd edən nazir bildirmişdir: "Ölkə üzrə 35 gənclər evi, 100-lərlə gənclər təşkilatları, fondları və mərkəzləri fəaliyyət göstərir. Biz, həmçinin beynəlxalq tədbirlər təşkil edirik. Ümidvaram ki, bu tədbirin yekununda gənclər siyasətinə aid olan yaxşı sənədlər imza atılacaq".

ECO-nun Baş katibi Əsəd Məcid Xan ECO regionunun öz mədəniyyətləri, müxtəlifliyi, iqtisadiyyatları, cəmiyyətləri ilə fərqləndiyini, üzv ölkələrdə olan əhəlinin

60 faizinin məhz gənclərdən ibarət olduğunu bildirmişdir. Onun sözlərinə görə, yaxşı təhsilə malik olan gənclər dayanıqlılıq, inkişafı və regional artımı irəliyə aparacaq bir gücə çevriləcək: "Dünyanın müxtəlif yerlərində çağırışlar üzə çıxır. Bu regionda gənclər öz sözlərini deməlidirlər. Demək olar ki, bütün dünya üzrə gənclərin 30 faizi məşğuliyətlə, həmçinin ömək bazasına çıxışla bağlı problemlərlə üzlənmişdir. Gənclər bu gün müəyyən bacarıqlar formalaşdırmaq imkanını yaradılmışdır. Əlbəttə ki, yeni iş yerləri haqqında danışırsınız, texniki bacarıqlar, bilik və savad çox vacibdir. Çünki biz yeni gələcək iqtisadiyyat haqqında danışırsınız. Həmçinin ECO regionunda gənc qadınlar məşğulluq baxımından böyük məhürmiyyətlərlə üzlənmişdir. Siyasi mübarizə, münaqişələr səngimir ki, bu da qeyri-münaşib şəkildə gənclərə təsir göstərir, yoxsulluğu daha da kəskinləşdirir və daha çox gərginli-

yə yol açır. Lakin ölkələrimiz arasında tarix və dəyərlər baxımından çox oxşarlıqlar var. Biz istənilən imkandan istifadə etməliyik ki, bir-birimizi daha çox tanıyaq, körpülər salaq, öyrənək, təcrübə mübadiləsi aparaq. Bu da əslində, bizim planlarımızın bir hissəsidir və gələcəyə doğru yarımları sarmayədir".

Daha sonra Gənclər Forumu çərçivəsində "Yüksək səviyyəli perspektivlər: Regional inkişafda gənclərin rolu" mövzusunda plenar panel, "Ölkə müdaxilələri: Gənclərin milli strategiyalarının davamlı inkişafa töhfəsinin qiymətləndirilməsi üzrə Milli Perspektivlər" mövzusunda panel sessiya keçirilib.

Panel müzakirələrin sonunda isə gənclər tərəfindən işçi qrupları yaradılıb və üç istiqamətdə - iqtisadi və ticari əməkdaşlıq, davamlılıq və texnologiya, insan inkişafı və insanlar arasında dialoq məsələləri ətrafında müzakirələr aparılıb.

Azərbaycanın daxili işlər orqanları -

107

Bu gün Azərbaycan polisinin yaranmasının 107-ci ildə tamam olur. 1918-ci il iyulun 2-də Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti hökumətinin qərarı ilə ilk polis orqanları yaradılmış və bununla da Azərbaycan polisinin əsası qoyulmuşdur. Müstəqil Azərbaycanın ilk polis orqanları şərfli və keşməkeşli yol keçmiş, sabitliyi və əsası təmin etmək üçün, Xalq Cümhuriyyətinin formalaşmasında və milli maraqların qorunmasında ön sıralarda olmuşdur.

Xalqımızın Ulu Öndəri Heydər Əliyevin "Azərbaycan polisi üçün təsis edilməsi haqqında" 24 may 1998-ci il tarixli fərmanına əsasən, 1918-ci ildə ilk polis orqanlarının təsis edildiyi gün - 2 iyul Azərbaycan Polisi Günü elan edilmişdir.

Şərfli tarix

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin süqutundan sonra keçmiş ittifaqın Daxili İşlər Nazirliyinin tabeliyində fəaliyyət göstərən Azərbaycan daxili işlər orqanları cinayətkarlığa qarşı mübarizə, ictimai qaydanın və təhlükəsizliyin qorunması sahəsində böyük tövbə qazanmış, yüksək bilik və peşə hazırlığı əldə etmiş, respublikada əsas işin, əmin-amanlığın keşiyində mətanətlə dayanmış, təşkilati cəhətdən möhkəmlənmişdir. İkinci Dünya müharibəsində alman faşizminə qarşı mübarizədə respublikamızın daxili işlər orqanlarının 800 nəfərə yaxın əməkdaşı rəşadətli vuruşmuş, qəhrəmanlıq, igidlik nümunələri göstərərək yüksək orden və medallara layiq görülmüşlər.

Respublikamızın daxili işlər orqanları sovet hakimiyyəti illərində ictimai əsası təmin olunmasında, cinayətkarlığa mübarizədə və ümumiyyətlə, bu sistemi əhatə edən bütün fəaliyyət sferalarında təcrübələrini və peşəkarlıqlarını daha da artırıblar. Bu sahədə baş verən əsas irəliləyişlər isə Ulu Öndər Heydər Əliyevin respublikamıza rəhbərliyinin birinci dövrünə təsadüf edir. Ulu Öndər ilk gündən daxili işlər orqanlarının fəaliyyətinə xüsusi diqqətli yanaşmışdır. Heydər Əliyevin diqqəti və nəzarəti altında daxili işlər orqanlarının təşkilati cəhətdən möhkəmlənməsi, sıralarının saflaşdırılması istiqamətində mühüm tədbirlər həyata keçirilmişdir. Ona görə 1970-ci illərdən Azərbaycanın daxili işlər orqanları ittifaqı miqyasında yüksək peşəkarlıqları ilə fərqlənmiş, respublikamızda ictimai əsası ən yüksək səviyyədə təmin olunmuşdur.

Heydər Əliyev Daxili İşlər Nazirliyi əməkdaşlarının vətənpərvərlik ruhunda təlim-tərbiyəsinə və peşəkarlığının artırılmasına xüsusi önəm vermişdir. Ulu Öndərin milliləşdirmə siyasəti bu sferada da özünü göstərmiş, əsasən azərbaycanlı kadrlar irəli çəkilmiş, daxili işlər orqanları peşəkar milli kadrlarla komplektləşdirilmişdir. Azərbaycanda Heydər Əliyevə qədər heç bir dövlət rəhbəri də daxili işlər orqanlarının qarşısına fəaliyyətlərinin gücləndirilməsi ilə bağlı tələb qoymamış, eyni zamanda Heydər Əliyevə qədər heç bir rəhbər millis orqanların yaranma günü ilə bağlı keçirilən mərasimə iştirak etməmişdi. Məhz Heydər Əliyevin Azərbaycana rəhbərliyi illərində Bakıda Mili Məktəbinin maddi texniki bazası gücləndirilmiş, yeni korpusları inşa olunmuşdur. Bütövlükdə, Ulu Öndər Heydər Əliyevin respublikamıza birinci rəhbərliyi dövrü bütün sahələrdə olduğu kimi, daxili işlər orqanlarının fəaliyyətində də yüksək mərhələsi kimi yadda qalmışdır.

Heydər Əliyevin Azərbaycana rəhbərliyinin birinci dövründə həyata keçirilən tədbirlərin nəticəsi idi ki, 1988-ci ildə Ermənistanın Azərbaycana hərbi təcavüzünə qarşı ilk olaraq mübarizəyə qalxan daxili işlər orqanları mübarizəyə. Birinci Qarabağ müharibəsindəki döyüşlərdə 1700-ə yaxın polis əməkdaşı və Daxili Qoşunların hərbi qulluqçusu şəhidlik zirvəsinə ucalmış, 1710 nəfər isə yaralanmışdır. Göstərdikləri şücaət və igidliklərə görə 67 nəfər Azərbaycan Milli Qəhrəmanı adına, 1143 nəfər orden və medallara layiq görülmüşdür.

Heydər Əliyev qətiyyəti

Müstəqilliyimizin ilk illərində hakimiyyətdə olan siyasi qruplar hüquqi dövlət quruculuğu prosesini həyata keçirə bilmədilər. Ona görə həmin vaxt polis orqanları da daxil olmaqla, respublikamızın hüquq-mühafizə strukturlarının fəaliyyəti yeni dövrün çağırışlarına uyğun olaraq yenidən formalaşdırmaq mümkün olmamışdı. Hakimiyyəti sərəfətə çıxaran yeni hökumət əmin-amanlıq və qaydalı vəziyyəti bərpa etmək üçün dövlət qurumunu xalqın və vətənin layiqli müdafiəsinə çevirmək idi. "İctimai-siyasi sabitlik olmayan yerdə hər hansı inkişafdan söhbət gedə bilməz" deyə Ummillilərdə Lider ictimai əsası təmin edən şəkildə

nin təminatı, vətəndaşların azad və təhlükəsiz yaşamaq hüququnun, ictimai əsası təmin etməsinə sahəsində əsaslı problemlər yaratmışdı.

Ən acınacaqlısı o idi ki, respublikamızı iflic vəziyyətinə salan AXC-Müsavat qurumunun idarəetmədəki kobud səhvlərinin nəticəsində ölkədə güc strukturlarının, o cümlədən polisin fəaliyyəti demək olar ki, hiss olunmurdu. Saysız-hesabsız qanunsuz silahlı dəstələr və ayrı-

Dövlətin və xalqın etibarlı keşiyində

ayrı şəxslərdə olan silah-sursat respublikanın kriminogen durumunu xeyli gərginləşdirmiş, cinayətkar ünsürlərin müəssəssə fəaliyyətinə, silahlı qruplaşmanın yaranma günü ilə bağlı keçirilən mərasimə iştirak etməmişdi. Məhz Heydər Əliyevin Azərbaycana rəhbərliyi illərində Bakıda Mili Məktəbinin maddi texniki bazası gücləndirilmiş, yeni korpusları inşa olunmuşdur. Bütövlükdə, Ulu Öndər Heydər Əliyevin respublikamıza birinci rəhbərliyi dövrü bütün sahələrdə olduğu kimi, daxili işlər orqanlarının fəaliyyətində də yüksək mərhələsi kimi yadda qalmışdır.

Təsədüfi insanların Daxili İşlər Nazirliyində yüksək vəzifələrə təyin olunması nəticəsində kriminogen durumun nəzarətdən çıxması və baş verən cinayətlərin sayının misli görünməmiş dərəcədə artması yaddaşlardan hələ də silinməyib. Həmin illərdə kadr siyasəti ciddi şəkildə iflasa uğramış, vəziyyətə bərkənada sudaqadətli olan minlərlə peşəkar əməkdaş xidmətdən uzaqlaşdırılmış, onların yerinə cinayətkarlığa qarşı mübarizədə, ictimai əsası təmin etməkdə heç bir bacarığı və səriştəsi olmayanlar qəbul edilmiş, rəhbər vəzifələrə təyin olunmuşdu. Dövlətin mühüm qurumlarından biri olan polisin fəaliyyətinə bu cür münasibət onun nüfuzdan düşməsinə gətirib çıxarmış, cinayətlərin koskin formada artmasına səbəb olmuşdu.

Yalnız Ulu Öndər Heydər Əliyevin 1993-cü ildə siyasi hakimiyyətə qayıdışı ilə bütün sahələrdə olduğu kimi, daxili işlər orqanlarında da qısa müddətdə əsaslı keyfiyyət dəyişikliklərinin təməli qoyulmuşdu. Heydər Əliyevin respublikamıza rəhbərliyi başlamasından sonra qarşıya qoyduğu başlıca vəzifələrdən biri hüquq-mühafizə orqanlarının, xüsusilə Daxili İşlər Nazirliyinin qanunauyğun fəaliyyətini təmin etmək və peşəkar kadrları irəliyə çəkməklə və dövlət qurumunu xalqın və vətənin layiqli müdafiəsinə çevirmək idi. "İctimai-siyasi sabitlik olmayan yerdə hər hansı inkişafdan söhbət gedə bilməz" deyə Ummillilərdə Lider ictimai əsası təmin edən şəkildə

mühafizəsi, ölkə daxilində qanunçuluğun, nizam-intizamın möhkəmləndirilməsi məqsədilə ilk növbədə Daxili İşlər Nazirliyinin fəaliyyətində dönüş yaratmaq vacibliyini önə çəkmiş, bu orqan daxilində xoşagəlməz mühitin formalaşdığı, polis orqanlarının peşə sahələri ilə bir araya sığmayan qanunsuz hərəkətlərə yol verdiyini təəssüflə bildirmişdi.

Beləliklə, Heydər Əliyevin qətiyyəti ilə qısa müddət ərzində həlli övəllər qeyri-mümkün görünən problemlər aradan qaldırıldı - ölkədə sabitlik bərqar edildi, cinayətkarlığın artan dinamikasının qarşısı qətiyyətlə alındı, kriminogen durum tam nəzarətə götürüldü. Respublikada tüğyan edən müəssəssə cinayətkarlığa, ictimai-siyasi sabitlik üçün təhlükə doğuran zərərli meyillərə, qanunsuz silahlı birləşmələrə qarşı uğurlu və təxirəsalınmaz tədbirlər həyata keçirildi. Sağlamlıq birləşmələrinə qarşı uğurlu və təxirəsalınmaz tədbirlər həyata keçirildi. Sağlamlıq birləşmələrinə qarşı uğurlu və təxirəsalınmaz tədbirlər həyata keçirildi. Sağlamlıq birləşmələrinə qarşı uğurlu və təxirəsalınmaz tədbirlər həyata keçirildi.

Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə cəmiyyətin bütün sahələrində başlanan islahatlar, əldə olunan uğurlar antidövlətçilik mövqeyindən çıxış edən, milli maraqları ayaqlar altına atmaqdan belə çəkinməyən "sapı özümüzədən olan baltalar" tərəfindən qışqanılaraq qarşılardı. Onların 1994-cü ilin oktyabr, 1995-ci ilin mart, 2003-cü ilin oktyabr aylarında dövlətçiliyi qarşı həyata keçirmək istədikləri təxribat Azərbaycan xalqı və dövlətçiliyinin keşiyində dayanan daxili işlər orqanları tərəfindən qətiyyətlə alındı. Milli maraqlara qarşı çıxanlarla daim bərkənada qanunsuz bəyan edən Azərbaycan polisi ölkədə sabitliyin pozulmasına, hakimiyyətin zorla dəyişdirilməsinə yönəlmiş bütün cinayətkar əməllərin qarşısını motivliklə almaqla dövlətçilik ideallarına sadiq qaldığını bu illərdə əməli fəaliyyəti ilə təsdiqlədi.

timai təhlükəsizliyin və əsası təmin etməsinə sahəsində əsaslı problemlər yaratmışdı.

Prezident İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, Ulu Öndərin rəhbərliyi ilə ölkədə ictimai-siyasi sabitlik təmin edildi, daxili işlər orqanlarının fəaliyyətində əsaslı dönüş yaradıldı: "1991-ci ildə yenidən dövlət müstəqilliyini bərpa etmiş respublikamızda baş verən dağıdıcı proseslər, yaranmış hakimiyyət böhranı və idarəolunmaz vəziyyət dövlətçiliyin əsas sütunlarından olan polis orqanlarına da mənfi təsir göstərmişdi. Ölkədə cinayətkarlığın koskin şəkildə artması, kriminogen durumun nəzarətdən çıxması. Yalnız 1993-cü il iyulun 15-də xalqın təkdi ilə Ummillilərdə Prezident İlham Əliyevin Azərbaycana siyasi rəhbərliyə qayıtması dövlətçiliyini qorumaq üçün xilas etdi. Ulu Öndərin rəhbərliyi ilə ölkədə ictimai-siyasi sabitlik təmin edildi, daxili işlər orqanlarının fəaliyyətində əsaslı dönüş yaradıldı. Milli maraqlara qarşı çıxanlarla daim bərkənada qanunsuz bəyan edən Azərbaycan polisi ölkədə sabitliyin pozulmasına, hakimiyyətin zorla dəyişdirilməsinə yönəlmiş bütün cinayətkar əməllərin qarşısını motivliklə almaqla dövlətçilik ideallarına sadiq qaldığını bu illərdə əməli fəaliyyəti ilə təsdiqlədi.

Daim təkmilləşən fəaliyyət və yüksələn peşəkarlıq

Ummillilərdə Prezident İlham Əliyevin müəyyən etdiyi hüquqi dövlət quruculuğu konsepsiyasına uyğun olaraq, Prezident İlham Əliyev tərəfindən həyata keçirilən ardıcıl və sistemli islahatlar daxili işlər orqanlarının fəaliyyətində yaxından hiss olunur. Ötən 22 ildə respublikamızda bütün sahələrdə baş verən yüksək Azərbaycan polisinin fəaliyyətində yeni keyfiyyət mərhələsinə qədəm qoyması ilə əlamətdardır. Müasir çağırışları rəhbər tutan Azərbaycan polisi bu dövrdə qanunçuluğun qorunmasında, cinayətkarlığa, onun transmilli növlərinə qarşı mübarizədə, əsası təmin etməkdə mühüm rol oynamışdır, əməliyyat-xidməti fəaliyyətində vətəndaş məmnunluğu prinsipi üzərində qurulmasında layiqli xidmət həyata keçirmiş, qarşısında dayanan vəzifələri uğurla yerinə yetirmiş, ona bəslənən inamı sərəfə doğrultmuşdur.

2015-ci ildə baş verən Nardaran hadisələri göstərdi ki, Ummillilərdə Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə sürətlə inkişaf edən Azərbaycanda ictimai-siyasi sabitlik möhkəm qorunur, hər hansı təxribatın, Konstitusiyaya zidd hərəkətlərin qarşısı daxili işlər orqanlarının şəxsi heyəti tərəfindən qətiyyətlə alınır.

Bütün dünyanı çənginə almış koronavirus pandemiyasının pik dövründə də Azərbaycan ictimaiyyəti daxili işlər orqanlarının şəxsi heyətinin fədakarlığına şahidlik etdi. Polis əməkdaşları və Daxili Qoşunların hərbi qulluqçuları ilk gündən ölkəmizdə həyata keçirilən qabaqcıl və sosial izolyasiya tədbirlərinin öhdəsində oldular. Evdə qalmağın vacib olduğu sərəfət məhz onlar həyatlarını təhlükəyə ataraq karantin rejiminin tələblərinə yerinə yetirilməsini nəzarətdə sax-

ladılar. Bir sözlə, həmin kritik günlərdə Azərbaycanda çiyinə böyük yük düşən dövlət strukturlarından biri də daxili işlər orqanları oldu.

Son illər respublikamız beynəlxalq səviyyəli bir sıra tədbirlərə evsahibliyi etmişdir. "Avroviziya" mahnı yarışması, Birinci Avropa Oyunları, IV İslam Həmrəyliyi Oyunları, COP29 bütün dünyaya Azərbaycanın nümunəvi təşkilatçılığı ilə yanaşı, həm də respublikamızın sabitliyini ən yüksək səviyyədə təmin olunduğunu nümayiş etdirmişdir. Bütün bu tədbirlər zamanı daxili işlər orqanlarının əməkdaşları öz vəzifə borclarını, qarşıya qoyulmuş tapşırıqları layiqincə yerinə yetirmiş, təhlükəsizliyin qorunmasına özlərinin layiqli töhfələrini vermişlər.

Azərbaycan polisinin fəaliyyətində əsas məqamlardan biri onun ən müasir tələblər səviyyəsinə çatdırılmasıdır. Texniki inkişafın nəticəsi olaraq son

Hazırda mükəmməl və modern infrastruktur, güclü maddi-texniki bazaya malik olan respublikamızın daxili işlər orqanları ictimai əsası təmin etməsinə, qanunçuluğun qorunmasına üzrə peşəkar kadr korpusuna malikdir. Ümumiyyətlə, xidməti vəzifələrinin deqi və qüsursuz yerinə yetirilməsi, fəaliyyətdə dürüstlük, prinsiplilik və məsuliyyət kimi keyfiyyətlərin hər zaman qorunması üçün düzgün kadr seçimi xüsusi diqqət mərkəzində saxlanılır. Daxili işlər naziri general-polkovnik Vilayət Eyvazov tərəfindən mütəmadi olaraq keçirilən sıra baxışlarında tələblərə və göstəricilərə cavab verən gənclər polis orqanlarında xidmət etmək imkanı əldə edirlər.

Vətən müharibəsində və antiterror tədbirlərində yazılan qəhrəmanlıq salnaməsi

Azərbaycan daxili işlər orqanlarında bəhs edərkən bu strukturun Vətən müharibəsi, antiterror əməliyyatları zamanı həyata keçirdiyi fəaliyyəti xüsusi qeyd etməliyik. 2020-ci il sentyabrın 27-də başlayan Vətən müharibəsində ilk saatlardan döyüşə atılan Daxili İşlər Nazirliyinin Daxili Qoşunlarının hərbi qulluqçuları Ali Baş Komandan İlham Əliyevin müsəlləh oğurları kimi torpaqların azad edilməsinə, erməni işğalçıları üzərində şanlı Zəfərin qazanılmasına mühüm töhfələr verdilər. Ən ağır döyüşlərdə, ən çətin əməliyyatlarda, o cümlədən Şuşanın azad edilməsində iştirak edən Daxili Qoşunların hərbiçiləri öz peşəkarlıqları və vətənpərvərlikləri ilə müharibənin möhtəşəm qəhrəmanlıq nümunələrini yaratdılar. Cəbhənin bütün istiqamətlərində düşmənin qarşı igidliklə vuruşaraq, torpaqlarımızın azad olunması üzrə döyüş tapşırıqlarını öz canları və qanları bahasına yerinə yetirdilər, yüksək vətənpərvərlik, peşəkarlıq və müasir döyüşsənətinə qabiliyyəti nümayiş etdirərək, "dəmir yumruq"la işğalçının başını əzdilər.

Vətən müharibəsində Daxili Qoşunların 66 hərbiçisi şəhidlik zirvəsinə ucalmış, 346 nəfər yaralanmışdır. Ərazi bütövlüyünün bərpa edilməsində xüsusi xidmətlərinə və döyüş tapşırıqlarını yerinə yetirərək göstərdikləri qəhrəmanlığa görə Daxili Qoşunların 4 hərbi qulluqçusu "Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı" adı ilə təltif edilmişdir. 39 nəfər "Zəfər", "Qarabağ", "Azərbaycan bayrağı", "Rəşadət" ordeni ilə mükafatlandırılmış, yüzlərlə hərbi qulluqçu müxtəlif medallara layiq görülmüşdür.

2023-cü ilin 19-20 sentyabr tarixlərində Qarabağda Ermənistan ordusunun bölmələrinə və separatçılara qarşı keçirilən antiterror tədbirlərində də Daxili İşlər Nazirliyinin Daxili Qoşunlarının hərbiçiləri böyük qəhrəmanlıqla göstərmişlər. Lakin böyük məmnunluqla qeyd edilə bilər ki, bu gün Azərbaycan öz inkişafının, xüsusən təhlükəsizliyinin təminatı sahəsində həyata keçirdiyi fəaliyyətin elə bir səviyyəsinə çatmışdır ki, istənilən təhdidin qarşısını almağa qadirdir. Bu baxımdan Azərbaycan polisinin kibercinayətlərin qarşısını almaq istiqamətində fəaliyyəti tədqiqə layiqdir. İnformasiya texnologiyalarından istifadə edilməklə törədilən cinayətlərin açılması və belə hüquqazidd əməllərə yol verən şəxslərin müəyyən edilib məsuliyyətə cəlb olunması istiqamətində effektiv nəticələrin əldə edilməsi bu sahədə həyata keçirilən uğurlu tədbirlərdən xəbər verir.

Ümumiyyətlə, fəaliyyətin müasir çağırışlara uyğunlaşdırılması Azərbaycan Daxili İşlər Nazirliyinin bütün strukturlarını əhatə edir. Bu məqsədlə orqanların ən müasir texnologiyalarla təchizatı həyata keçirilmiş, çoxsaylı elektron xidmət, dövlət-vətəndaş münasibətlərində şəffaflıq, operativliyin artırılması və fərdi məlumat mübadiləsinin təmin edən "E-Polis" mobil tətbiqi və digər informasiya resursları yaradılmışdır. Daxili İşlər Nazirliyinin "ASAN xidmət" mərkəzlərində fəaliyyəti təşkil olunmuşdur.

Respublikamızın Silahlı Qüvvələrində həyata keçirilən modernləşmə Daxili İşlər Nazirliyinin Daxili Qoşunlarını da əhatə etmişdir. Bunun sayəsində Daxili Qoşunlar qarşıya qoyulan xidməti-döyüş tapşırıqlarını yüksək səviyyədə yerinə yetirməyə qadir silahlı birləşmə kimi peşəkarlığın və hərbi hazırlığın daha da artmışdır. Bütün hərbi hissə və bölmələr döyüş hazırlığına və maddi-texniki bazasına görə dünyanı qabaqcıl ölkələrindən müvafiq qurumları ilə müqayisə edilə bilən səviyyəyə yüksəlmişdir.

Bu gün 107 yaşını tamam olan Azərbaycan polisi dövlətçiliyimizin əsas sütunlarından biridir. Prezident İlham Əliyevin dediyi kimi, hazırda Azərbaycan polisi güclü nizam-intizama, yüksək peşəkarlığa malik, müasir maddi-texniki imkanlarla təchiz edilmiş, dövlətçiliyimizin qorunması işində önəmli xidmətləri olan mühüm dövlət təsisatıdır.

Rəşad CƏFƏRLİ,
"Azərbaycan"

Azərbaycan soydaşlarımızın qətlilə əlaqədar Rusiyaya nota verib

İyulun 1-də ölkəmizin Rusiyadakı səfiri Rəhman Mustafayev Rusiya Xarici İşlər Nazirliyində görüşündə, ilk növbədə, Yekaterinburqda qanunun ciddi şəkildə pozulara qarşı Azərbaycanın etiraz notası Rusiyaya təqdim edilmişdir.

Qeyd edilib ki, Azərbaycanın hüquq-mühafizə orqanlarının ofisdə həyata keçirilmiş əməliyyat-axtarış tədbirləri ölkəmizin qanunvericiliyinə və beynəlxalq öhdəliklərinə tam uyğundur.

Məlum olduğu kimi, bu il fevralın 12-də "Rossiya seqodnya" beynəlxalq informasiya agentliyinin filialı kimi təqdim edilən "Sputnik-Azərbaycan"ın ofisdə həyata keçirilən tədbirlər ilə bağlı səfir öz növbəsində ölkəmizin mövqeyini qarşı tərəfin diqqətinə çatdırıb.

Qeyd edilib ki, Azərbaycanın hüquq-mühafizə orqanlarının ofisdə həyata keçirilmiş əməliyyat-axtarış tədbirləri ölkəmizin qanunvericiliyinə və beynəlxalq öhdəliklərinə tam uyğundur.

Məlum olduğu kimi, bu il fevralın 12-də "Rossiya seqodnya" beynəlxalq informasiya agentliyinin filialı kimi təqdim edilən "Sputnik-Azərbaycan"ın ofisdə həyata keçirilən tədbirlər ilə bağlı səfir öz növbəsində ölkəmizin mövqeyini qarşı tərəfin diqqətinə çatdırıb.

Məlum olduğu kimi, bu il fevralın 12-də "Rossiya seqodnya" beynəlxalq informasiya agentliyinin filialı kimi təqdim edilən "Sputnik-Azərbaycan"ın ofisdə həyata keçirilən tədbirlər ilə bağlı səfir öz növbəsində ölkəmizin mövqeyini qarşı tərəfin diqqətinə çatdırıb.

Məlum olduğu kimi, bu il fevralın 12-də "Rossiya seqodnya" beynəlxalq informasiya agentliyinin filialı kimi təqdim edilən "Sputnik-Azərbaycan"ın ofisdə həyata keçirilən tədbirlər ilə bağlı səfir öz növbəsində ölkəmizin mövqeyini qarşı tərəfin diqqətinə çatdırıb.

Məlum olduğu kimi, bu il fevralın 12-də "Rossiya seqodnya" beynəlxalq informasiya agentliyinin filialı kimi təqdim edilən "Sputnik-Azərbaycan"ın ofisdə həyata keçirilən tədbirlər ilə bağlı səfir öz növbəsində ölkəmizin mövqeyini qarşı tərəfin diqqətinə çatdırıb.

Məlum olduğu kimi, bu il fevralın 12-də "Rossiya seqodnya" beynəlxalq informasiya agentliyinin filialı kimi təqdim edilən "Sputnik-Azərbaycan"ın ofisdə həyata keçirilən tədbirlər ilə bağlı səfir öz növbəsində ölkəmizin mövqeyini qarşı tərəfin diqqətinə çatdırıb.

Məlum olduğu kimi, bu il fevralın 12-də "Rossiya seqodnya" beynəlxalq informasiya agentliyinin filialı kimi təqdim edilən "Sputnik-Azərbaycan"ın ofisdə həyata keçirilən tədbirlər ilə bağlı səfir öz növbəsində ölkəmizin mövqeyini qarşı tərəfin diqqətinə çatdırıb.

Məlum olduğu kimi, bu il fevralın 12-də "Rossiya seqodnya" beynəlxalq informasiya agentliyinin filialı kimi təqdim edilən "Sputnik-Azərbaycan"ın ofisdə həyata keçirilən tədbirlər ilə bağlı səfir öz növbəsində ölkəmizin mövqeyini qarşı tərəfin diqqətinə çatdırıb.

Məlum olduğu kimi, bu il fevralın 12-də "Rossiya seqodnya" beynəlxalq informasiya agentliyinin filialı kimi təqdim edilən "Sputnik-Azərbaycan"ın ofisdə həyata keçirilən tədbirlər ilə bağlı səfir öz növbəsində ölkəmizin mövqeyini qarşı tərəfin diqqətinə çatdırıb.

Məlum olduğu kimi, bu il fevralın 12-də "Rossiya seqodnya" beynəlxalq informasiya agentliyinin filialı kimi təqdim edilən "Sputnik-Azərbaycan"ın ofisdə həyata keçirilən tədbirlər ilə bağlı səfir öz növbəsində ölkəmizin mövqeyini qarşı tərəfin diqqətinə çatdırıb.

Məlum olduğu kimi, bu il fevralın 12-də "Rossiya seqodnya" beynəlxalq informasiya agentliyinin filialı kimi təqdim edilən "Sputnik-Azərbaycan"ın ofisdə həyata keçirilən tədbirlər ilə bağlı səfir öz növbəsində ölkəmizin mövqeyini qarşı tərəfin diqqətinə çatdırıb.

Məlum olduğu kimi, bu il fevralın 12-də "Rossiya seqodnya" beynəlxalq informasiya agentliyinin filialı kimi təqdim edilən "Sputnik-Azərbaycan"ın ofisdə həyata keçirilən tədbirlər ilə bağlı səfir öz növbəsində ölkəmizin mövqeyini qarşı tərəfin diqqətinə çatdırıb.

Məlum olduğu kimi, bu il fevralın 12-də "Rossiya seqodnya" beynəlxalq informasiya agentliyinin filialı kimi təqdim edilən "Sputnik-Azərbaycan"ın ofisdə həyata keçirilən tədbirlər ilə bağlı səfir öz növbəsində ölkəmizin mövqeyini qarşı tərəfin diqqətinə çatdırıb.

Məlum olduğu kimi, bu il fevralın 12-də "Rossiya seqodnya" beynəlxalq informasiya agentliyinin filialı kimi təqdim edilən "Sputnik-Azərbaycan"ın ofisdə həyata keçirilən tədbirlər ilə bağlı səfir öz növbəsində ölkəmizin mövqeyini qarşı tərəfin diqqətinə çatdırıb.

Məlum olduğu kimi, bu il fevralın 12-də "Rossiya seqodnya" beynəlxalq informasiya agentliyinin filialı kimi təqdim edilən "Sputnik-Azərbaycan"ın ofisdə həyata keçirilən tədbirlər ilə bağlı səfir öz növbəsində ölkəmizin mövqeyini qarşı tərəfin diqqətinə çatdırıb.

Məlum olduğu kimi, bu il fevralın 12-də "Rossiya seqodnya" beynəlxalq informasiya agentliyinin filialı kimi təqdim edilən "Sputnik-Azərbaycan"ın ofisdə həyata keçirilən tədbirlər ilə bağlı səfir öz növbəsində ölkəmizin mövqeyini qarşı tərəfin diqqətinə çatdırıb.

Məlum olduğu kimi, bu il fevralın 12-də "Rossiya seqodnya" beynəlxalq informasiya agentliyinin filialı kimi təqdim edilən "Sputnik-Azərbaycan"ın ofisdə həyata keçirilən tədbirlər ilə bağlı səfir öz növbəsində ölkəmizin mövqeyini qarşı tərəfin diqqətinə çatdırıb.

Məlum olduğu kimi, bu il fevralın 12-də "Rossiya seqodnya" beynəlxalq informasiya agentliyinin filialı kimi təqdim edilən "Sputnik-Azərbaycan"ın ofisdə həyata keçirilən tədbirlər ilə bağlı səfir öz növbəsində ölkəmizin mövqeyini qarşı tərəfin diqqətinə çatdırıb.

Məlum olduğu kimi, bu il fevralın 12-də "Rossiya seqodnya" beynəlxalq informasiya agentliyinin filialı kimi təqdim edilən "Sputnik-Azərbaycan"ın ofisdə həyata keçirilən tədbirlər ilə bağlı səfir öz növbəsində ölkəmizin mövqeyini qarşı tərəfin diqqətinə çatdırıb.

Məlum olduğu kimi, bu il fevralın 12-də "Rossiya seqodnya" beynəlxalq informasiya agentliyinin filialı kimi təqdim edilən "Sputnik-Azərbaycan"ın ofisdə həyata keçirilən tədbirlər ilə bağlı səfir öz növbəsində ölkəmizin mövqeyini qarşı tərəfin diqqətinə çatdırıb.

Ömrün həzin akkordları

Daxili İşlər Nazirliyinin Çevik Polis Alayının polis nəfəri şəhid Əzizbəy Muradovun qəhrəmanlıqlarla dolu nəğməli dünyası

Vətən oldu oğullar

O gün son bahar günüşi sozalan şəfəqlərini də götürüb yavaş-yavaş dağların arxasına çəkilib, bunu fürsət bilən süd kimi ağ du-man isə sürünərək Şuşanın darmadağın olmuş, toz-torpağa bürünmüş ürəkəğridən mənəzəsinin üzünə sanki tülkdən nazik pərdə çəkmişdi...

Bayaqdan bəri top, raket mərmilərdən lərzəyə gələn səhərə qərribə bir süket çökmüş, elə bil yer də, göy də, silahlar da illərin həsrətindən sonra vətən qibləmizdən İlahi musiqi kimi yüksələcək həmin melodiyaya qulaq vermək üçün bir anlıq susmuşdu...

Və... Öynündə əsgər paltarları olan qədd-qəmətli, qaraqəz, qaragöz bir gənc piano arxasına keçərək soyuqdan üşümüş, cəmi bir neçə dəqiqə əvvəl qəddər silah tutan barmaqlarını elə dünyanın özü kimi ağ-qara olan dillərin üzərində məharətlə gözəldirməyə başlamışdı...

Gənc əsgər düz 28 illik ayrılığın ardından Şuşada doğma Azərbaycan musiqisinin dilləndirmiş, "Dədə Qorqud" filmindən aşına olmuşuz, əzbər bildiyimiz "İncə bellim" mahnısını elə şövlə, elə məharətlə, elə sevgi ilə çalmışdı ki...

Şuşadan qayıdandan bir anda bütöv Azərbaycana yayılan bu melodiyayı dinləyəndə sanki bu gənc Azərbaycan oğlunun ürəyinin səsinə, qəlbinin atəsinə, ana torpaq sevgisinə qulaq vermişdik...

İndi şəhidlik məqamında olan və 44 günlük Vətən müharibəsi zamanı Şuşada pianoda musiqi ifa etməsi ilə yeddən yeddişə hər birimizin qəlbinə yol tapan əsgər Əzizbəy Muradovun incə ruhuna, musiqi sevdasına, Vətən eşiqinə heyran olmuşduq...

"Haqqını halal et, ana..."

2023-cü ilin payızı, adı günlərdən biri idi. Sabirabadın Ulacalı kəndində yaşayan Muradov ailəsi həmin günü böyük sevinclə açmışdılar. İşi ilə əlaqədar Bakıda yaşayan oğulları Əzizbəy axtarılan zəng vuraraq valideynlərinə bas çəkəcəyini demişdi. Oğlunun gəlişinə həzrlərini görmək üçün Fatma ana sübh tezdən qollarını cırmalayaaraq işə başlamışdı. Sonbeşik övladının xoşladığı xəbərlər hazırlanmış, kabab çəkilibmiş, samovara od salınmışdı...

Əzizbəyin gəlişi evdə həmişə toy-bayram çəvrilirdi, bu dəfə də belə oldu. Keçmiş günlərdəki kimi, hamı bir süfrə başına yığılmışdı, demişdilər gülmüşdülər... Amma Əzizbəyin fikrli halda "ana, sənə bir söz deyəcəm, atamla da danışacam", deməsi ilə Fatma ananın ürəyinə xal düşmüşdü. Nə qədər istəsə də ağlma gələn qara fikirləri başından ata bilməmiş, elə hey çək-çevir etmiş, öz-özünə təskinlik verməyə çalışmışdı ki, yoqin balası könlünün sirtini anasına açacaq... Axi çoxdan idi ki, bu xəbəri gözləyir, altından-altından toy hazırlıqları da gördürdü...

Ancaq səhəri gün Əzizbəyın atası Ədalət-lə danışmış halda, işi ilə əlaqədar hansısa çətin tapşırıq gələcəyini eşidəndə elə bil ürəyini mənəngəyə salıb sıxmışdılar: "Mənə birce onu dedik ki, ana, həyatda hər şeyə hazır ol. Soruşdum "bala, bu nə sözdür deyirsən, mən nəyə hazır olmalıyam ki?!" Cavab verdi ki, heç, özünüzdən muğayat olun... O, hamımızla görüşdü, halallaşdı, sonra da bağımızdan bir nar dərib özü ilə götürdü və getdi... Bu, Əzizbəyın son gedişi oldu... O gündən gözümüzlü yollarda, ağlar qoydu..."

"Vətən oldu oğullar" rubrikasında Daxili İşlər Nazirliyinin Çevik Polis Alayının polis nəfəri şəhid Əzizbəy Muradovun qəhrəmanlıqla dolu həzin musiqili ömür səhifələrini anası Fatma Muradova ilə vərəqləyirik.

İllərin şərafı

DİN-in Əlahiddə Çevik Polis Alayının Xüsusi təyinatlı ikinci taburunun 3-cü böliyyəsinin sabiq polis nəfəri, polis kiçik serjantı Muradov Əzizbəy Etibar oğlu 3 fevral 1998-ci ildə Sabirabadın Ulacalı kəndində anadan olub. 2016-2017-ci illərdə həqiqi hərbi xidmətdə olan Əzizbəy Muradov 2018-2022-ci illərdə Azərbaycan Milli Konservatoriyası tərkibində Musiqi Kollecinə bitirib.

2020-ci ildə 44 günlük Vətən müharibəsi başladığı dövrdə Əzizbəy Muradov könüllü olaraq döyüşlərdə iştirak edib, göstərdiyi şücaətlərə görə Prezidentin səərəncamları ilə "Cəbrayılın azad olunmasına görə" və "Qubadlıın azad olunmasına görə" medalları ilə təltif edilib.

Əzizbəy Muradov müharibədən sonra 4 oktyabr 2022-ci ildə daxili işlər orqanlarında xidmətə qəbul edilərək DİN-in Əlahiddə Çevik Polis Alayında polis nəfəri vəzifəsində xidmət edib.

İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə xidməti-döyüş tapşırıqlarının yerinə yetirilməsi məqsədilə Əzizbəy Muradov Şuşa şəhərində ezam olunub. 19 sentyabr 2023-cü ildə Xocavənd rayonu istiqamətində hərəkətə olarkən qanunsuz erməni silahlı birləşmələri tərəfindən quraşdırılmış minanın partlaması nəticəsində

ağır yaralanıb, göstərilən tibbi müdaxilələrə baxmayaraq 6 oktyabr 2023-cü ildə vəfat edib.

Şəhid Əzizbəy Muradov Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün təminatında yüksək peşəkarlıq, şücaət və mərdlik göstərdiyinə görə Prezident tərəfindən ölümlük medalı ilə "Vətən uğrunda" medala ilə təltif olunub.

Komandir həyatı tərəfindən bacarıqlı və intizamlı əməkdaş kimi xarakterizə edilən şəhid Əzizbəy Muradov anadan olduğu Ulacalı kəndində dəfn olunub. 25 yaşında şəhadətə ucalan Əzizbəy Muradov subay idi.

Xatirələrə qəm ələnəndə...

İki ilə yaxındır ki, yoxluğu ilə ürəyinə dağ çəkən oğlunu xatirələrlə anmağın döhəşotli əzabları ilə qovrulmuş Fatma ana müsahibəməz boyu Əzizbəyə bağlı heç bir cümləsini tamamlaya, onların sonuna nöqtə qoya bilmədi... Yarımçıq qırlan acılı-şirinli xatirələr arasında çıxpan ananın gücü yalnız ürəyindən süzülüb gözlərindən sel kimi axan yaş damllarına çatdı...

Valideynlər bütün övladlarını eyni dərəcədə sevirilər. Amma sonbeşiklərin çox istəklilərinə də hər kəsə bəllidir. Əzizbəy də evin sonbeşiyi idi, ata-anası onu bir ayrı istəyirdi. Əzizbəyın uşaqlıq illərini göz yaşları içərisində xatırlayan Fatma ana dedi ki, o ağıllı, mərhəmətli, ürəyiyuxa, sözbəxan övlad olub...

Ancaq 2023-cü ilin 19 sentyabrın oktyabrın 6-na qədər - düz 17 gün reanimasiyada olarkən anası nə qədər Əzizbəyə çağırmışdısa o gözlərini açmamış, hay verməmiş, 25 illik həyatında ilk dəfə anasının sözüna baxmamışdı:

- Allah heç kəsə belə faciə yaratmasın. Oğlum gözümün önündə sakitcə uzanmışdı. Ağlayırdım, çağırırdım, yalvarırdım... Nə qədər, "anan boyuna qurban, dur ayağa, Əzizbəy" deyirdim, ancaq hay vermirdi mənə... Övladım var ikən yox idi...

Əzizbəy həyatı dolu uşağıydı. Məktəbdə də dərslərini yaxşı oxumuşdu, amma uşaq yaşlarından musiqiyə bağlanmışdı. O, Üzeyir Hacıbəyli adına musiqi məktəbini bitirdikdən sonra qarmon ixtisası üzrə Asəf Zeynalı adına musiqi kollecinə sənədlərini vermişdi. Həmin il hərbi xidmətə çağırılmışdı. Xidmətinə Şahbuz rayonunda başlamışdı. Hərbi xidmətinə başa vurduqdan sonra musiqi təhsilini davam etdirmişdi.

2020-ci il Vətən müharibəsi başlayanda isə bizə heç nə demədən təhsilini donduraraq könüllü şəkildə döyüşə yollanmışdı.

Həmin 44 gündə çox qorxu, stres keçirdim. Amma Əzizbəy bizimlə telefonla əlaqə saxlayanda elə rahat, təmkinlə danışdı ki, elə bil heç döyüşdə deyildi. Deyirdi ki, ana, qorxma hər şey yaxşıdır. O təhlükənin içində, hər an ölümlə üz-üzə olduğunu qətiyyətlə bildirmirdi ki, təkə biz narahat olmayacağıq. Müharibə vaxtı Qubadlıda tapdıqlar qarmonda "Qarabağ şikəstəsi"ni, sonra "Həyat, mən yorulmuşam, sən yorulmadın" mahnısını ifa etmişdi. Şuşada isə bir köhnə pianoda "İncə bellim"i çalmışdı. Yoldaşları musiqi ifa edərkən onu videoya çəkmişdi. Əzizbəy həmin videoları mənə də telefonla göndərmişdi. Deyirdi ki, ana, bax sağ-salamata. "İncə bellim" mahnısını sənə həsr etmişəm, sən bu mahnıyı çox sevirən...

Torpaqlarımız bir-bir azad olunduqca çox sevindirir. O, 2020-ci il sentyabrın 28-də müharibəyə getdi və qələbə qazandıqdan iki ay sonra - yanvarın 10-da evə gəldi.

Döyüş yoldaşları danışdı ki, Əzizbəy müharibədə çox qəhrəmanlıqlar göstərib. Hətta onları neçə dəfə ölümdən qurtarıb, düşmən mühasirəsindən çıxarıb. Kim ki, ailəlidir, onları döyüşdə irəlidi getməyə qoymurmuş ki, övladlarını var, qoyun mən gedim, subayam...

Bələ böyük ürəyə sahib idi oğlum... Müharibədən qayıdandan sonra qarmonuna yaxın getmədi, musiqi ifa etmədi. Elə hey savaşda gözləri önündə şəhid olan döyüş yoldaşlarını xatırlayırdı. Çox kədərlidi, heç üzü gülmürdü...

Musiqi dünyası, Vətən eşqi

Əzizbəy Muradov hər nə qədər uşaqlıqdan musiqiyə könül versə də, qanı ilə axan vətən eşqi onu maqnit kimi başqa səhəyə cəzb edirdi. Buna görə də 4 oktyabr 2022-ci ildən DİN-in Əlahiddə Çevik Polis Alayında polis nəfəri vəzifəsində xidmət etməyə başlamışdı. Ta uşaqlıqdan könül verdiyi musiqi dünyasını, polis olaraq vətənə xidmətə dəyişmişdi.

Əzizbəyın qəlbində boy atan torpaq sevgisi isə ona ailesindən genetik ötürülmüşdü:

- Bizim ailədə üç nəsil hərbiçi yetişib. Əzizbəyın babası Xanoğlan Muradov 1941-1945-ci illər müharibəsinin veteranı idi. Atası Ədalət 1992-ci ildə torpaqlarımızın müdafiəsi uğrunda döyüşlərdə iştirak edib, veteranıdır. Əzizbəy uşaqlıqdan babasının, atasının müharibə haqqında xatirələrinə qulaq asardı, o mühitdə yetişirdi. Elə atasıgilin yarımçıq qalan döyüş yolunu davam etdirmək, şəhidlərimizin qisasını almaq üçün 44 günlük müharibəyə könüllü yollanmışdı.

O işi ilə əlaqədar Bakıda kirayədə qaldığına görə bizim yanımıza tez-tez gəlmirdi. Sonuncu dəfə 2023-cü il sentyabrın 16-da bizimlə görüşməyə gəldi. Səhəri günü isə hamımızla halallaşmış xidməti vəzifəsini yerinə yetirmək üçün Qarabağa yollandı. Nəşə ürəyim çox narahət idi, heç 44 günlük müharibədə bu

cür olmamışdı. Bir neçə gün sonra xəbər gəldi ki, Əzizbəy yaralanıb, onu xəstəxanaya yerləşdiriblər. Həmin gündən həyatım qaraldı, dünyam başıma uçdu. Övladım düz 17 gün komada qaldı. O, 17 gündə Allaha dua edtim, balama gözlərini açması, mənə hay verməsi üçün yalvarıb-yaxardım, amma...

Həkimlər nə qədər çalışdırsa, onu həyata qaytarmaq mümkün olmadı.

Hər şey qismətdir, görünür, tale Əzizbəyın alınma 44 gündə yox, 23 saatda şəhid olmaq yazılmış (ağlayır).

"Yoxluğuna dözə bilmirəm, oğul!"

- Əzizbəy şəhadətə ucalan gecəsi yuxuda gördüm ki, kimsə mənə qarılıq bir yerə çəkib. Əlimi uzadıb deyirdim ki, Əzizbəy, əlini ver mənə buradan çıxım. O, ölümdən dartıb, özü həmin qarılıq yerə getdi. Bu an elə bil ürəyimə iynə sancıldı, oyandımm. Üstümdən çox keçmədən övladımın şəhidlik xəbəri gəldi...

Gənc ürəyində o qədər arzuları var idi ki... Həmişə deyirdi ki, isim var, özümə ev, maşın alandan sonra - 28 yaşında evlənəcəm...

Ona elçi gədə, nişan qoya, toy edə bilmədim...

Əzizbəy el-obamızda ailənin xoş günlərində qarmonu ilə musiqi ifa edib, o qədər gəlin götürüb, nişan, xınyaxdıqlar, "əsgərgetdi"lor edib ki...

Amma özünə "Vağzal", böylük libası qismət olmadı...

Övlad dörd, heç nəyə bənzəmir. Bir il yarımdır ki, gözüm yollardadır. Özümü heç cür sakitləşdirə bilmirəm. Həyatımızı, evin hər yerini Əzizbəyın şəkilləri ilə bəzəmişəm ki, hara baxsam onu görüm. Onun üçün ayrıca otaq tikdirmişəm, şəkillərini, əşyalarını yığmışam... Adına bulaq düzəltmişəm...

Ona bəy otağı qismət olmadı, məzarını bəy otağı kimi bəzəmişəm. Bütün bunlar hamısı mənə göz dağıdır. Qəbrinin üstünə gedib,

saatlarla oturub Əzizbəy ilə dördləşirəm, "yoxluğuna dözə bilmirəm, oğul, havadan gəl!", - deyər haraylayıram...

Amma o mənə heç bir cavab vermirdi, özüm deyib özüm eşidirdim...

Çox çətindir... Allah heç bir anamı övladı ilə imtahnaya çəkməsin. Desələr balanı götürüb göstərək, iki gözümü verərəm, dünya işığına həsrət qalaram ki, təkə balam yaşasın. Amma o əbədi getdi... Bir gün Əzizbəy gələcək deyər, özümü aldada-aldada yaşayacağam, əgər buna yaşamaq dəyərdirsə...

Bu dünyadan bir Əzizbəy keçdi

Bəli, bu dünyadan bir Əzizbəy keçdi... O, cəmi 25 illik qısa ömür yoluna böyük qəhrəmanlıqlar sığdırıb ellərin özizi oldu. Biz də onu azadlığımıza yenidən qovcasın Şuşada pianoda məharətlə ifa etdiyi "İncə bellim" mahnısıyla tanıyıb sevdik. O, Vətən müharibəsində musiqi kollecindəki təhsilini yarımçıq qoyaraq könüllü döyüşlərə yollanmış, çalınan parlaq Qarabağ zəfərində, torpaqlarımızın bütövlüyü uğrunda şəhid olan oğul və qızlarımızın qisasını alınmasında onun da payı olmuşdu.

"Əsas odur ki, Qarabağı, işğaldan olan torpaqlarımızı azad etdik. Əsas arzumuz, istəyimizə çatmışdır. Ərazi bütövlüyümüzü bərpa etmişik. Bayrağımızı torpaqlarımıza sancmışıq. Qalibik. Əsas olan budur. Qayıdanda təhsilimi davam etdirəcəm", - deyər, Əzizbəy Muradov 44 günlük müharibədə qazandığımız şanlı qələbə ilə bağlı qıvrulmuş təssürlərini müsahibələrinin birində bu sözlərlə ifadə etmişdi.

Əzizbəy o zaman gənc qəhrəmanın ağına da gəlməmişdi ki, amansız fələk ömür yoluna ayrı bir yazı da yazıb... Şəhidlik yazısı...

Vətən müharibəsindən üç il sonra - antiteror tədbirləri zamanı ağır yaralanan Əzizbəy Muradov şəhadətə yüksəlməsi ilə doğmaları, el-obasını, bütün Azərbaycanı yasa boğdu. Ondan gəriyə isə yaddaşlarda qıvrulur xatirəyə çevrilən qəhrəmanlıqlarla dolu nəğməli dünyası qaldı...

Yasəmən MUSAYEVA,
"Azərbaycan"

Demokratiyanın iki üzü - ədalətin ikili standartı

Yekaterinburqda Azərbaycan vətəndaşlarının və azərbaycanəsilli şəxslərin işgəncələrə məruz qalmaları və öldürülmələri ilə bağlı cinayət işi başlanıb

Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının və azərbaycanəsilli şəxslərin Rusiya Federasiyasının hüquq-mühafizə orqanlarının əməkdaşları tərəfindən işgəncələrə məruz qoyulması kimi nəfərin xüsusən amansızlıqla qəsdən öldürülməsi faktı üzrə Azərbaycanın baş prokuroru tərəfindən cinayət işi başlanıb.

Bu barədə Baş Prokurorluğun Mətbuat xidmətindən məlumat verilib.

Bildirilib ki, ilkin istintaqla müəyyən edilib ki, iyunun 27-də səhər saatlarında Rusiyanın Milli Qvardiyasının, Daxili İşlər Nazirliyinin və Federal Təhlükəsizlik Xidmətinin Sverdlovsk vilayəti üzrə əməkdaşlarının iştirakı ilə Yekaterinburq şəhərində həyata keçirilmiş birgə əməliyyat-axtarış tədbirləri zamanı Yekaterinburq şəhərində müxtəlif ünvanlarda yaşayan Azərbaycan vətəndaşları və azərbaycanəsilli şəxslər övəlki dövrlərdə törədilmiş cinayətlərdə iştirak etməkdə şübhəli bilinərək saxlanılıb.

Rusiyanın adları qeyd olunan əməliyyat-axtarış fəaliyyəti subyektlərinin səlahiyyətli vəzifəli şəxsləri tərəfindən bir qrup halında azadlığı məhdudlaşdırılmaqla faktiki köməksiz vəziyyətə olan, özünü zərərli qorumaq imkanını olmayan Azərbaycan vətəndaşları və azərbaycanəsilli digər şəxslərə həm saxlama prosesində, həm daşınmaqları nəqliyyat vasitələrində, əməliyyat-axtarış subyektlərinin yerləşdiyi inzibati binalarda bərk küt oşyalara bədənə qarşı müxtəlif nəhiyyəyə məruz qoyulub və ağır bədən xəsarətləri yerləşib.

Noticədə 1966-cı il təvəllüdü - 60 yaşlı, xırda sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan Azərbaycan vətəndaşı Hüseyn Səfərov həmin gün saat 15 radələrində Yekaterinburq şəhərində daxili işlər orqanının inzibati binasında, onun qardaşı - 1970-ci il təvəllüdü - 55 yaşlı, taksidürücü kimi fəaliyyət göstərən iki övlad atası Ziyəddin Səfərov isə səhər saatlarında əməliyyat qurumuna məxsus xidməti avtomobilə aldığı xəsarətlər nəticəsində xüsusi amansızlıqla qəsdən öldürülüb.

İstintaq zamanı təyin edilmiş məhkəmə tibbi-eksperizanasının rəyində əsasən, Hüseyn Səfərova yetirilmiş çoxsaylı xəsarət, o cümlədən qabırğaların çoxsaylı sınıqları və sair fonunda yaranmış postravmatik və posthemorragik şok nəticəsində, sonuncunun qardaşı 10.12.1970-ci il təvəllüdü Ziyəddin Səfərov isə ona yetirilmiş çoxsaylı xəsarətlər fonunda yaranmış postravmatik şok nəticəsində öldürülüb.

Həmçinin Rusiyanın səlahiyyətli əməliyyat-axtarış qurumları tərəfindən saxlanılmış digər çoxsaylı şəxslərə qarşı da eyni üsulla işgəncələr tətbiq edilməsi nəticəsində müxtəlif dərəcəli bədən xəsarətləri almış digər Azərbaycan vətəndaşlarının olması və həttdə Rusiya ərazisində tibb müəssisələrində müalicələrinin davam etdirilməsi müəyyən olunub.

Toplanmış materiallar əsasında Azərbaycan Respublikası baş prokuroru tərəfindən Cinayət Məcəlləsinin 12.2 (ölkə xaricində Azərbaycan Respublikasının vətəndaşına qarşı cinayət törədildikdə məsuliyyətin Azərbaycan qanunvericiliyi ilə müəyyən olunması), 120.2.1 (bir qrup şəxs tərəfindən qəsdən adam öldürmə), 120.2.4 (xüsusi amansızlıqla və ya ümumi təhlükəli üsulla adam öldürmə), 120.2.7 (iki və ya daha çox şəxsi öldürmə), 120.2.9 (qabaqcadan əlverişli olan bir qrup şəxs tərəfindən adam öldürmə), 309.2 (vəzifə səlahiyyətlərini aşma ağır nəticələrə səbəb olduqda) və 293.3-cü (işgəncə vermə və ya digər qəddar, qeyri-insani və ya ləyaqətli alçaldan rəftara və ya cazibə məruz qoyma, bu hərəkətlər ehtiyatsızlıqla zərərçəkmiş şəxsin ölümünə səbəb olduqda) maddələri ilə cinayət işi başlanıb.

İbtidai istintaqın aparılması Baş Prokurorluğun İstintaq idarəsinə həvalə olunub, cinayət işi üzrə istintaq qrupu yaradılmaqla aktiv istintaq tədbirləri icra edilir.

Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğu tərəfindən beynəlxalq hüquq normalarına uyğun olaraq müvafiq dövlətlərə hüquqi yardım sorğuları göndərilərək, istintaqın effektiv aparılması və cinayətkarların müəyyən edilərək məsuliyyətə cəlb olunması üçün zəruri əməkdaşlıq təmin ediləcəkdir.

Rusiyada diskriminasiya hallarının artması ciddi narahatlıq doğurur

Son zamanlar Rusiyada baş verən hadisələr, xüsusilə miqrantlara və etnik azlıqlara qarşı nümayiş olunan ayrı-seçkilik, şovinist yanaşmalar və diskriminasiya hallarının artması və sistemətilik tendensiya olması ciddi narahatlıq doğurur. Bu proseslər təkcə Yekaterinburqda məhdudlaşmır və Rusiyanın bütün regionlarını əhatə edir.

Milli Məclisin deputatı Sevinc Hüseynova qəzetimizə açıqlamasında bildirib ki, mövcud faktlar Ukraynada davam edən hərbi münaqişə fonunda Rusiyanın miqrantlara və qeyri-rus etnik mənsubiyətinə malik vətəndaşlara qarşı müxtəlif formalarda tətbiq etdiyini təsdiqləyir. Onlar narkotik vasitələrlə şərhlənmək, hüquqi əsasları olmayan ittihamlarla üzəlmək, ailə üzvləri ilə təhdid olunmaq kimi qeyri-qanuni vasitələrlə hərbi əməliyyatlarda iştirak etməyə məcbur edirlər. Verilən vədlər, o cümlədən maddi kompensasiya və digər təminatlar isə əksər hallarda yerinə yetirilmir. "Bu, təəssüf doğuran tendensiya ilə bağlı Rusiya İstintaq Komitəsinin sədri Aleksandr Bastrikin açıqladığı rəsmi statistika və etiraf da mövcud vəziyyətin miqyasını və ciddiliyini bir daha təsdiqləyir. İyunun 27-də Rusiyanın Yekaterinburq şəhərində Federal Təhlükəsizlik Xidmətinin həyata keçirdiyi əməliyyat nəticəsində iki soydaşımızın öldürülməsi, bir neçəsinin isə işgəncələrə məruz qalması, həbs olunması ölkədə əzəmətli xalqlara qarşı təşkil olunan diskriminasiya və milli ayrı-seçkililiyin bariz nümunəsidir", - deyərək əlavə edib.

Deputat qeyd edib ki, bu kimi hallar beynəlxalq hüquq insan hüquq və azadlığının, həmçinin tərəfdaşlıq prinsiplərinin kobud şəkildə pozulmasıdır. Azərbaycan Respublikasının mülki təyarrəsinin vurulması faktı ilə bağlı Rusiyanın nümayiş etdirdiyi passiv mövqe və məsələyə münasibətdə hərəkətsizlik də qəbul ediləməzdir. Bu kontekstdə Həştərxanda keçirilmiş tədbirə dəvət olunmuş Milli Məclisin deputatının Rusiya ərazisinə buraxılmaması bu ölkədə Azərbaycana qarşı mövcud olan qərəzli yanaşmanın və dostluq prinsipinə zidd münasibətin açıq göstəricisidir. Bundan əlavə, Azərbaycana məxsus informasiya resurslarına qarşı həyata keçirilmiş kibernetik təzyiqlər də təzyiqli kampaniyanın bir hissəsidir. Bu hücumların arasında Rusiyanın müəyyən dairələrinin dəyandığına dair ciddi əsaslar Milli Məclisin aidiyyəti komissiyasının müvafiq hesabatında da öz əksini tapıb.

S.Hüseynova vurğulayıb ki, Rusiyada milli və dini azlıqlara qarşı artan təzyiqlər, islamofobiya meyillərinin artması, bunun dövlət səviyyəsində təşviqi ciddi narahatlıq doğurur. "Kremlin nəzarəti altında fəaliyyət göstərən bəzi

Ə.QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Rusiyanın etnik ayrı-seçkilik siyasəti

Son dövrlər Rusiyada baş verən hadisələr, xüsusilə də azərbaycanlı miqrantlara və qeyri-rus xalqlara qarşı yönələn təzyiqlər, təhqiramiz ritorika və zorakı aksiyalar bir neçə yanaşı məqsədə xidmət edir. İlk məqsəd Ermənistanla baş verən kilsə-hökumət qarşılıqlı əlaqələri itirməkdir. Bu, Rusiyanın "çoxvektorlu təsir siyasəti"nin tipik nümunəsidir.

Paşinyan hakimiyyəti ilə Erməni Apostol Kilsəsi arasında gərginliyin pik həddə çatdığı deyən Milli Məclisin deputatı Elçin Mirzəbəyli "Azərbaycan" qəzetinə açıqlamasında bildirib ki, kilsə Paşinyanı öənəvi dəyərlərə xəyanətə və Qərbbə meyillikdə ittiham edir, Paşinyan isə kilsənin siyasi təsirini məhdudlaşdırmağa çalışır. Bu mübarizədə Ermənistan cəmiyyətinin radikal-ultramillətçi seçməti kilsənin ətrafında cəmlənib. "Moskva çoxdandır ki, Ermənistanla kilsəni "yumşaq güc alət"i və siyasi təsir mexanizmi kimi dəstəkləyir, çünki kilsə həm Rus Pravoslav Kilsəsi ilə tarixi əlaqələr saxlayır, həm onun mövqeyi postsovet məkanında Rusiyanın "öənəvi dəyərlər" ritorikasına uyğun gəlir. Yəni Moskva üçün kilsə Ermənistanla və Cənubi Qafqazda imperiyanın öənəvi dayaqlarından biri rolunu oynayır. Bu xüsusda azərbaycanlılara, ümumən müsəlman miqrantlara qarşı zorakılıq Moskva üçün iki istiqamətdə mesaj funksiyası daşıyır. Daxildəki radikal elektorata göstərir ki, Rusiya sort ol prinsipi qoruyur, əzici üstünlüyünü təmin edir", - deyərək əlavə edib.

E.Mirzəbəyli qeyd edib ki, Ermənistanla kilsə ətrafında cəmlənən ultramillətçi qüvvələrə isə Moskvanın Qafqazda "türk-müsəlman təhlükəsi" ilə mübarizə apardığını və öz nüfuzunu saxladığını ötürür.

Başqa sözlə, Rusiya hüquq-mühafizə orqanlarının azərbaycanlılara qarşı təzyiqləri, qətlər, "etnocinayətkarlıq" etiketi təkcə Rusiyada islamofobiya yaratmır, bu həm də Ermənistanla müəyyən dairələr üçün "görsünmə", Rusiya sizin öbədi müttəfiqinizdir, orta düşmənimiz türk-müsəlman dünyasıdır" mesajıdır. Çox güman ki, azərbaycanlılara qarşı zorakılıq dağında istifadə edin və ictimai rəyə ötürün". Bu həm Rusiyanın regiondakı mövqelərini möhkəmlətmək, həm də daxilə millətçi konsolidasiyanı gücləndirmək məqsədi güdən çoxplanlı siyasətdir. Digər tərəfdən Rusiyanın siyasi dairələri iqtisadi çətinliklər, bəy-nəlxalq təcrübə, Ukrayna müharibəsinin yaratdığı sosial gərginliklər fonunda yaranan yarığızlı narazılıq öənəvi qaydada fərqli istiqamətlərə yönləndirməyə çalışır. Tarixən Rusiyada siyasi və iqtisadi böhran dövrlərində daxili düşmənlərə baxaraq öənəvi yalnız cəmiyyətdə parçalanmanı artırır".

Siyasətçi bildirib ki, mövcud vəziyyətdən həm də maraqları üçün yararlanan Solovoy kimi şəxslər də öz audit-

Deputat vurğulayıb ki, bütün bu hadisələrin ana xəttində dayanan amil Rusiya dövlətçiliyində imperiya sürunun mühüm elementi olan "rus xalqının aparıcı rolu" ideologiyasıdır.

"Şovinist mövqelər, "Rusiya ruslar üçün" tipli çağırışlar multietnik federativ modelin defektinə tənzüdüldükdə faktı tənzüdüldükdə faktı göstərir. Bu isə daxilə sort mərkəzləşməni legitimləşdirən meyilləri gücləndirir. Sosial təbəqələrarası ittiqləflərin alət kimi miqrantlar əsasən ən aşağı ödənişli ağır işlərdə çalışır. Bu səbəbdən yoxsul rus təbəqələri ilə miqrantlar arasında rəqabət və qarşılıqlı gərginlik yaranır. Hakimiyyət bunu bilərək şifərlənmiş, sosial-iqtisadi problemləri öənəvələrin üzünə yığır. Bu strategiya qısamüddətli siyasi dividendlər gətirərdə, uzunmüddətli perspektivdə Rusiyanın daxili sabitliyini daha da zəiflədər, etnik və dini zəmində qarşılıqlı düşmən obrazına çevrilməsi tələccüblü deyil. 1990-cı illərdə Orta Asiya və Qafqazdan olan miqrantlara qarşı qəddarlıqla seçilən skinhed dəstələrinə xüsusi xidmət orqanları himayə verirdi. Bugünkü Rusiyada artıq həmin qruplara ehtiyac yoxdur. Bu vəzifəni birbaşa polis, OMON və

riyalara "daxili düşmən və xarici təhlükə" konsepsiyası satmaqda davam edirlər. Azərbaycanlı miqrantları, ümumən türkdillilə xalqları təhlükə kimi təqdim etmək asan işdir, çünki Rusiyada tarixi stereotiplər yətinəcə güclüdür. Bu ritorika həm islamofobiya, həm də türkofobiya qaynaqlandır. Eyni zamanda Rusiya ultramillətçi əhvali-ruhiyyəni gücləndirən "bizə tabe olmayan qonşu pis qonşudur" mesajını verir.

Deputat vurğulayıb ki, hazırda Rusiyada azərbaycanlılara, özbəklərə, qırğızlara, türkmənlərə və digər türk, müsəlman xalqların nümayəndələrinə qarşı aparılan şovinist, diskriminasiya və islamofob siyasət təsadüfi deyil. Bu siyasətin başında hakim siyasi dairələr dayanır. Bu, əslər boyu müxtəlif xalqlara qarşı həyata keçirilən imperiya siyasətinin daha sort və açıq formaya keçmiş davamıdır. "Rusiya mövcud daxili və xarici siyasətin mahiyyətini anlamaq üçün Ukraynada baş verənlərə diqqət yetirmək kifayətdir. Ögər Rusiya rəhbərliyi qarşılıqlı slavyan Ukrayna xalqına qarşı belə qəddar siyasət aparır, Buçada və digər şəhərlərdə mülki insanları qırı, kəndləri və şəhərləri Yer üzündən silir, milyonlarla insanı didərgin salırsa, digər xalqlara qarşı daha amansız münasibət sərgiləməsi tələccüblü deyil. 1990-cı illərdə Orta Asiya və Qafqazdan olan miqrantlara qarşı qəddarlıqla seçilən skinhed dəstələrinə xüsusi xidmət orqanları himayə verirdi. Bugünkü Rusiyada artıq həmin qruplara ehtiyac yoxdur. Bu vəzifəni birbaşa polis, OMON və

FSB daha açıq, daha qəddar şəkildə icra edir. Yekaterinburqda azərbaycanlılara qarşı törədilən cinayətlər bunun bariz sübutudur. Hadisənin detalları Rusiyada digər xalqlara qarşı nifrət dövlət səviyyəsində qorunduğunu göstərir", - deyərək əlavə edib.

E.Mirzəbəyli diqqətə çatdırıb ki, Rusiya hüquq-mühafizə orqanlarının ortaya atdığı "etnocinayətkarlıq" anlayışı da bu siyasətin tərkib hissəsidir. Məqsəd Orta Asiyadan və Qafqazdan gələn insanları övələlədən cinayətkar kimi damğalamaq, ictimai rəyə təsir etmək və gələcək təzyiqlərə hüquqi əsas yaratmaqdır. Bugünkü Rusiya represiyaları artıq Stalin dövrünün metodlarını belə geridə qoyur. O zaman belə insanlar formalda olsa, məhkəmə qarşısında dayanır, Sibir düşərgələrinə göndərilirdi. İndi isə küçədə, evdə işgəncə verərək öldürməkdə ədalətə bərabərdir.

Rusiyanın uzun illərdir bölgədə təhlükəsizlik və sabitlik deyil, məhz zülm, etnik ayrı-seçkilik yaydığı qeyd edən deputat söyləyib ki, bu proseslər təsadüfi deyil: "Azərbaycanın öz milli maraqları əsasında yürütdüyü müstəqil siyasət və regiondakı güclənmə mövqeyi Rusiya mediasını və siyasi çevrələrini narahat edir. Ona görə də ritorika sortlaşır. Lakin bu, qısamüddətli təzyiqlər və faktiki realiyı dəyişmir. Əksinə, Azərbaycana qarşı bu cür hücumlar ictimaiyyətimizdə milli həmrəylik və soyuqqanlı diplomatik mövqə ətrafında daha çox birləşmə tendensiyasını gücləndirir".

Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

İmperiya zehniyyətinin növbəti təzahürü

Rusiya Federasiyasında müşahidə olunan daxili proseslər bu ölkənin dövlət siyasətində milli ayrı-seçkililiyin, şovinizmin və sistemli diskriminasiyanın dərin kök atdığı bir daha təsdiqləyir. Yekaterinburqda azərbaycanlıların yaşadığı ünvanlara Federal Təhlükəsizlik Xidməti tərəfindən edilən basqılar artıq sıradan hüquq-mühafizə tədbiri kimi yox, məqsəddi və idarəolunan kampaniyanın tərkib hissəsi kimi qiymətləndirilməlidir.

Milli Məclisin deputatı Rəşad Mahmudov "Azərbaycan" qəzetinə açıqlamasında bildirib ki, bu hadisələr Rusiyanın hazırda üzleşdiyi struktur böhranların - hərbi, demografik və siyasi - miqrantlar və etnik azlıqlar üzərində kompensasiya olunması cəhdini ortaya qoyur. Ukrayna ilə müharibədə ciddi itkilər verən və insan resursu qıtlığı yaşayan Kreml indi miqrantları müxtəlif formada - hədə, şantaj, yalan vəd və zorakılıq yolu ilə hərbi xidmətə cəlb edir. Bu proseslərin arxa planında qeyri-rus əhali üzərində basqın dövlət səviyyəsində sistemləşdirilməsi dayanır.

Deputat qeyd edib ki, miqrantlar narkotik ittihamları, törətmədikləri cinayətlərlə şərhlənmə, ailə üzvləri ilə

təhdid olunma kimi alçaldıcı üsullarla seçim qarşısında qoyulurlar: "Onlara müharibəyə gedəcəksən, ya da həbs olunacaqsan deyilir. Müharibəyə cəlb olunan şəxslər isə vəd edilən kompensasiyalardan məhrum edilir, sağ qayıtdıqdan sonra yenidən eyni mexanizmlə şantaja məruz qalırlar. Bu cür metodların tətbiqi artıq fərdi hal deyil, strukturlaşdırılmış kampaniyanın bir parçasıdır".

Rusiya vətəndaşı olan qeyri-rus mənşəli şəxslərin - tatarlar, başqırdlar, qafqazlılar, Orta Asiya və türksoylu icmaların eyni təzyiqlə və diskriminasiya ilə üz-üzə olduğunu diqqətə çatdıran R.Mahmudov bildirib ki, bu mənzərə artıq regional miqyas alıb. Rusiya İstintaq Komitəsinin rəhbəri Aleksandr Bastrikin bu yaxınlarda səsləndirdiyi etirafın da problemin dövlət səviyyəsində bilindiğini, lakin aradan qaldırılmadığını göstərir. Bu kontekstdə Azərbaycana qarşı münasibət ayrıca təhlil olunmalıdır. Azərbaycan hələ də 2024-cü ildə mülki təyarrəsinin vurulması məsələsinə xatırlayır. Rusiya bu insidentə münasibətdə passiv mövqə sərgiləyərək, həm hüquqi, həm də siyasi baxımdan etimad mühtinə xələl gətirir.

Deputat qeyd edib ki, digər narahat edici məsələ Azərbaycanın informasiya resurslarına qarşı həyata keçirilən

kiberhücumdur: "Milli Məclisin müvafiq komissiyasının hesabatında bu hücumların arasında Rusiya mənşəli texniki və siyasi dayaqların olduğu açıq şəkildə göstərilir. Eyni zamanda Həştərxanda keçirilən tədbirə dəvət alan azərbaycanlı deputatın Rusiya ərazisinə buraxılmaması bu ölkədə Azərbaycana qarşı sistemli siyasi münasibətin göstəricisidir. Rusiya daxilədə islamofobiyanın artması ciddi narahatlıq doğurur. Öənəvi olaraq digər xalqlara qarşı şovinist münasibət göstərən Kreml bu tendensiyanı indi müsəlman icmalarına qarşı da yönəltməyə başlayıb. Vladimir Solovoy kimi Kremlə yaxın mediada çalışan fiqurların açıq anti-Azərbaycan çıxışları yalnız fərdi fikirlər deyil, Kremlin icazəsi və ya təlimatı ilə yönləndirilən rəsmi ritorikanın tərkib hissəsi kimi çıxış edir".

Rəşad Mahmudov deyib ki, Rusiyanın bu siyasət ölkə daxilində ciddi narazılıq və iqtisadi böhran fonunda yeni "düşmən obrazları" formalaşdırıldığını, Qərbin ardınca müsəlman xalqlar, qeyri-ruslar, xüsusilə də postsovet coğrafiyasından olan icmaların hədəfə alındığını göstərir. Bu həm də imperiya zehniyyətinin növbəti təzahürüdür.

Cənubi Qafqazla bağlı Moskvadan qaynaqlanan gərginlik də bu strategiyanın tərkib hissəsidir. Ermənistanla Koçaryan, Sarkisyan və digər Moskvayönlü siyasi qüvvələrin revanşist ritorikalarının artması da təsadüfi deyil. Bu ritorika təkcə daxili siyasi mübarizə vasitəsi deyil, həm də regionda yeni münaqişə ocaqlarının yaradılması üçün siyasi zəminin hazırlanmasıdır. Məqsəd isə aydındır: Cənubi Qafqazı yenidən qeyri-sabitlik və müharibə ərazisinə çevirmək. "Bu vəziyyət Azərbaycana strateji soyuqqanlılıq, ardicil diplomatik fəaliyyət və regional balans siyasətinin daha da gücləndirilməsi zərurətini dik-tə edir. İstər informasiya təhlükəsizliyi, istərsə də beynəlxalq tribunallarda hüquqi təqib baxımından Rusiya ilə münasibətlərdə real təhlükə balansı yaradılmalı, suverenliyi qarşı atılan hər addım adekvat cavablar verilməlidir", - deyərək qeyd edib.

Ə.QABİLQIZI,
"Azərbaycan"

Ukraynanın nüfuzlu "UA Perşiy" telekanalında Rusiyanın şovinist siyasəti pislənilib

Ukraynanın nüfuzlu birinci milli kanalında ("UA Perşiy") Rusiya hüquq-mühafizə orqanlarının Yekaterinburqda azərbaycanlılara qarşı faşist siyasətinə dair sətjet yayımlanıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, verilmiş Azərbaycanın Ukraynada di diaspor fəali, Ukrayna Azərbaycanlı Birləşmiş Diasporu İdarə Heyətinin üzvü Rəşad Tağıyev Yekaterinburqda baş verənlərə dair mövqeyi də yayımlanıb. R.Tağıyev qeyd edib ki, Rusiyanın Federal Təhlükə-

sizlik Xidmətinin əməkdaşları Yekaterinburqda soydaşlarımızı qarşı qanuna sığmayan amansız rəftar göstəriblər. Bunun nəticəsində iki azərbaycanlı qətlə yetirilib. "Bu, Rusiya dövlətinin faşist, şovinist siyasətinin nəticəsidir", - deyərək Rəşad Tağıyev telekanala açıqla-

masında bildirib. Onun sözlərinə görə, bir müddət öncə Rusiyanın Qroznı şəhəri səmasında "Azərbaycan Hava Yolları"na məxsus təyarrə vuruşundan sonra Azərbaycana qarşı yətin rəftar davam edib. Veriləndə aparıcılar Bakıda "Sputnik-Azərbaycan" informa-

siya agentliyində aparılan reydlər zamanı Federal Təhlükəsizlik Xidmətinin iki əməkdaşının saxlanması, Rusiyanın dövlət və özl müəssisələrinin xətti ilə Azərbaycanda keçirilməsi nəzərdə tutulan mədəniyyət tədbirlərinin ləğvi barədə də məlumat verilib.

Demokratiyanın iki üzü - ədalətin ikili standartı

Son günlərdə Rusiyada azərbaycanlılara qarşı edilən qeyri-qanuni və qeyri-insani hərəkətlər ölkə ictimaiyyətini ciddi narahat edir. Açıq-aydın görünür ki, Ukrayna ilə savaşda Qərbbə hərtərəfli möhlub olan Rusiya düşdüyü bataqlıqdan çıxmaq üçün çirkin yollara əl atır. Müharibənin davam etdiyi bir vaxtda insan resurslarında ciddi çatışmazlıq yaşayan Rusiya bu boşluğu doldurmaq üçün qeyri-qanuni üsullara əl atmaqla kimlərsə güc göstərməyə çalışır. Xüsusilə miqrantlara olan təzyi və məcburetə siyasəti son dövrlərdə daha da güclənib.

Görünür ki, Rusiyada hazırda azərbaycanlılara, özbəklərə, türkmənlərə, qırğızlara və digər qeyri-rus millətlərin nümayəndələrinə qarşı açıq şəkildə diskriminasiya həyata keçirilir. Müsəlman adları, geyimi, dili və həyat tərzi hədəfə çevrilir. Yekaterinburqda azərbaycanlılara qarşı törədilmiş cinayət, Rusiya hüquq-mühafizə orqanlarının qəddar münasibəti də bu siyasətin birbaşa göstəricisidir. Bu ölkədə hüquq-mühafizə orqanları artıq yalnız qanun keşikçisi deyil, həm də rejimin ideoloji və etnik silahına çevrilib. SSRİ-nin simasında imperiya dağıldıqdan sonra Rusiyada şovinizm və islamofobiya ən yüksək həddə çatıb. Çeçen xalqına qarşı etnik təmizləmə həyata keçirən Rusiya eyni siyasəti digər xalqlara da reallaşdırmaq istəyir.

1990-cı illərdə digər xalqların nümayəndələrinə qarşı qəddarlıq ilə seçilən "skinhead" hərəkatının arxasında Rusiya xüsusi xidmət orqanları dururdu. Bu gün heç skinhedlərə də ehtiyac yoxdur, çünki bu funksiyaları Rusiyanın hüquq-mühafizə orqanları daha qəddar və açıq formada həyata keçirir.

Miqrantlara qarşı həyata keçirilən zorakılıq aktları Rusiyanın gücündən xəbər vermirdi. Daha çox onun zəifliyini göstərir. Güclü dövlət fərqli olanı qəbul edir, qorxmur, qoruyur. Zəif və qorxu içində olan dövlət isə azlığı əzir, alçaldır.

Bu gün Rusiyada baş verən hər şey, siyasi, həm mədəni, həm də mədəni tənəzzülün bariz sübutudur. Demək olar ki, baş verən hadisələr bu ölkədə şovinizmin, diskriminasiyanın, milli ayrı-seçkilinin bariz nümunələridir. Yekaterinburqda hadisə isə prosesin idarə olunduğunu aydın göstərir. Azərbaycanlılara qarşı törədilən cinayətin bütün detalları onu deməyə əsas verir ki, Rusiya polisinin, OMON-nun qəddarlığı hələ də davam edir. Bu da onu təsdiq edir ki, 1990-cı illərdə OMON-un,

Şovinizmin siması

Rusiyada azərbaycanlılara, özbəklərə, türkmənlərə, qırğızlara qarşı açıq şəkildə diskriminasiya həyata keçirilir

polisin qəddarlıq əməlləri artıq məskənlərdən daha şiddətli formada həyata keçirilir.

Rusiya hüquq-mühafizə orqanlarının ixtira etdiyi etnocinayətçilik anlayışı bu ölkədə digər xalqların nümayəndələrinin cinayətkar kimi təqdim olunmasına hüquqi əsas yaratmaq cəhdidir. Rusiya törətdiyi və daha da genişləndirməyi planlaşdırdığı etnotəmizləmə siyasəti üçün zəmin yaradır.

Müharibədə insan qıtlığı ilə üzləşən Rusiyada miqrantların müxtəlif təzyi, şantaj, məcburetə yolları ilə müharibəyə aparılması tendensiyası açıq müşahidə olunur. Miqrantlar narkotik, törətmədikləri cinayətlər, ailə üzvləri və yaxınları ilə təhdid edilir, məcburiyyət qarşısında qalıb razılaşmalı olurlar. Müharibəyə gedən miqrantlar isə aldadılır, onlara kompensasiyalar verilmir. Qayıtdıqdan sonra yenidən şantaj olunur və müharibəyə aparılırlar.

Miqrantlarla bərabər milli kimliyinə görə Rusiya vətəndaşı olan qeyri-ruslar da bu kimi təqiblərin qurbanı olurlar. Amma cəryan edən hadisələr təkcə Yekaterinburq ilə məhdudlaşmır və Rusiyanın bütün regionlarını əhatə edir. Bəzi məmurlar bu mövzuda özlərini qəhrəmanlaşdırmağa çalışırlar.

Ümumiyyətlə, Rusiyada digər xalqlara qarşı şovinist əhvali-ruhiyyə hökm sürür, diskriminasiya geniş yayılmış

praktikadır. Görünür, artıq müsəlman xalqlarına, bu ölkədə yaşayan və ya ora gedən müsəlmanlara qarşı açıq təzyiqlərə start verilib. Bu, Rusiyada islamofobiyanın alovlandırılması deməkdir.

Kremlə yaxın olan Solovoyov kimi ünsürlərin açıq anti-Azərbaycan çıxışları məsələnin nə yerdə olduğunu, bu prosesin idarə olunduğunu aydın göstərir.

Sosial şəbəkələrdə ukraynalı əsgərlərin Rusiyada əsirlikdən azad olunduqdan sonra şəkilləri paylaşılib. 741 günlük əsirlikdən sonra həyat yoldaşı ilə fotosəkkli yayımlanan əsgərin görüntüsü ürək dağlayır. Onun hansı məşəqətlərə, zorakılığa məruz qaldığı açıq-aşkar görünür.

Həyat yoldaşı ilə fotoları yayımlanan digər əsgər isə Mariupolun könüllüsü və müdafiəçisi Aleksandr Ştrafundur. Əsgər 2025-ci il iyunun 14-də rus əsirliyindən azad edildi.

Digər ukraynalı əsgərlər də qısa müddətdə Rusiyada əsirlikdə olublar. Onların əvvəlki vəziyyətləri ilə indiki görüntüləri arasında dəhşətli dərcədə fərq açıq-aydın görünür.

Bu, Rusiyanın simasının əyani göstəricisidir. Əgər bu gün Rusiya qaradaşı, dili, dini eyni olan slavyan Ukrayna xalqına qarşı belə qəddar siyasət yürüdürsə, Ukraynanın şəhər və kəndlərində Yer üzündən silinsə, Bucaqdakı kimi soyqırımına həyata keçirirsə, yaşayış məntəqələrini ön son dağdıqı

silahlarla vurursa, onda digər xalqlara qarşı daha qəddar və acımasız davranış təəccüb doğurmamalıdır.

Bugünkü mənzərə göstərir ki, Rusiya yalnız beynəlxalq hüquq deyil, təməl humanitar dəyərləri də sistemli şəkildə tapdalayır. Bu həm Kreml üçün, həm də sərəmsəyici təbliğatçı manipulyasiya olunan rus cəmiyyəti üçün tarixi fəlakətdir.

Rusiyada Azərbaycan, Gürcüstan, Tacikistan və Özbəkistan vətəndaşlarına qarşı həyata keçirilən terror hadisələrinə nəzər yetirək. 2006-cı ildə Moskvanın Bauman küçəsində 1975-ci ildə inşa olunan Basman bazarının günbəzinin çməsi nəticəsində 68 nəfər həlak olub, 33 nəfər isə xilas edildi. Ölümlər arasında 45 Azərbaycan, 7 Gürcüstan, 16 Tacikistan və Özbəkistan vətəndaşı var idi. 68 nəfərin, o cümlədən 45 azərbaycanlının həyatına son qoyan faciəyə görə heç kəs məsuliyyətə cəlb olunmayıb.

2006-cı il avqustun 21-də Moskvanın məşhur Çerkizovski bazarında güclü partlayış baş verib. Partlayış nəticəsində 14 nəfər həyatını itirib, 40-dan çox insan yaralanıb. Ölümlər və yaralanmaların əksəriyyəti Qafqaz və Mərkəzi Asiya mənsəli olub.

Hadisədən sonra Moskva polisinin bazarlarda apardığı reydlər kəskin şəkildə artıb. Azərbaycanlı satıcılar geniş miqyasda yoxlamalara, mallarının mü-

sadiresinə və hüquqi təzyiqlərə məruz qalıblar. Çoxlu sayda azərbaycanlı bazar işçisi işini itirib, bəziləri isə təhlükəsizlik səbəbindən Rusiyanı tərk etmə məcburiyyətində qalıblar.

Ekspertlər qeyd edirlər ki, Çerkizovski bazarında partlayış Rusiyada milli zəmində zorakılığın ən ağır hadisələrindən biri olub və xüsusilə azərbaycanlılara qarşı mənfi münasibətləri dərinləşdirib. Rusiya mediasında qafqazlıların, o cümlədən azərbaycanlıların bazarlara "nəzarət etməsi" ilə bağlı ritorika güclənib, bu isə azərbaycanlıları hədəfə çevirib.

2009-cu ildə Çerkizovski bazarı tamamilə bağlandı. Rəsmi səbəb kimi sənitar və vergi qayda pozuntuları göstərilsə də, müşahidəçilərin hadisəni etnik gərginliklə əlaqələndirirlər.

Bütün bunlar haqqıqdır. Bu gün isə siyasi ekspertlər baş verənləri hüquq-mühafizə orqanlarının səlahiyyətlərini aşması, həm ölkə qanunlarını, həm də Rusiya Federasiyasının hüquq-mühafizə orqanlarının fəaliyyəti haqqında normaları pozması kimi qiymətləndirirlər. Təəssüf ki, bütün baş verənlər fonunda Rusiya ictimai-siyasi dairələrində vəziyyəti daha da gərginləşdirməyə yönələn açıqlamalar verilir, hüquq-mühafizə orqanlarının bu hərəkətinə haqq qazandırılır.

Rəşad BAXŞƏLİYEV,
"Azərbaycan"

"Qətlə yetirilənlər küt alətlə vurulublar"

Yekaterinburqda öldürülən həmvətənlərimizin ekspertiza nəticələri açıqlanıb

Iyunun 27-də Yekaterinburq şəhərində Rusiyanın Federal Təhlükəsizlik Xidməti azərbaycanlıların yaşadığı evlərə basqın həyata keçirib.

Basqın nəticəsində iki azərbaycanlı öldürülüb, bəziləri ağır bədənlər xəsarətləri nəticəsində yaralanıb, 9 nəfər isə saxlanılıb. Iyunun 28-də Azərbaycanın Xarici İşlər Nazirliyi bəyanat yayaraq hadisə ilə bağlı dərin narahatlığını ifadə edib. "Rusiyanın məsələ ilə bağlı tənqidi təhdidlərini qısa müddət ərzində məsuliyyətə cəlb etməsini gözləyirik", - deyər bəyanatda vurğulanıb.

Iyunun 30-da həmyerlilərimizin meyitləri təyyarə ilə ölkəyə gətirilərək Məhkəmə-Tibbi Ekspertiza və Patoloji Anatomiya Birliyinə daxil olub, xüsusi komissiya tərəfindən müayinə edildi. Müayinənin nəticələri ilə bağlı iyunun 1-də keçirilən mətbuat konfransında Səhiyyə Nazirliyinin Məhkəmə-Tibbi Ekspertiza və Patoloji Anatomiya Birliyinin baş direktoru Ədalət Həsənov deyib ki, qətlə yetirilən qardaşlar iti alət və odlu silahla yox, küt alətlə vurulublar: "Biz ekspertiza zamanı 1966-cı il təvəllüdü Hüseyn Səfərovun bədəninə çox sayda xarici və daxili travma aşkarlandı. Sverdlovsk vilayətinin verdiyi ölümlər haqqında şəhadətnaməsində Hüseyn Səfərovun ölüm səbəbi travma göstərilib".

Baş direktor onu da bildirdi ki, bir dəfə müayinə edilmiş meyitin ikinci dəfə təkrar ekspertizası çətin olur: "Meyitləri müayinə etməmişdən əvvəl onların ölüm haqqında tibbi şəhadətnamələrinin təqdim edildiyi. Sverdlovsk vilayətinin verdiyi ölümlər haqqında şəhadətnaməsində Hüseyn Səfərovun ölüm səbəbi travma göstərilib".

Ədalət Həsənovun sözlərinə görə, 1970-ci il təvəllüdü Ziyəddin Səfərovun Rusiya tərəfindən göndərilən tibbi ekspertizasında isə kəskin ziddiyyətli müşahidə olunur. Belə ki, ekspertiza nəticəsində ölümlün xəstəlikdən baş verdiyi qeyd edilir. Ona ümumi kəskin isemik xəstəliyi diaqnozu qoyulub. Bu isə həqiqəti əks etdirmir: "Meyitin xarici müayinəsi zamanı çoxlu xəsarətlər, qançır, sıyrıqlar, hematoma müşahidə edildi. Bədəndən başda başda hematoma idi. Hər iki gözün ağı qışanmış, sağ alı və gicgah nahiyələrində qansızmalar, sağ gözün üst və alt qapaqlarında, boyunun sol və sağ yarısında, döş qəfəsinin sol qoltuqaltı nahiyəsində qançır, sol çiyinüstü nahiyədə qançır sıyrıqlar müşahidə edildi. Döş qəfəsi deformasiyalı və asimmetrikdir. Döş qəfəsinin sağ yarımsının yarımda qətlə zolaşqılı sıyrıqlar var. Qarın sağ yan sahəsində və sağda qarın həddində qançır sıyrıqlar, bud, baldır və topuq nahiyələrinin sıyrıqları və qançır, xayalıqın dərində qeyri-müəyyən formalı qırmızımtıl, güymütl rəngli qançır müşahidə olunub. Müayinə zamanı başın dərziyünün iç səthinə, baş beyin sərt və yumşaq qışalarına qansızmalar, döş qəfəsinin küt travması, sıxılma aşkarlandı. Ən çox döş qəfəsində, xüsusilə iki xətt üzrə çoxsaylı sınıqlar vardı. Sol tərəfdə, eləcə də paravertebral onurğanın sağ tərəfi boyunca da sınıqlar müşahidə edildi. Bu, sol tərəfdən güclü sıxılmanın olduğunu göstərir. Solda ön tərəfdə, sağda arxa tərəfdə bütün qabırğaların hamısı sınıq idi. Kobud yerdəyışən sınıqlar ağciyəri zədələyib. Hətta qabırğalardan birini tapa bilmədik, onu yəqin Rusiyada müayinə zamanı götürüblər. Beləliklə, Ziyəddin Səfərov çoxsaylı xəsarətlərlə əlaqədar baş vermiş posttravmatik şok nəticəsində ölüb", - deyər baş direktor bildirdi.

Ülkər XASPOLADOVA,
"Azərbaycan"

Azərbaycan dövləti harada yaşamasından asılı olmayaraq, vətəndaşının yanındadır

Rusiya Federasiyasının Yekaterinburq şəhərində xüsusi xidmət orqanı tərəfindən azərbaycanlılara qarşı törədilmiş terror bu gün yerli və beynəlxalq mətbuatın daha çox diqqət verdiyi aktual mövzudur.

Xatırladaq ki, iyunun 27-də səhər saatlarında Rusiyanın Federal Təhlükəsizlik Xidmətinin Yekaterinburq şəhərində azərbaycanlıların yaşadığı evlərə basqını nəticəsində həmvətənlərimizin həlak olması və bəzələrinin ağır bədənlər xəsarətləri alması, habelə 9 nəfərin saxlanması ilə bağlı Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi bəyanat verib.

Bəyanatda ölkəmizin Rusiya tərəfindən məsələ ilə bağlı tənqidi təhdidlərini qısa müddət ərzində məsuliyyətə cəlb etməsi xüsusi vurğulanıb.

İşin təəccüblü tərəfi budur ki, Rusiya hüquq-mühafizə orqanları

baş verən terror hadisəsinə düz-əməlli "don" geyindirə bilmirlər. İddia edilir ki, "keçirilən əməliyyat keçmiş illərdə baş vermiş cinayət işinin araşdırılması məqsədi"ni daşıyır. Digər təəccüblüsü isə amansızlıqla qətlə yetirilənlərin və işğəncələrə məruz qalanların bəzələrinin Rusiya Federasiyasının vətəndaşları olmamalarıdır. Şübhəsiz ki, həmin şəxslərin ünvanları hüquq-mühafizə orqanlarına və onları ora istiqamətləndirənə bəllidir. Belə olan halda sual yaranır: keçmiş illərdə baş vermiş hansısa cinayətə görə "şübhəli" şəxsləri qanunmüvafiq formada izahat vermək üçün istintaq orqanlarına dəvət etmədən yaşadıkları mənzillərə basqın etmək nəyə xidmət edir?

Birmənalı olaraq qəbul ediləndir ki, kimsə qarşı ədalətsizlik olubsa, bu ədalətsizliyin qarşısını ədalətə məsuliyyətə cəlb etməsi xüsusi vurğulanıb.

İddia etdiyi "fakt" 2001-ci ildə Səfərov qardaşlarının kafesində baş verib. Şübhəsiz ki, o zaman baş verən cinayət işi ilə bağlı istintaq da illər öncə aparılıb. 24 ildən sonra "FSB" yuxusunda nə görüb ki, bir gecədə hərəkətə keçərək müxtəlif ünvanlarda yaşayan azərbaycanlıların mənzillərinə basqın edib onları qətlə yetirir, işğəncə verir. Deyək ki, bu cinayət hadisəsi baş verib, illərdən sonra kimlərsə bu cinayət işində əli olduğunu istintaqa bəllidir. Hətta belə olduqda halda bu cür vəhşi davranışın, nifrətin, kinin arxasında hansı məqsəd durur?

Bir neçə il öncə Rusiya rəhbərliyində təmsil olunan şəxslər azərbaycanlıların nəzarətində olan "Pakrovsk" bazarını bağladıb, özləri yeni bazar açmaq istəyiblər. Sağlam rəqəbat aparmaq əvəzinə "FSB"nin təşkilatlığı ilə bazarda bir azərbaycanlı rus millətindən olan bir nəfəri bircə qətlə yetirmişdi. Hadisədən dərhal sonra o, həbs olunaraq birbaşa

Rusiya daxili işlər nazirinin otağına gətirilərək telekanallar vasitəsilə bütün dünyaya nümayiş etdirildi. O zaman Azərbaycanın Rusiya Federasiyasındakı səfiri Polad Bülbüloğlu Rusiya televiziyalarında çıxış edərək hadisəyə münasibət bildirdi. "Dava bazarı davasıdır, sizin olsun. Başqa oyna ehtiyac yoxdur. Əgər bir azərbaycanlı bir rusla Rusiyanın kosmik raket istehsal edən zavodunda dava etsəydi, Rusiya hökuməti raket istehsal edən zavodu da bağlayardı?" Daha sonra səfir aparcını fakt qarşısında qoydu: "Bu gün Rusiya Federasiyasında rus millətindən olan 63 nəfər bir-birini bıçaqlayaraq öldürüb. Onları niyə televiziyalarınızda nümayiş etdirmirsiniz?"

Rusiya hansı ölkəyə təzyiq etmək istəyirsə, miqrant məsələsindən "bəşəlli" yapışır. Aydın məsələdir ki, bu, hansısa "cinayət işi"nin araşdırılması yox, miqrantlara və qeyri-ruslara qarşı şovinist, diskriminasiya, milli ayrı-seçkilik siyasətinin tərkihi his-

səsidir. O səbəbdən Yekaterinburq hadisəsinin möhürü indi baş verməsinin əsas səbəbi Azərbaycanın dünyadakı nüfuzu, müstəqil siyasət yürütməsi, heç kimin və heç bir dövlətin təsir dairəsinə düşməməsidir.

Yekaterinburq vəhşiyini öten il dekabrın 25-də Bakı-Qrozni marşrutu ilə uçan AZAL-a məxsus sərnişin təyyarəsinin Çeçenistanda Rusiyanın hava hücumundan müdafiə sistemi tərəfindən vurulmasının davamı kimi də qiymətləndirmək olar. Baş vermiş bu dəhşətli cinayətə bağlı rəsmi Bakının konkret tələbləri hələ də aktualdır. Xatırladaq ki, Rusiya tərəfi təyyarənin vurulması faktını gizlətməyə çalışsa da, cinayəti ört-basdır edə bilməmiş və bundan sonra Azərbaycan tələblərindən imtina etməsi üçün təzyiq siyasəti də daxil olmaqla müxtəlif yollara əl atmışdır.

İndi də belədir. Yekaterinburqda baş verən hadisələrə bağlı Rusiya Prezidentinin mətbuat katibi

Dmitri Peskov Azərbaycanın Rusiya ilə bağlı bütün mədəni tədbirləri ləğv etməsinə Moskvanın təəssüf hissə keçirdiyini bildirib. O, iyunun 30-da keçirilmiş brifinq zamanı jurnalistlərin suallarını cavablandırarkən deyib: "Bakı tərəfindən Rusiya xətti üzrə tədbirlərin ləğvi ilə bağlı qəbul edilmiş qərarlara görə Moskva təəssüf edir". Amma təəssüf etmək azdır, belə hadisələrin baş verməməsi üçün konkret tədbirlər görmək, xoş məram nümayiş etdirmək lazımdır.

Azərbaycanda rus mədəniyyət tədbirlərinin ləğvi və digər qərarlar 44 günlük Vətən müharibəsindən sonrakı siyasi-iqtisadi nizamda ölkəmizin müstəqil qərarlar vermək özmini əks etdirir. Azərbaycan dövləti üçün milli maraqlar hər şeydən üstündür. Bu yerdə Dünya Azərbaycanlılarının III Qurultayında Prezident İlham Əliyevin dediyi sözləri xatırlamaq yerinə düşər: "Müstəqil Azərbaycan bütün azərbaycanlıların

vətənidir. Bizim bir vətənimiz var - Azərbaycan! Bizim bir dilimiz var - Azərbaycan dili! Bizim ümumxalq ideologiyamız var - azərbaycançılıq məfkurəsi! Mən arzu edirəm ki, dünyada yaşayan bütün azərbaycanlılar həmişə bir yerdə olsunlar. Həmişə bilsinlər ki, onların arxasında güclü Azərbaycan dövləti dayanır və onlar hər zaman Azərbaycan dövlətinə arxalanıblar".

Bu gün Azərbaycan dövləti qətiyyət və prinsipliallıq nümunəsi göstərərək dünyanın hər yanında yaşamasından asılı olmayaraq, vətəndaşlarının hüquqlarının qanunla qorunmasını və müstəqil Azərbaycan dövlətinin əsas ideyası təməli Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan azərbaycançılıq ideologiyasını.

Elşən QƏNİYEV,
"Azərbaycan"

Bakı 2026: Ümumdünya Şəhərsalma Forumu Azərbaycanın global liderliyini daha da möhkəmləndirəcək

Şəhərlər üzrə Beynəlxalq Təlimat" layihəsi 2024-cü il mayın 29-30-da Nayrobida keçirilmiş "UN-Habitat" Assambleyasının növbəti iclasında təqdim olunaraq, üzv dövlətlər tərəfindən geniş şəkildə müzakirə edilmişdir. Bu sənəd gələcəyin şəhərlərinin planlaşdırılması və idarə olunması sahəsində global yol xəritəsi kimi çıxış etməyi hədəfləyir. Eyni zamanda bu sənəd şəhərsalma ilə ətraf

Qloballaşan dünyada şəhərsalma insan həyatının keyfiyyətini artırmaq, ətraf mühiti qorumaq və iqtisadi inkişafı təmin etmək baxımından əsas prioritetlərdən birinə çevrilib. Şəhərlər sürətlə böyüyür, lakin bu prosesin planlı və dayanıqlı olması gələcək nəsillərin rifahı üçün həyati əhəmiyyət daşıyır.

Azərbaycan öz inkişaf strategiyalarında şəhərsalmı insan mərkəzli, ekoloji və iqtisadi cəhətdən dayanıqlı şəkildə formalaşdırmağa xüsusi önəm verir. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkədə həyata keçirilən şəhərsalma proqramları, müasir infrastruktur layihələri və işğaldan azad olunan ərazilərdə quruculuq işləri bu sahədə Azərbaycanı regionun qabaqcıl ölkələrindən birinə çevirib.

Dayanıqlı gələcəyin şəhərləri Bakıda müzakirə ediləcək

2026-cı il mayın 17-22-də Bakı yenidən dünyanın diqqətini özünə cəlb edəcək. Azərbaycan paytaxtında Birləşmiş Millətlər Təşkilatının (BMT) ən nüfuzlu tədbirlərindən biri - Ümumdünya Şəhərsalma Forumunun 13-cü Sessiyası (WUF13) keçiriləcək. Məzmununa və əhatə dairəsinə görə bu forum BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Tərəflər Konfransından (COP) sonra ikinci ən böyük və strateji əhəmiyyətli qlobal platforma hesab olunur. Bu mühüm tədbir Bakıda təşkil ediləcək regional deyil, həm də global miqyasda şəhərsalma, dayanıqlılıq və ətraf mühit sahələrində Azərbaycanın artan liderliyini nümayiş etdirir.

Bakı Forumunun əhəmiyyəti "UN-Habitat" və onun tərəfdaşları üçün bir neçə mühüm yubileyə sıx bağlıdır. Belə ki, həmin il bir sıra tarixi və rəmzi hadisələrin yubileyləri qeyd olunacaq. 1976-cı ildə keçirilmiş "UN-Habitat"ın yaradılmasının əsasını qoymuş "Habitat I" konfransının 50 illiyi, 1996-cı ildə İstanbulda təşkil olunmuş "Habitat II" konfransının 30 illiyi, 2016-cı ildə qəbul edilmiş "Yeni Şəhər Gündəliyinin" 10 illiyi möht 2026-cı ildə tamam olur. Bu yubileylər BMT-nin şəhərsalma sahəsindəki fəaliyyətinin mühüm mərhələlərini və qlobal şəhər inkişafı istiqamətində əldə olunan nailiyyətləri əks etdirir. Hər biri öz növbəsində şəhərsalmanın davamlı inkişafı, insanların həyat səviyyəsinin yüksəldilməsi və ətraf mühitin qorunması üçün strateji əhəmiyyət daşıyır.

WUF13-ün Bakıda keçirilməsi bu mühüm yubileylərin həm beynəlxalq səviyyədə qeyd olunması, həm də Azərbaycanın şəhərsalma sahəsindəki öncül rolunun dünyaya təqdim edilməsi baxımından əlamətdardır. Bu forum ölkələrə ötən dövrdə əldə olunduğu təcrübələri müzakirə etmək və gələcək üçün yeni, innovativ həllər tapmaq imkanı yaradacaq. Azərbaycan üçün isə WUF13 həm ölkəmizin global şəhərsalma gündəliyindəki mövqeyini möhkəmləndirmək, həm də regionda dayanıqlı və ağıllı şəhərsalma modellərini təşviq etmək üçün əvəzsiz platformadır.

Bakı WUF13-ə doğru gedən yolda real nəticələrə öndədir: yaşıl zonaların genişləndirilməsi, ağıllı şəhər yanaşmaları, COP29 çərçivəsində şəhərsalma üzrə yüksək səviyyəli görüşlərin təşkili, eləcə də beynəlxalq ekspertlər qruplarında fəal iştirak Azərbaycanın bu sahədə strateji baxışını ortaya qoyur. WUF13 təkə şəhərsalma mütəxəssisləri üçün deyil, həmçinin iqlim, infrastruktur, texnologiya, kənd təsərrüfatı və insan rifahı sahələrində çalışan bütün qlobal oyunçular üçün gələcəyin şəhərlərinin necə qurulacağına dair yol xəritəsini təqdim edəcək.

Azərbaycanın bu sahədə artan nüfuzu təkə əvəhsizliyi ilə məhdudlaşmış. Ölkəmiz "UN-Habitat" təşkilatı ilə genişmiqyaslı əməkdaşlıq proqramı çərçivəsində insan mərkəzli, "ağıllı" və dayanıqlı şəhərlərin qurulması üçün global bilik və təcrübənin formalaşdırılmasında da fəal iştirak edir. Belə ki, "UN-Habitat" Assambleyasının 2023-cü il iyunun 5-8-də keçirilmiş ikinci sessiyasında qəbul edilən qətnaməyə əsasən, "BMT-nin İnsan Mərkəzli Ağıllı Şəhərlər üzrə Beynəlxalq Təlimat" sənədinin hazırlanması məqsədilə beynəlxalq ekspertlər qrupu formalaşdırılıb. İyirmi dörd ölkədən 31 aparıcı mütəxəssisin yer aldığı bu qrupda Azərbaycanı iki nümayəndə təmsil edir. Bu fakt Azərbaycanın həmin sahədə həm praktiki, həm də intellektual töhfə verən ölkələrdən biri olduğunu bir daha nümayiş etdirir. Həmin beynəlxalq ekspertlər qrupunun birgə fəaliyyəti nəticəsində hazırlanmış "İnsan Mərkəzli Ağıllı

mühit məsələlərinin inteqrasiyası, xüsusilə də iqlim dəyişikliyinə qarşı mübarizə çərçivəsində daha da aktualdır. Artıq COP tədbirləri çərçivəsində şəhərsalma gündəmin xüsusi mövzusunə çevrilib. Son illərdə "UN-Habitat"ın təşəbbüsü ilə COP çərçivəsində "Şəhərsalma Günü" və əlaqəli tematik tədbirlər təşkil olunur. Bu prosesin əsası 2022-ci ildə Misirin Şəhər Şəhərsalma Günü kimi keçirilmiş COP27 konfransında qoyulub və həmin vaxtdan etibarən yüksək səviyyəli Nazirlər Görüşləri mütəmadi şəkildə keçirilir.

Azərbaycan bu global çağırışlara yalnız müşahidəçi kimi deyil, həmçinin fəal təşəbbüsçü kimi qoşulur. Belə ki, COP29 çərçivəsində ölkəmizin təşəbbüsü ilə şəhərsalma və iqlim tədbirlərinin inteqrasiyasına həsr edilmiş xüsusi Nazirlər Görüşü əvvəlki illərdən fərqli olaraq bütün gün ərzində davam edən genişmiqyaslı tədbirə çevrilib. Bakıda təşkil olunan bu görüş çərçivəsində "Yaşıl tikinti, binalarda enerji səmərəliliyi və şəhərlərdə iqlim böhranının həlli", "Möbilik və "yaşıl şəhər" nəqliyyatı", "Şəhərlərdə təbii, sağlamlıq və kənd təsərrüfatı məsələləri", "Dayanıqlı və ekoloji cəhətdən sağlam şəhərlərin inkişafı üçün maliyyə və mexanizmlər" mövzuları üzrə dəyərli məsələlər müzakirə ediləcək. Tədbirlərdə mindən artıq nümayəndə - dövlət rəsmiləri, diplomatik korpus üzvləri, beynəlxalq təşkilatların nümayəndələri, maliyyə institutlarının və özəl sektorun təmsilçiləri iştirak ediblər. Həm Azərbaycanın şəhərsalma siyasətinə beynəlxalq etimadın göstəricisi, həm də WUF13 öncəsi ölkəmizin bu sahədə liderlik iddiasının real zəminə söykəndiyinin sübutudur.

Azərbaycanın şəhərsalma strategiyası

Gələcək il Bakının əvəhsizliyi edəcəyi Ümumdünya Şəhərsalma Forumu yalnız coğrafi mövqə baxımından deyil, həm də urbanizasiya sahəsində global transformasiyanın mərkəzi kimi strateji əhəmiyyət daşıyır. Forum dünyanın aparıcı şəhərsalma mütəxəssislərinin, siyasətçilərin, ekspertlərin bir araya gələcəyi universal platformaya çevriləcək və gələcək nəsillər üçün innovativ şəhər modellərinin müzakirə olunacağı mühüm dialoq məkanı rolunu oynayacaq.

Bakı mətbəv tədbirinin ev sahibi olmaqla artıq formalaşmış şəhər inkişaf konsepsiyasını beynəlxalq ictimaiyyətə təqdim etmək imkanı qazanacaq. 2019-cu ildə Beynəlxalq Memarlar İttifaqının Baş Assambleyasına və tematik forumuna ev sahibliyi edən Bakı şəhəri o dövrdə beynəlxalq şəhərsalma mühitində böyük maraq doğurub. Həmin tədbir Azərbaycanın şəhərsalma və memarlıq sahəsində global əməkdaşlığa verdiyi əhəmiyyətli töhfəni ilkin təzahürlərdən biri olub.

Son illərdə paytaxt Bakıda həyata keçirilən kompleks abadlıq, infrastruktur və yaşıllaşdırma proqramları Azərbaycanın şəhər planlaşdırılmasına dair uzunmüddətli baxışını əks etdirir. Yeni salınan parklar, bərpa olunmuş ictimai məkanlar və ekoloji baxımdan balanslaşdırılmış sənəklər Bakıya dayanıqlı və yaşamaq üçün daha əlverişli məkana çevirib. Bu təşəbbüslər həm də ölkəmizin WUF13 kimi nüfuzlu tədbirlərə əhəmiyyətli töhfə verməyə tam hazır olduğunu göstərir.

Forumun Bakıda keçirilməsi, eyni zamanda Azərbaycanın son illərdə şəhərsalma və ərazi bərpası istiqamətində apardığı genişmiqyaslı işlərin beynəlxalq səviyyədə tanınmasına səbəb olacaq. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən şəhər konsepsiyaları, xüsusilə də azad edilmiş ərazilərdə sıfırdan inşa olunan ağıllı və ekoloji məntəqələr Azərbaycanın bu sahədə regional lider kimi çıxış etdiyini göstərir.

Azərbaycanda şəhərsalmanın əsasını təşkil edən prinsiplər - əhalinin sosial rifahı, ekoloji tənzimləmə və texnologiyaların tətbiqi paytaxtın inkişafına yön verilən strateji xəttin mahiyyətini formalaşdırır. Bu baxımdan Bakı yalnız milli səviyyədə deyil, eyni zamanda beynəlxalq miqyasda da müasir urbanizasiya modelinin öncül simvoluna çevrilib.

WUF13 Forumunun Azərbaycanda keçirilməsi ölkəmizin "UN-Habitat" ilə dərindən əməkdaşlığının və global şəhərsalma prosesində getdikcə artan rolunun təsdiqidir. Bu forum Azərbaycan üçün təkə nailiyyətlərinin sığdırılması deyil, həm də gələcəkdə global iqlim dəyişikliyinə, şəhər mühitinin idarə edilməsinə və dayanıqlı inkişaf hədəflərinə cavab verəcək yeni beynəlxalq təərəfdaşlıqlar qurmaq baxımından əhəmiyyətli platforma olacaq.

Rusiya vətəndaşlarından ibarət iki mütəsəkkil cinayətkar dəstənin üzvləri barəsində həbs qətimkan tədbiri seçilib

İrandan narkotik vasitələrin tranziti və onlayn dövriyyəsində şübhəli bilən Rusiya vətəndaşlarından ibarət iki mütəsəkkil cinayətkar dəstənin üzvləri barəsində həbs qətimkan tədbiri seçilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, saxlanılan şəxslər Səbail Rayon Məhkəməsinə gətirilib. Onlar vəkillərlə təmin edilib.

Məhkəmədə 8 nəfər barəsində həbs qətimkan tədbirinin seçilməsi ilə bağlı istintaq orqanının verdiyi təqdimatlarla ayrı-ayrılıqda baxılıb.

Məhkəmənin verdiyi qərar əsasında, onları hər biri barəsində 4 ay müddətində həbs qətimkan tədbiri seçilib.

Qeyd edək ki, həmin şəxslər barəsində Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 234.4.1-ci və digər maddələri ilə cinayət işi başlanılıb.

Ruben Vardanyanın məhkəməsi davam etdirilib

Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsinin sülh və insanlıq əleyhinə cinayətlər, müharibə cinayətləri, habelə terrorçuluq, terrorçuluğu maliyyələşdirmə ilə bağlı maddələri ilə və digər ağır cinayətlərdə təqsirləndirilən Ermənistan vətəndaşı Ruben Vardanyanın barəsində cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi iyulun 1-də davam etdirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Bakı Hərbi Məhkəməsinə hakimlər Zeynal Ağayev, Sədrliyi ilə, Anar Rzayev və Camal Ramazanovdan ibarət tərkibdə keçirilən açıq məhkəmə iclasında (ehtiyat hakim Günel Səmədova) təqsirləndirilən şəxs bildiyi dildə, yəni, rus dilində törcüməci, habelə müdafiəsi üçün özünün seçdiyi vəkillə təmin olunub.

Hakim Zeynal Ağayev dinləmədən əvvəl məhkəmə prosesində ilk dəfə iştirak edən zərərçəkmiş şəxslərə və zərərçəkmiş şəxslərin hüquqi varislərinə qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş hüquqlarını və vəzifələrini izah edib.

Ardınca təqsirləndirilən Ruben Vardanyanın hüquqlarını müdafiə edən vəkili Avraam Berman məhkəməyə müraciət edib. Bildirib ki, iyunun 23-də məhkəmə kollegiyası protokolla tanış olmaq üçün ona və təqsirləndirilən şəxsə şərait yaradıb və onlar cari il fevralın 13-də və 17-də keçirilmiş məhkəmə iclaslarının protokolları ilə tanış olublar. Hazırda isə məhkəmə hazırlıq iclasında qəbul edilmiş və protokolla öz əksini tapan qərarla tanış olmaq istəyirlər. Müdafiə tərəfi eyni zamanda həmin tarixlərdə keçirilən iclaslarda verdikləri vəsətəllərin təmin olunmasına dair qərarların çıxarılmasına da onlara verilmiş xahiş edib.

Təqsirləndirilən Ruben Vardanyan da vəkili ilə müraciətini müdafiə edib. İclasda söndük edən hakim Zeynal Ağayev deyib ki, indiyədək təqsirləndirilən şəxs və onun müdafiəçisi hansı sənədlərlə tanış olmaq istəyibsa, məhkəmə bunun üçün onlara şərait yaradıb, yəni də əvvəl olduğu kimi şərait yaradılacaq.

Sonra məhkəmədə Ermənistanın təcavüzkar müharibəsi və işğalçı siyasəti nəticəsində törədilmiş cinayət hadisələri zamanı zərərçəkənlər, habelə zərərçəkmişlərin hüquqi varisləri ifadə veriblər. Əvvəlcə zərərçəkmiş şəxs Sərxan Köklorovun hüquqi varisi qismində tanınmış qardaşı Absaləddin Köklorov ifadə verib. O, qardaşının Ağdərədə Ermənistan ordusunun qalıqlarının və qanun-

suz erməni silahlı dəstələrinin açdığı atəş nəticəsində yaralandığını, 5 gün sonra hospitalda dünyasını dəyişdiyini deyib.

Hüquqi varis qismində tanınmış Tahir Qasimov ifadəsində övladı Hacıoğlu Qasimovun Xankəndi şəhəri yaxınlığında snayperlə vurulduğunu, Respublika Neurocərrahiyə Xəstəxanasında koma vəziyyətində qaldığını, 4 ay sonra vəfat etdiyini söyləyib.

Zərərçəkmiş şəxs Mirzəhəsən Səfərliyev Ağdamda düşmən tərəfindən odlu silahdan açılmış atəş nəticəsində güllə yarası aldığı bildirib. Baş Prokurorluğun Dövlət ittihamının müdafiəsi üzrə idarəsinin şöbə rəisi Nəsir Bayramovun sualına cavabında isə o qeyd edib ki, həmin vaxt yaxınlığındakı 5 nəfər də yaralanıb, bir nəfər isə snayper atəşi nəticəsində həlak olub.

Zərərçəkmiş şəxs Asiman Cəfərov da Ağdamda snayper gülləsindən xəsarət aldığı bildirib.

Zərərçəkən Sənan Hüseynov isə dövlət ittihamçısı Fuad Musayevin sualına cavabında qeyd edib ki, Ağdam rayonunda düşmən tərəfindən açılmış atəşlər nəticəsində o və yanındakı bir neçə şəxs yaralanıb, bir neçə nəfər isə həlak olub.

Digər zərərçəkmiş şəxs Xəqani Abbasov Ağdam rayonunda Ermənistan ordusunun qalıqları və qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələrinin açdığı atəş nəticəsində yaralandığını deyib.

Zərərçəkmiş Elton Məmmədov ifadəsində Ağdam rayonunun Xanabad kəndi istiqamətində düşmən tərəfindən atılmış minaatan mermisinin partlaması nəticəsində yaralandığını söyləyib.

İbrahim Hüseynov ifadəsində Xocavənd rayonunda düşmən tərəfindən atılmış mermimin partlaması nəticəsində qəlpə yarası aldığı söyləyib.

Zərərçəkmiş Ərəsdən Müftəliyev Ermənistan ordusunun qalıqlarının və qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələrinin açdığı atəş nəticəsində xəsarətlər aldığı deyib.

İfadə verən Elçin Pırxəvov Xocavənd istiqamətində odlu silahdan açılmış atəş nəticəsində

də yaralandığını, müalicəsinin hələ də davam etdiyini diqqətə çatdırıb.

Zərərçəkmiş Rəşad Əliyev ifadəsində Xocalı istiqamətində düşmən tərəfindən açılan snayper atəşi nəticəsində yaralandığını, həmin vaxt Toğrul Osmanlinin və Altay Əhədovun da düşmən atəşi nəticəsində xəsarət aldığını söyləyib.

Həmzə Mahmudov Xocalıda olan zaman artilleriya mermisinin yaxınlığına düşərək partlaması nəticəsində xəsarət aldığı bildirib.

Digər zərərçəkmiş Azad Məmmədov isə dövlət ittihamçısı Təranə Məmmədovun sualına cavabında deyib ki, o, Şuşa rayonunun Xələfli kəndində minaatan mermisinin partlaması nəticəsində yaralanıb.

Zərərçəkmiş şəxs Tural Əliyev Kəlbəcərdə qumbaraatan mermisinin partlaması nəticəsində yaralandığını deyib. O, aldığı xəsarətlərə görə 6 ay yataq xəstəsi olduğunu qeyd edib.

Digər zərərçəkmiş Vüsal Abdullayev suallarına cavabında deyib ki, həmin vaxt düşmən atdığı minaatan mermisinin partlaması nəticəsində yaralanıb. Baş prokurorun böyük köməkçisi Vüsal Əliyevin sualına cavablandırılan zaman o qeyd edib ki, hadisə zamanı yanında olan Allahverdi Səfiyev və Elnur Kərimov həlak olublar.

Zərərçəkmiş İftixar Abdullayev ifadəsində Kəlbəcər rayonunda Ermənistan ordusunun qalıqları və qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələrinin açdığı atəş nəticəsində xəsarət aldığı deyib.

Rahib Məmmədov Kəlbəcərdə düşmən ağır artilleriya atdığı atəş nəticəsində xəsarətlər aldığı deyib.

Nurlan Zeynalov Xocalıda düşmən atdığı atəş nəticəsində sol ayağından yaralandığını söyləyib.

Şəmsi Nəbiyev ifadəsində Xocavənddə artilleriya atəşi nəticəsində yaralandığını vurğulayıb.

Digər zərərçəkmişlər Rahid Cəfərov, Samir Novruzov, Asi-

man Məmmədrzayev, Ceyhun Batiyev, Məmmədtağı Rüstəmov, Aydın Tanrıverdiyev, Vahid Mirzəliyev ifadələrində Ermənistan ordusunun qalıqları və qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələrinin açdığı atəşlər nəticəsində xəsarət aldığını bildiriblər.

Zərərçəkmiş Rahid Cəfərov baş prokurorun xüsusi tapşırıqlar üzrə köməkçisi Tuqay Rəhimlinin sualına cavabında qeyd edib ki, o, Ağdərə rayonunun Cənabtaq kəndi ərazisində snayper atəşi nəticəsində xəsarət alıb.

Gülüoğlan Əmiraslanov ifadəsində Xocavənd rayonunda düşmən tərəfindən atılmış "Façot" tankəleyhinə idarəolunan raketin partlaması nəticəsində yaralandığını söyləyib.

Zərərçəkmiş Kamran Həsənov ifadə verib ki, Ağdam rayonunun Əliəğalı kəndi ərazisində Ermənistan ordusunun qalıqları və qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələrinin atdığı minaatan mermisinin yaxınlığına düşüb partlaması nəticəsində yaralanıb. Baş prokurorun böyük köməkçisi Vüsal Əliyevin sualına cavablandırılan zaman o qeyd edib ki, hadisə zamanı yanında olan Allahverdi Səfiyev və Elnur Kərimov həlak olublar.

Zərərçəkmiş Kamran Həsənov ifadə verib ki, Ağdam rayonunun Əliəğalı kəndi ərazisində Ermənistan ordusunun qalıqları və qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələrinin atdığı minaatan mermisinin yaxınlığına düşüb partlaması nəticəsində yaralanıb. Baş prokurorun böyük köməkçisi Vüsal Əliyevin sualına cavablandırılan zaman o qeyd edib ki, hadisə zamanı yanında olan Allahverdi Səfiyev və Elnur Kərimov həlak olublar.

Zərərçəkmiş İftixar Abdullayev ifadəsində Kəlbəcər rayonunda Ermənistan ordusunun qalıqları və qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələrinin açdığı atəş nəticəsində xəsarət aldığı deyib.

Rahib Məmmədov Kəlbəcərdə düşmən ağır artilleriya atdığı atəş nəticəsində xəsarətlər aldığı deyib.

Nurlan Zeynalov Xocalıda düşmən atdığı atəş nəticəsində sol ayağından yaralandığını söyləyib.

Şəmsi Nəbiyev ifadəsində Xocavənddə artilleriya atəşi nəticəsində yaralandığını vurğulayıb.

Digər zərərçəkmişlər Rahid Cəfərov, Samir Novruzov, Asi-

man Məmmədrzayev, Ceyhun Batiyev, Məmmədtağı Rüstəmov, Aydın Tanrıverdiyev, Vahid Mirzəliyev ifadələrində Ermənistan ordusunun qalıqları və qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələrinin açdığı atəşlər nəticəsində xəsarət aldığını bildiriblər.

Zərərçəkmiş Rahid Cəfərov baş prokurorun xüsusi tapşırıqlar üzrə köməkçisi Tuqay Rəhimlinin sualına cavabında qeyd edib ki, o, Ağdərə rayonunun Cənabtaq kəndi ərazisində snayper atəşi nəticəsində xəsarət alıb.

Gülüoğlan Əmiraslanov ifadəsində Xocavənd rayonunda düşmən tərəfindən atılmış "Façot" tankəleyhinə idarəolunan raketin partlaması nəticəsində yaralandığını söyləyib.

Zərərçəkmiş Kamran Həsənov ifadə verib ki, Ağdam rayonunun Əliəğalı kəndi ərazisində Ermənistan ordusunun qalıqları və qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələrinin atdığı minaatan mermisinin yaxınlığına düşüb partlaması nəticəsində yaralanıb. Baş prokurorun böyük köməkçisi Vüsal Əliyevin sualına cavablandırılan zaman o qeyd edib ki, hadisə zamanı yanında olan Allahverdi Səfiyev və Elnur Kərimov həlak olublar.

Zərərçəkmiş Kamran Həsənov ifadə verib ki, Ağdam rayonunun Əliəğalı kəndi ərazisində Ermənistan ordusunun qalıqları və qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələrinin atdığı minaatan mermisinin yaxınlığına düşüb partlaması nəticəsində yaralanıb. Baş prokurorun böyük köməkçisi Vüsal Əliyevin sualına cavablandırılan zaman o qeyd edib ki, hadisə zamanı yanında olan Allahverdi Səfiyev və Elnur Kərimov həlak olublar.

Zərərçəkmiş İftixar Abdullayev ifadəsində Kəlbəcər rayonunda Ermənistan ordusunun qalıqları və qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələrinin açdığı atəş nəticəsində xəsarət aldığı deyib.

Rahib Məmmədov Kəlbəcərdə düşmən ağır artilleriya atdığı atəş nəticəsində xəsarətlər aldığı deyib.

Nurlan Zeynalov Xocalıda düşmən atdığı atəş nəticəsində sol ayağından yaralandığını söyləyib.

Şəmsi Nəbiyev ifadəsində Xocavənddə artilleriya atəşi nəticəsində yaralandığını vurğulayıb.

Digər zərərçəkmişlər Rahid Cəfərov, Samir Novruzov, Asi-

REGIONLAR

Reportaj

Onlar sahənin baş tərəfində dayanıb tarlanın o biri başından yavaş-yavaş gələn kultivatoru izləyirlər. Fermer Elməddin İbayev gözünü traktordan ayırmayaraq:

- Çox yaxşı mexanizatorudur. Gördüyü işə söz ola bilməz. Kultivator çəkdiyi pambıq sahəsi sanki özünüdür. Çalşır ki, bir dənə də pambıq kolu zədələnməsin. Görüşünüz, cərgələr arasına necə yaxşı şırımlar çəkir! Onların hesabına sahənin hər yeri rahat su içəcək. Suyun isə pambıq üçün nə olduğunu siz mənədən də yaxşı bilirsiniz, - deyir.

- Bilirik, Elməddin, yaxşı bilirik. Sən də bil ki, kultivasiya işi aparən mexanizator Yahya Əliyevi də, sənə də yaxşı tanıyırsan, - deyir "PRİME Kotton" MMC-nin Salyan rayon filialının istehsal şöbəsinin rəisi Əliskəndər Əliyev fermerin qolundan tutur. Sonra da "Halal olsun, o! pambıq becərirsen" deyib sevinclə ağı, çəhrayı rəngli gülləri göstərir:

- Bunlar sənə yaxşı pambıqçı olduğunu göstərir. Pambıq arğac olanda payızda onu tez də yığıb-yığırdırırsan. Məhsul itkியə getmir.

Şirkətin ərazi üzrə nümayəndəsi Yusif Teymurov da söhbətə qoşulur:

- Əliskəndər müəllim, Elməddin aqronom olmasa da, torpağı, bitkini aqronom qədər bilir. Hər bir aqrontexniki tədbiri vaxtında görür, özü də necə lazımdırsa. Onunla işləyən adam kimi, gündəlik olaraq sahə üstündə görüşürük. Olduqca məsuliyyətlidir. Gördüyünüz bu sahədə aprel ayının ortalarında çiyid səpini aparılıb. Səpin zamanı hər hektara 150 kiloqram ammosfos gübrəsi verib. Düzüdü, əkindən sonra düşünürsən yağışlar müəyyən çətinliklər yaratdı, toxumun cücəməsi nisbətən ləngidi, əlaqələri çoxaldı. Lakin bunların heç biri Elməddini və onun kimi işgüzar fermerləri qorxutmadı. Havalər yaxşılaşan zaman tarlalara çıxıb cərgələr arasına kultivator çəkirdilər, yenidən boy atmağa başlayan pambıq fidanlarını əlaqə olmalarının, necə deyirlər, əlindən aldılar.

Səhbətin bu yerində kultivasiya işi aparən "MTZ-80" traktoru beş addımlıqımıza çatır. Mexanizator traktoru saxlayıb kabinədən düşür və yaxına gəlib salam verir. Üst-başının solıq-sahmanı onun haqqında bir az əvvəl deyilən xoş sözlərin elə bil təsdiqidir. Hal-əhval tutaraq işlərin necə gəldiyini soruşuruq. O isə "Görünən dağa nə bələdçi?!" ataları sözü ilə cavab verir.

Bitkilər boy atır bar həvəsilə

Elməddin:

- Həmişə olduğu kimi, Allah bələdan qorusun, bu il də yüksək məhsul yetişdiririk. Yahya da səhər dan yerini söküləndən axşam həvə qaranalanaq bizimlə birlikdə çöldədir.

Onlar - "PRİME Kotton" MMC Salyan filialı istehsal şöbəsinin rəisi Əliskəndər Əliyev, şirkətin ərazi üzrə nümayəndəsi Yusif Teymurov, fermer Elməddin İbayev, mexanizator Yahya Əliyev kultivatorun işçi orqanlarını detallı olaraq nəzərdən keçirirlər.

Əliyev:

- Hər şey normaldır. Cərgələr arasına suvarma üçün çəkdiyin şırımlar da yaxşıdır. Çalşır, belə də davam elə.

Mexanizator istehsal rəisinin cavab verir:

- Oldu, qardaş.

Əliyev:

- Qardaşlıq öz yerində, çalış, yaxşı işi kimi çıxardığın adı həmişə qoruyub saxlayasan.

Onların həqiqətən qardaş olduqlarını, Salyanın Noxudlu kəndində yaşadıklarını öyrənirik.

Fermer E.İbayevdən nə vaxtdan pambıq əkilib-becərdiyini, bu bitkini ona nə verdiyini soruşuruq. Cavabında deyir:

- 7-ci ildir pambıqçılıqla məşğulam. Özüm Arbatan kənd sakiniyəm. Hələ orta məktəbdə oxuyarkən pambıq becərilməsində, yığılmasında iştirak etmişəm. Ona görə də az-çox sirlərinə bələdəm. Artıq 41 yaşım var. Ailəmi pambıqçılıq qazanmaq, mənə, daha çox öyrənməyə çalışmaq, ailəmin, uşaqlarımın yanında özünü iş qurmaq, halal çörəyini qazanmaq, mənə, daha yaxşıdır. Atalar demişkən, "Uzaq yerin buğdasından yaxın yerin arpaşı daha üstündür". Dünyanın qa-

rışdığı indiki zamanda, müharibələrin çoxaldığı bir vaxtda başqa yerlərə getmək təhlükəlidir. Yekaterinburqda azərbaycanlıların başına gələn hadisələr buna sübutdur. Odur ki, doğru deyiblər: "Az aşım, ağrımaz başım". Allaha şükürlər olsun, öz vətənimizdə dolanır, olamıza da qane olur. Ümid edirik ki, gələcək illərdə dolanır, daha yaxşı olar. Prezidentimiz pambıqçılığın inkişaf etdirilməsi ilə bağlı mühüm sənədlər imzalayıb. İndi minlərlə qız-gəlin hər gün evinə 25 manat pul aparır. Dövlət xam pambığın bir kiloqramı üçün 19 qəpik subsidiya verir. Şirkət tərəfindən hər fermerə 1 hektar arat, 1-ci və 2-ci vegetasiya suvarmasının hər biri üçün 90 manat, əlaqə olmalarının təminatına görə 300 manat avans verir. Ancaq fürsətdən istifadə edib pambığın qiymətinin şirkətlər tərəfindən artırılmasını xahiş edirdim. Çünki indi bu məhsulun maya dəyərini əvvəlki illərə nisbətən bəşə qədər artırırıq. Məsələn, 2023-cü ildə 1 hektar şumun qaldırılması 50 manat idisə, hazırda 57 manatdır. Müvafiq olaraq 1 hektar kultivasiya işi 17-dən 20, dərinləmədə 17-dən 20, maşınla yığım 150-dən 156 manata çatıb. 1 kiloqram çiyidin qiyməti də artaraq 5 manat 30 qəpikdən 5 manat 70 qəpiyə qalxıb. 1 hektar üçün əkindən yığma kimi 1600 manat xərcləməli olursan. Üstəgəl 2 hektar pay torpağımdan əlavə 8 hektar icarəyə torpaq götürüb pambıq əkilmişəm. Həmin torpağın hər hektarına 650 manat icarə haqqı ödəmə-

liyəm. Bir də onu deyir bələdəm: pambıq əkməyin üstünlüyü ondadır ki, müqavilə bağladığın şirkətin rəhbərliyi, mütəxəssisləri şumdan tutmuş yığma qədər hər an yanındadırlar. Yığdığı məhsulu təhvil verib pulunu alırsan.

İstehsal şöbəsinin rəisi Ə.Əliyevin dediklərindən məlum olur ki, keçən ilin sonunadək "MKT-İK" MMC-nin adı bu ilin əvvəlində "PRİME Kotton" MMC olub. Müəssisə cari ilin əvvəlində 393 fermerlə 2 min 674 hektarda pambıq yetişdirmək üçün müqavilə bağlayıb. Fermerlər əkin zamanı Türkiyədən gətirilmiş "Lazer", "BA-1010", "May-558", "Türkan" lüfz toxumlarından istifadə ediblər. Havaların ölverişsiz keçməsi noticosində şirkət üzrə 219 hektarda təkrar səpin aparılıb. Əkin zamanı hər hektara 150-200 kiloqram ammosfos gübrəsi verilib. Bəcərmə dövründə bir neçə proses artıq başa çatdırılmışdır. Belə ki, birinci kultivasiya və əlaqə olmalarının vurulması arxada qalmışdır. İkinci kompleks becərmə zamanı hər hektara 200 kiloqram yemləmə gübrəsi (azot), üçüncü becərmədə kultivatorla birlikdə hər hektara 150 kiloqram karbamid gübrəsi verilməmişdir. Həzrət dördüncü kompleks becərmə gedir. Cərgələr arasına şırımlar (baraza) çəkilir. Hazırda birinci vegetasiya suvarması aparılıb. Şirkətin kultivasiya işi aparən 21 traktor və aqreqatı, habelə kökdənkənar yemləmə və ziyanvericilərə qarşı mübarizə aparən 10 texnikası fermerlərin ixtiyarındadır. 1000 hektar sahədə bu iş artıq başa çatdırılıb.

İstehsal şöbəsi rəisi onu da vurğulayır ki, birinci sudan sonra beşinci kompleks becərmə aparılıb, bitkilərin dibi kultivator vasitəsilə yumşaldılacaq. Aqrontexniki qaydalara uyğun olaraq növbəti mərhələdə, yeni altıncı kompleks becərmədə cərgələr arasına yenidən şırımlar çəkilib suvarılacaq və bununla da becərmə prosesi başa çatdırılacaq. Fermerlər ziyanvericilərə qarşı mübarizə tədbirlərini bir an da olsun unutmurlar. Sonra isə qalır yetişdirilən məhsulu yığmaq. Bunun üçün də lazımı qədər texnikamız var.

Günəş göydən yerə od öləyir. Ayağı suda, başı günəşdə olan pambıq birkisi üçün bu, mühim şərtidir. Boy atan kollar indi daraq (gülləri) və çiçəkləri fəzasında. Bir neçə gündən sonra onların hər biri qoza olacaq. Bizə isə bunu demək qalır: "İşiniz rəvan, məhsulunuz bol, gəliniz yaxşı olsun!"

Seyran CAVADOV,
"Azərbaycan"

Taxıl sahələrinin 58,6 faizi biçilib

Zəmilərdən 1,85 milyon ton məhsul yığılıb

Taxıl biçini davam edir. İyunun 30-na olan operativ məlumatlara görə, ölkə üzrə taxıl sahələrinin 58,6 faizində biçin başa çatıb. Biçin aparılmış 546 787 hektar sahədən 1 849 872 ton taxıl yığılıb. Hazırda taxıl üzrə orta məhsuldarlıq 33,8 sent/ha təşkil edir.

Qeyd edək ki, bu il ölkə üzrə 932 min hektardan artıq sahədə payızlıq taxıl əkilib. Əkin sahələrinin 505 696 hektarı buğda, 426 623 hektarı arpa sahələridir. İyunun 30-dək buğda sahələrinin 38,8 faizində, arpa sahələrinin isə 82,2 faizində biçin tam yekunlaşıb. Orta məhsuldarlıq buğda üzrə 37,2 sent/ha, arpa üzrə isə 32 sent/ha təşkil edir. Hazırda ümumi məhsuldarlıq göstəricisi ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2,2 sent/ha çoxdur.

Artıq 14 rayonda arpa biçini tam başa çatıb, 17 rayonda isə biçin həcmi 90 faizi keçib. Yevlax rayonunda buğda biçininə yekun vurulub, Saatlı, Göyçay, Ağdas, Bərdə, Masallı və Ucar da isə buğda biçini yekunlaşmaq üzrədir.

Bu günədək buğda və arpa üzrə ən yüksək məhsuldarlıq Hacıqabul rayonunda qeydə alınıb - 55 sent/ha. Samux rayonunda buğda üzrə orta məhsuldarlıq 49,5 sent/ha, Bərdə, İmişli və Sabirabad rayonlarında isə arpa üzrə orta məhsuldarlıq 39,4 sent/ha təşkil edib.

Hazırda zəmilərdə biçin prosesində 1 526 kombayn iştirak edir. Bunlardan 565-i "Aqroservis" ASC-nin, 961-i isə fiziki və hüquqi şəxslərin mülkiyyətində olan kombaynlardır.

Taxıl biçininin optimal müddətdə başa çatacağı proqnozlaşdırılır.

Qazax kümçüləri bu il də nəzərdə tutulduğundan çox barama təhvil verdilər

Son illər ölkəmizdə kənd təsərrüfatının bütün sahələrində olduğu kimi, əhəmiyyətli və ictimaiyyətə sahələrdən olan barama təhvil istiqamətində də təsirli tədbirlər həyata keçirilib.

Prezidentin 27 noyabr 2017-ci il tarixli sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasında baramaçılığın və ipəkçiliyin inkişafına dair 2018-2025-ci illər üçün Dövlət Proqramı" da bu sahənin inkişafında mühim rol oynayır. Proqramdan irəli gələn vəzifələrin icrası sayəsində baramaçılığın inkişafı istiqamətində mühüm addımlar atılıb. Ölkənin hər yerində olduğu kimi, Qazax rayonunda da baramaçılığın keçmiş şöhrətinin qaytarılması istiqamətində əməli işlər görülür, ipəkçiliyin müasir infrastrukturunu yaradırılır. Bu hesaba rayonda barama istehsalı ildən-ilə artır.

Əvvəlki illərdə olduğu kimi, bu il də rayon kümçüləri proqnoza artıqlama ilə əməl edirlər. Qax Damazlıq İpəkçilik stansiyasından 30 qutu ipəkqurdu toxumu götürən İkinci Şıxlı, Birinci Şıxlı, Yuxarı Salahlı, Aslanbəyli, Kəmərlı, Aşağı Salahlı, Orta Salahlı, Kosalar, Hüseynbəyli, Çaylı, Daş Salahlı, Xanlıqlar, Alpout, Dəmirçilər, Cəfərli kəndlərinin kümçüləri nəzərdə tutulan 1200 kiloqram əvəzinə 1455,8 kiloqram yaş barama təhvil vermişlər.

Sabir ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

"Araz Vadisi İqtisadi Zonası"nda işəgötürənlərlə növbəti görüş keçirilib

Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyində Dövlət Məşğulluq Agentliyinin Şərqi Zəngəzur Regional Məşğulluq filialında İqtisadi Zonaların İnkişafı Agentliyinin idarəçiliyindəki "Araz Vadisi İqtisadi Zonası" Sənaye Parkında fəaliyyət göstərən işəgötürənlərlə növbəti görüş keçirilib.

Bu yaxınlarda Sənaye Parkında fəaliyyətə başlayacaq işəgötürənlərin də iştirak etdiyi görüşdə işgühdən azad olunmuş ərazilərimizə köçürülən sakinlərin məşğulluğunun təminatı sahəsində görülən işlərdən bəhs olulub. Bu mövzuda təqdimat edilib, icra olunan məşğulluq proqramları barədə məlumat verilib.

İşəgötürənlərin kadr ehtiyacının qarşılanması, peşə hazırlığı və əmək yarmarkalarının təşkilı, birgə maliyyələşmə proqramı və agentliyin digər fəaliyyət istiqamətləri üzrə gələcək əməkdaşlığa dair müzakirələr aparılıb.

Bir neçə onillik əvvəl Azərbaycanda turizm məkanı kimi tanınan bölgələrin sayı çox deyildi. Nabran, Naftalan, Qalaaltı, Qusar və daha bir neçəsi. Həmin sırada Quba da vardı. Bu şimal bölgəmiz bütün zamanlarda qonaqlıq-qaralıq olub. Amma o turizm hara, bu turizm hara...

Ölkəmizdə getdikcə inkişaf edən sahələrdən biri də turizmdir. Turizm potensialı olan bölgələrdə bu sahə üzrə infrastrukturun müasir standartlara uyğun qurulması əlaqədar təşkilatlar qarşısında qoyulmuş əsas vəzifələrdəndir. O səbəbdən turizmin daha sürətli inkişafı üçün həyata keçirilən dövlət siyasəti artıq öz bəhrəsini verir. Bölgələrin sosial-iqtisadi inkişafına yönəldilmiş dövlət proqramları, qeyri-neft sektorunun inkişafının prioritet elan olunması turizmi sözün əsl mənasında dirçəldib. Nəticədə bu gün istər paytaxtımızda, istərsə də bölgələrimizdə dünyanın hər yerindən gələn minlərlə turist görmək mümkündür.

Əzəldən turizm zonası kimi tanınan və bu gün də inkişafdan qalmayan, valehedici flora və faunaya, əsrarəngiz təbiətə malik Quba qonağı olan hər kəsi valeh edir. Rusiya ilə sərhədin bir ad-

Qubada hər yan gözəl

Üstəgəl kompleks turizm xidmətləri

dımlığında, Bakıdan isə cəmi 150 kilometrlik məsafədə yerləşən bu rayon bənzərsiz dağ kəndləri ilə turistləri özünə çəkir. Həmişə xalça üzərində gəzən çadırlarda qalmaq adətini kimi qarşılayırlar. Quba qədim tarix-mədəniyyət abidələri, sənətkarlıq nümunələri ilə də məşhurdur. Xalçaçılıq, misgərlik, digər qədim peşələrin ardıcılıqla davam etdirildiyi bölgə bu yəndən də səyahət həvəskarlarının çox xoşladığıları ünvandır.

Şahdağın ətəklərində və Qudyalçayın sahilində qərar tutan Qubada ilin bütün fəsilərində təbiət vurğunu olan minlərlə səyahətçi-yə rast gəlmək mümkündür. Hər fəsilin gözəlliyini öz görkəmində əks etdirən dağlar və dərələr, tarixi qədim dövrlərə gedib çıxan yaşayış məskənləri, maraqlı doğuran tikililər buraya yolu düşənləri ov-sunlayır, onları təkrar-təkrar füsunkar diyara səsəyir. Elə bu il də iyunun əvvəllərindən Qubaya

gələn turist axını müşahidə olunur. Axı insanların ən çox istirahət etdikləri yay fəslidir.

Qubada dağ, kənd, çadır turizmi geniş yayılıb. Hotel turizminə isə daha çox qış aylarında üstünlük verilir.

Turistlərin bəyəndikləri marşrutlarından biri Xınalığ istiqamətinədir. Xınalığın tarixi, qədim yaşayış məskəni kimi indiyədək qalmamış kəndə turist axınıni şərtləndirir. Bu marşrut boyu piyada hərəkət edən qonaqlar axşam qaranlıq düşsənə qədər ərazidə gəzib-dolaşırlar. Bəzən də elə həmin ərazidəki kəndlərdə gecələyirlər. Haput, Qızı, Cek, Afurca, Gültəpə və digər kəndlərə yollanan turistlər bu yerlərdə kirayəyə ev götürürlər. Hətta açıq havada çadırlarda gecələyənlər də olur.

Məlumdur ki, turizmin inkişafında yollar az əhəmiyyət daşımır. Məsələn, Qonaqkənd istiqamətində yolların təmiri bu ərazilərə turist axınına səbəb olub. Abad yol olarsa, Səfah Mühic, Tülər, Gültə-

pə, Yenikənd kimi dağ kəndləri də daha gur turist marşrutlarına çevrilə bilər. Çünki bu ərazilərdə ətraf mühit, dağ yollarının kənarları təkrarsız gözəlliyə malikdir. Buna görə də rayon rəhbərliyi turizmin inkişafına təkan verəcək işlərin görülməsi istiqamətində vacib qorular qəbul edib. Bu qorular sırasında yeni turist marşrutlarının müəyyənəndirilməsi də nəzərdə tutulub.

Qubanın istirahət mərkəzləri hazırladıqları təamlarla da ad qazanıb. Kababın müxtəlif növləri, salatlar, qazan xörəkləri, Avropa servisi və digər sahələr üzrə seçilən mərkəzlər daha çox müştərinə də cəlb etməyi bacarırlar. Ümmiyyətə, Qubadakı istirahət mərkəzlərində, hotellərdə qonaqlara zəngin mətbəxinin sayı-səhsəbsiz yeməkləri təqdim olunur. Yay aylarında mençuyaya bir sıra digər ölkələrin təamları da daxil edilir. Bəzi istirahət mərkəzlərində isə hətta həmin ölkələrin adətərinə uyğun xüsusi təqdimat formaları hazırlanıb.

Digər bir məsələ də həll olunur. Belə ki, son dövrlərdəki istirahət mərkəzlərində çalışanlar arasında peşəkar mütəxəssislər az idi. Bu da turistlərin qəbulunda, onlara göstərilən xidmətdə özünü təqib aydın göstərirdi. Narazı turist bəzən bir istirahət yerinə görə marşrutunu dəyişirdi. İndi belə bir problem yoxdur. İşçilər kurslarda iştirak edir, təcübələrini artırır. Çünki bu gün istirahət mərkəzlərinin təkə xarici görkəmi deyil, daxili xidmətləri də müasir qaydalara cavab verməlidir.

Qubadakı istirahət mərkəzlərində çalışan xidmət personalının digərlərindən bir üstünlüyü də var. Burada çalışanların böyük hissəsi bir neçə dildə danışmağı bacır. Bu, vacib bir məqamdır. Çünki tərəcəməçi vasitəsilə ünsiyyət qurmaq turistlərlə məlumat almaqda kömək edir. Qarşından daha isti, qızmar yay günləri gəlir. Yolunuzu Qubadan salın. Bu şimal bölgəmiz sizi təkə əsrarəngiz təbiəti ilə deyil, həmçinin kompleks turist xidmətləri ilə qarşılayacaq.

Akif ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

الکسی
سیبھی

Azərbaycan Milli Mətbuatı - 150

Bütün millətlərin tarixdəki varlığı, yeri, mövqeyi, keçmişi və gələcəyi onun mədəniyyəti, ədəbiyyatı, mətbuatı ilə ölçülür. Sanki bütün bunlar millətlərin mənəvi kimliyinin göstəricisidir. Azərbaycan mətbuatının yaranmasında, yaşanmasında, formalaşmasında böyük xidmətləri olmuş görkəmli publisist Ömər Faiq Nəmanzadə yazır ki, mətbuat olmayan millətin nə məhəbbəti - vətəniyyəti, nə qeyratı, milliliyi və insanlığı və nə də idarəetməni əldə edə bilməz. Görkəmli publisist daha sonra fikirlərinə davam edərək yazır: "Tarix bizə göstərir ki, bir millətin cəngavərliyi, hökuməti, hətta yeri-yurdu da ələndən alınmış, madam ki, milli ədəbiyyat var, o millət məhv ediləz. Dili kəsilməyən millətin vücudu kəsilməz, ədəbiyyatı yaşayan millət heç vaxt ölməz".

Məhz buna görə də bütün xalqlar zaman-zaman mədəniyyətlərini, ədəbiyyatlarını, mətbuatlarını yaratmış, inkişaf etdirmiş və gələcək nəsillərə ötürmüşlər. Biz xalq olaraq şərafətli tarixi keçmişə olan mədəniyyətimizlə, ədəbiyyatımızla və mətbuatımızla fəxr edə bilərik. İlk milli mətbuatımızın yaranması ilə hamımız qürur duyuru, iftixar hissləri keçirik. Təqvimimizə yazılmış həmin günün gəlişini səbirsizliklə gözləyirik. Tarixdə məlum olduğu kimi, hamımız üçün belə öz və doğma olan günlərdən biri də 22 iyul 1875-ci ildir. Həmin tarixdə milli mətbuatımızın qaranlıq-ları işıqlandıran çirəyi yandırılıb.

Millətin işıqlı sabahı üçün döyünən ürək

Daim sevincini yaşadığımız bu tarix bütün yaradıcı insanlar üçün iftixar və qürur mənbəyidir. Fəxr etdiyimiz həmin müqəddəs günü tariximizə dövrünün görkəmli ziyalı, millətinin gələcəyini düşündən Həsən bəy Zərdabi yazıb. Özü də şərafət dolu bu tarixi qeyrətinin qətiyyəti, üroyinin qanı, qəlbinin istəyi, dövrünün tələbi, xalqına olan sonsuz sevgi və məhəbbəti ilə yazıb. Ona görə yazıb ki, övladı olduğu, dünyalara sevdidi xalq dünyanın başqa xalqlarından geri qalmasın.

Yaşadığı dövrün qaranlıqlarına gur işıq salmaq üçün Həsən bəy Zərdabi üzləşdiyi bütün çətinlikləri dəf edərək həmin tarixi gündə şəxsi vəsaiti hesabına "Əkinçi" qəzetini nəşr etdirib. Elo həmin gündən də Zərdabi, sözün həqiqi mənasında, mətbuatımızın ölkəmizə gətiricisi. Üroyi millətinin sabahı üçün döyünən, qəlbi xalqın gələcək taleyi ilə vuran Həsən bəy "Əkinçi"ni nəşr etməyə başlayanda yazı da elə çox deyildi, 33 yaşındaydı. Həmin çağlarda Həsən bəy ömrünün ən qaynar, ən gümüş illərini yaşayırdı. Yaşadığı bu ömrü xalqın, millətin inkişafına şərf etməyə istəyirdi. Böyük ədəb istəyinə nail oldu, arzusunda qatdı. Rusiyada ali təhsil almış 33 yaşlı bu gənc olımda olan bütün var-dövlətinin millətini oyanmaq, xalqın qabaqcıl, zamanla ayaqlaşan bliklərlə yiyələnməsi üçün ziya vermək işinə sərə verdi. Qarşılaşdığı çətinliklərə sinə gərək müqəddəs müqəddəs, işıqlıdan işıqlı, nurlıdan nurlu çətin, amma xalqı üçün çox görüklü olan uzun bir yola çıxdı.

"Əkinçi"nin nəşrə başladığı zamanlarda heç də hamı təhsilli, elmi deyildi. Cəmiyyətdə cahillik, avamliq və cəhəlat həmin hökm sürürdü. Xalq eləndən, təhsildən çox-çox uzaq idi. O dövrdə elmə, təhsilə marağ göstərməyə barməqlə sayılırdı. Demək olar ki, həmin çağlarda mətbuatın, maarifin mahiyyətini dərin-dən anlayıran yox dərrəcəndə idi. Bəlkə də var idi, amma özlərində əziyyətlə verib anlamaq istəmir, cəhəlatın içində mürşü vururdu. Həsən bəy Zərdabi işıqlı düşüncələrində yaşadığı həmin qaranlıq, du-manlı dövrü belə təsvir edirdi: "Hər kəsi çağırırəm gəlməyir, göstərirəm görməyir, deyirəm qanmayır. Axırda gördüm ki, onları haraylayıb çağırmaqdan, onlara deməkdən başqa bir qeyri əlac yoxdur. Olmaz ki, mənim sözümlü eşidənlərdən heç biri qanan olmasın".

Zərdabi cəhəlatın tüğyan etdiyi bir vaxtda qəzetin gücünə inanırdı

Cəmiyyətdə avamliqın, cəhəlatın hökm sürdüyü bir vaxtda Zərdabi zamanəni anlayan insanları sanki çirəqlə axtarırdı. Böyük düşüncə sahibi, işıqlı, nurlu insan elə bu məqsədlə də "Əkinçi"si ilə çətin, müqəddəs bir yola çıxmışdı. Anlamaq dərddi təkə H.Zərdabini deyil, görkəmli yazıçı-

sabsız olsa da, qarşılaşdığı çətinlikləri yorulmaq bilmədən mərhələ-mərhələ dəf edən Həsən bəy Zərdabi 1875-ci il iyul ayının 22-də böyük tarix yazaraq milli mətbuatımızın ilk kərpiclərini qoydu. "Əkinçi" qəzetinin ilk nömrəsinə buraxdı. Necə deyirlər, uzun və müqəddəs bir yola çıxdı. "Əkinçi" milli mətbuatımızın ilk qaranlıq oldu. Təəssüflər ki, qəzetin ömrü o qədər də uzun olmadı. Nəşri iki il davam elədi. Amma bu iki

bəy Zərdabının çağırışına, səsə səs verərək millətinin, xalqın maariflənməsi üçün yorulmadan qələm çalmışlar. Ədəbiyyatımızın, mədəniyyətimizin, mətbuatımızın inkişafı və dünyada tanınması üçün çox böyük işlər görmüşlər.

Bu yerdə Türkiyə ədəbiyyatının tanınmış satira ustası Əziz Nesinin belə dəyərli fikirləri yada düşür: "Hər bir millətin böyüklüyü onun əhalisinin çoxluğuna və ərazisinin genişliyi-

Bir sənəliyi – 3 manat
Altı aylığı –
1 manat 50 qəpik

Poşt xərci
qəzet basdıran ilədir

Hər kəs öz işləri barəsində bu qəzetdə e'lamnamələr basdırma bilər. Belə e'lamnamələr basdıranda kəsərlər lazımdır ki, e'lamnamənin hər kəsinə iki

الکسی
سیبھی

"Əkinçi" qəzeti - tariximizin sönməyən məşəli

mız Cəlil Məmmədquluzadəni də ömrüboyu düşündürmüşdü. Böyük ədəbimiz yazır ki, sözüni o kəslərə də ki, sənə qulaq asmırlar. Xalqını sevməyən bu böyük yaradıcı insanlar yaxşı bilirdilər ki, cəhəlatı, avamliqı yalnız elmə, təhsillə insanların beynindən silib atmaq mümkündür. Onlar sözün qüdrətinə, gücünə inanırdılar. Elmə, biliyə yüksək dəyər verən Həsən bəy Zərdabi zamanəndən güylənərək yazırdı ki, elmsiz dolanmaq mümkün deyil.

Həmin günlərdə Zərdabi yazırdı: "Həqiqət elmə-təhsil etməyə başlayan tayfa qaranlıq otağın qapısını açıb çölə çıxan kimsədir ki, bu zaman günün işığı onun gözlərini nurlandırmıyaqdan başqa, otağın da içinə daxil olub orada olan şeyləri artıq işıqlandırır bir qeyri surətə salır". Bax, belə bir mürəkkəb dövrdə "Əkinçi" də qaranlıqta, cəhəlatə açılan işıqlı və geniş qarı oldu. Bu qarıdan düşən nur insanların yazmış şüurlarını oyatdı, dünyəgörüşlərini təzələdi, fikirlərinə yenilik toxumları səpdi və onları cüdərdərək böyütdü. Zaman-zaman xalqını cəhəlatdən, avamliqdan, cahillikdən uzaqlandırmıyaq çalışdı. Həsən bəy Zərdabinin fikirləri həmin günlərdə cəhəlatın hökm sürdüyü cəmiyyətin bütün qaranlıq güşələrində işıq saldı.

Zərdabi ümidisiz, inamsız deyildi. O, qəzetin gücünə, sözün qüdrətinə, fikrin işığına inanırdı. Və elə bu inamla da yazırdı: "...Belə qəzet çıxarmıyaqdan savay qeyri bir əlac yoxdur ki, kağızın üstə yazılmış döyən sözlər qapı-pəncərələrdən o iman mənzillərinə çata bilsin. Heç olmaz ki, doğru söz yerdə qalsın. Hər ildə on qəzet oxuyandan birisi öxüdüğünü qansa, onların qədərli ilbəil artar".

Uzun və müqəddəs bir yolun yolçusu

İçindən çıxdığı millətinin cəhəlatdən qurtarıb elm və təhsil yoluna gətirəcəyini düşündən Həsən bəy Zərdabi böyük həvə və qətiyyətlə maarifçilik işinə başladı. Amma o zamanlar qəzet buraxmaq da asan iş deyildi. Bunun üçün ilk növbədə bir çox çətin məsələ həll olunmalıydı, keçilməz sədlərdən keçilməliydı, zirvələr fəth olunmalıydı. Yaşadığı günlərin ağrı-acılarına dolub-daşan mənzərəsini Zərdabi belə təsvir edirdi: "Qəzet necə çıxardım? Pul yox, çarçı yoldaş yox, kitabxana yox, hürufat yox, əmələ yox. Bir-iki yüzdən yuxarı da oxuyan olmayacaq. Dövlət tərəfindən izn almaq da ki, bir böyük bələdir".

Qayğıları, problemləri saysız-he-

il ərzində qəzet çox iş gördü. Onun səhifələrində həmin kond təsərrüfatının müxtəlif sahələrinə dair sadə xalq dilində maraqlı məlumatlar, həm də təbəbətə, fiziologiyaya aid dəyərli məlumatlar dərc olunurdu. Beş şöbədə ibarət olan "Əkinçi"nin səhifələrində "Müsəlmanların geri qalmalarını söhbətləri", "İslam tərəqqiyə mane olubmu?" və digər mövzularda bir-birindən maraqlı məlumatlar dərc olunurdu.

Həsən bəy Zərdabi iki il ərzində "Əkinçi"si ilə mətbuatın, qəzetin nə olduğunu xalqa göstərməyi bacardı. Onlarda milli şüurun oyanmasına və formalaşmasına təkən verdi. Ardınca başqa qəzetlərin çap olunması üçün cığır açdı, yol göstərdi. "Əkinçi"dən sonra Tiflisdə Azərbaycan dilində "Ziyayi-Qafqaziyyə", "Koşkül" qəzetləri nəşr olunmağa başladı. Qığılcımını, alovunu "Əkinçi" qəzetindən almış bu mətbuat öqənləri da, xalqın maariflənməsi üçün böyük işlər gördülər. Bir-birindən dəyərli yazılar dərc etdilər.

Qaranlıqları işıqlandıran "Əkinçi"

Azərbaycan mətbuat tarixində xüsusi yeri olan alim, rəssam, jurnalist, şair, musiqişünas Əli bəy Hüseynzadə Həsən bəy Zərdabi haqqında yazırdı: "Keçmişdə ələmi-islam bir qaranlıq içində qaldığı zaman bu adam ələmə məşəli alıb qaranlıqları işıqlandırmıyaq çalışıyordu, o məsələ nə idi? Əvvəlincisi mətbə kəlam idi. Həsən bəy əvvəlincisi şəxsdir ki, Qafqaz, bəlkə Rusiya, demək olar ki, bütün dünyada müsəlmanlar içində əvvəlincisi türk müsəlman qəzetini nəşr etmişdir. Biz Qafqaz türklərindən cəsəret və hünərli vuruşan xalqımızın oğullarını igidliyindən, rəşadətindən, azad olumşu Qarabağda və Şərqi Zəngozurda aparılan mühtəşəm quruculuq işlərindən, həmçinin oxucuları daim düşündürən başqa mövzulardan yazır. Belə məzmunlu, dəyərli yazılarına görə də daim oxucu rəğbətini və sevgisini qazanır.

nə görə müəyyənlaşdırilmir. Hər bir xalqın böyüklüyü onun tarix və mədəniyyətinin qədim və zənginliyinə görə müəyyənlaşdırilir. Kiçik heka-yələrin böyük ustadı həm də yazırdı ki, işümkək varsa, bu istinin yoxluğu-dur, qaranlıq varsa, bu işığın yoxluğu-dur. "Əkinçi" qəzetinin ətrafına yığışan ziyallırlar da əsas məqsəd və amalları insanların beynindən cəhəlatı silmək, qaranlıqları işıqlandırmıyaq idi. Onlar bacardıqları qədər istəklərini çatdırdı, qısa müddət ərzində xeyli dəyərli işlər gördülər. Azərbaycan ədəbiyyatında, Azərbaycan mətbuatında heç vaxt sönməyəcək bir məşəli yandırdılar".

Mətbuatımızın inkişafı tarixində uğurlu addımlar

"Əkinçi" qəzetindən başlanan müqəddəs yol bu gün də uğurla davam etdirilir. Gündən-günə iqtisadi qüdrət artan dövlətimizin maliyyə dəstəyi sayəsində milli mətbuatımız daim inkişafda və tərəqqidədir. İlk mətbuatımız nəşrə başladığı vaxtdan 150 il keçməsinə baxmayaraq, "Əkinçi"dən düşən nur bu gün də yollarımızı işıqlandırır. Həsən bəy Zərdabi və onun "Əkinçi"si mətbuatımıza bayraqdadır. Çünki "Əkinçi"dən illər sonra yüzlərlə qəzet və jurnal pöhrələyib boy verdi. Mətbuatımızın, ədəbiyyatımızın, mədəniyyətimizin inkişafında uğurlu addımlar atıldı.

150 yaşlı "Əkinçi"dən pöhrələyən və yarandığı gündən gəncələrə vətənpərvərlik, qəhrəmanlıq hissləri aşılayan, dövlətimizin, dövlətçiliyimizin inkişafına, cəmiyyətdə gedən uğurlu proseslərə və başqa mövzulara güzüğü tutan "Azərbaycan" qəzetidir. Fəaliyyətdə başladığı ilk günlərdən qəzet daim səhifələrində qəhrəmanlıqla dolu şərafətli hərb tariximizdən, ölkənin ictimai-siyasi həyatından, iqtisadi inkişafından, həyata keçirilən uğurlu islahatlardan, Birinci və İkinci Qarabağ müharibələrində cəsəret və hünərli vuruşan xalqımızın oğullarını igidliyindən, rəşadətindən, azad olumşu Qarabağda və Şərqi Zəngozurda aparılan mühtəşəm quruculuq işlərindən, həmçinin oxucuları daim düşündürən başqa mövzulardan yazır. Belə məzmunlu, dəyərli yazılarına görə də daim oxucu rəğbətini və sevgisini qazanır.

Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan"

Milli mətbuatımızın "Həyat"ı

"Əkinçi" qəzetinin 150 yaşının tamamlandığı 2025-ci il milli mətbuat tariximiz üçün başqa bir mühüm faktla da əlamətdardır. Bu il "Həyat" qəzetinin də 120 yaşını tamam olur. Cəlil Məmmədquluzadənin "Molla Nəsrəddin" jurnalı haqqında məşhur fikrini "Həyat" qəzetinə aid etsək, əslində, bu qəzetə də zamanə, dövr özü yaratmışdır. Qəzetin nəşrə başladığı il 1905-ci il idi. Elo bir zaman ki onda bütün Rusiya imperiyasında, o cümlədən Qafqaziyada bölgəsində qəzgin ictimai-siyasi dəyişikliklər gedir, bu təbəddülatların təsiri ilə Azərbaycan ictimai fikir mühitində də milli özünüdərkərin güclənməsi, maarifçilik meyillərinin artması və informasiya vasitələrinin aktuallaşması prosesi gedikcə intensiv xarakter alırdı. Belə bir kontekstdə "Həyat" qəzetinin yaranması təsadüfi deyil, tarixi zərurətin diktesi idi.

Milli dirçəlişin tribunası

1905-ci ilin əvvəllərindən etibarən Bakıda və ətraf bölgələrdə dərin sosial gərginlik müşahidə olunurdu. Bu dövrdə Rusiya çar idarəetməsinin zəifləməsi bölgədəki etnik və siyasi qüvvələr üçün boşluq yaratmışdı. Həmin boşluqdan istifadə edən "Daşnakitüyun" partiyası və Erməni Milli Şurası Qafqaziyada, o cümlədən Bakı, Naxçıvan, Qarabağ kimi strateji ərazilərimizdə azərbaycanlılara qarşı planlı şəkildə zorakılıq və terror aktları həyata keçirirdi. Fevralda baş verən qanlı hadisələr zamanı ermənilər Bakıda genişmiqyaslı qırğınlar törətmiş, dinc azərbaycanlı əhali misli görünməmiş faciələrlə üzləşmişdi.

Bölgədəki ictimai və etnik qarşıdurmaların kəskinləşdiyi belə bir dövrdə informasiya və ideoloji sahədə milli maraqları müdafiə edəcək güclü vasitələrə çox ciddi ehtiyac vardı. Bu ehtiyac Azərbaycan ziyalları yeni təşəbbüslər ətrafında fəallaşdırırdı. 1905-ci ilin mart ayında Azərbaycanın maarifçi-məsənət simalarından olan Hacı Zeynalabdin Tağıyevin mənzilində keçirilən görüşdə gündəlik qəzet nəşrinin təşkil müzakirə olundu. Qəzetin yaradılması ideyası yalnız informasiya vasitəsi olaraq deyil, həm də milli dirçəlişin əsas tribunasına çevrilməsi baxımından strateji əhəmiyyət kəsb edirdi. Xeyriaxlılığı il milli mətbuat və ümumən ictimai fikir tariximizdə əməyi böyük olan Hacı Zeynalabdin belə bir qəzetin nəşrinə dəstəyi öz üzünə götürdü.

1905-ci il aprelin 16-da bütün türk dünyasında öz zamanəsinin görkəmli ziyalıları kimi tanınmış Əli bəy Hüseynzadə və Əhməd bəy Ağaoğlu Peterburq Baş Mətbuat İdarəsinə oriza ilə müraciət edib "Həyat" adlı bir qəzet nəşr etdirmək istədiklərini bildirdilər. Hacı Zeynalabdin Tağıyevin dövlət idarələrindəki yüksək nüfuzu və məsələyə müdaxiləsi də sözüni dədi. 1905-ci il aprelin 22-də Qafqaz Cənabları Vərotsoy Daşkov "Həyat"ın nəşrinə icazə verdi. Beləliklə, 1905-ci il iyunun 7-də "Həyat" qəzetinin ilk nömrəsi işıq üzü gördü.

Məsələyə sadiq qəzet

Qəzetin ilk sayında dərc olumşu "Qəzetimiz məsləkli" adlı baş məqalə "Həyat"ın ideoloji xəttini və ictimai missiyasını aydın şəkildə bəyan edirdi. Burada vurğulanırdı ki, Qərib ölkələrində, əhali 4-5 milyon olan dövlətlərdə belə 300-400 qəzet nəşr olunur və mədəni xalqlar qəzetləri "bəşəri ehtiyacların on zərurilərindən" hesab edilirdi. Mətbuat sadəcə informasiya vasitəsi deyil, həm də "insan üçün münis bir yoldaş, xeyriaxab bir müəllim, nazif bir məktəbdir", eyni zamanda "zillətdə qanlanlara doğru yolu, hidayət yolunu göstərir".

Belə bir niyyətlə yola çıxış "Həyat" qəzetinin nəşrə başlaması Azərbaycan mətbuat tarixində yeni mərhələnin başlanğıcı oldu. Onun fəaliyyət göstərdiyi ilk iki ay ərzində Bakının sonayə müəssisələrini tətilərlə bürümüşdü. Tətil hərəkatları, siyasi fəaliyyətə marağ qəzetin fəaliyyətinə ictimai diqqəti artırdı. "Həyat" yalnız informasiya daşıyıcısı deyil, həm də milli həmrəyliyin, mədəni oyanışın və maarifçiliyin rəmzinə çevrilmişdi. Tarixin axarı da 1905-ci ilin ağır və gərgin ictimai-siyasi şəraitində "Həyat" qəzetinin yaranmasının Azərbaycan ziyallıqlarının uzaqgörən təşəbbüsünün, milli oyanışın mühüm təzahürələrindən olduğunu göstərdi. Qəzet həmin dövrdün təbliğat vasitəsi, həm də milli identikliyin ifadə platforması kimi çıxış edərək, xalqın informasiya ehtiyaclarını qarşılayır, ictimai şüurun formalaşmasında və düzgün istiqamətə yönlənməsində xüsusi rol oynayır.

Qəzetin məzmunu və ideya istiqamətlərini milli mövqədə dayanmış ziyallıqlar - qəzetin nəşri Əlimördan boy Topçubaşov, baş redaktor Əli bəy Hüseynzadə və 1905-ci ilin axırlarında qəzetə baş redaktorluq etmiş Əhməd bəy Ağaoğlu həyata keçirirdilər ("Həyat"ın 101-ci sayı Əli bəy Hüseynzadə və Əhməd bəy Ağaoğlunun redaktorluğu ilə çıxmışdı. Bu tarixdən etibarən Əhməd bəy Ağaoğlu "İrsad" qəzetini nəşr etdiriyinə görə ondan uzaqlaşmaq məcburiyyətində qalmış, Əli bəy Hüseynzadə isə qəzetdəki fəaliyyətini davam etdirmişdi).

Maarifpərvərlərin söz meydanı

"Həyat"ın qısa müddətdə böyük uğur qazanmasının əsas səbəblərindən biri də qəzetin öz dövrünün tanınmış maarifpərvər və müfəkkir

ziyallarımlı öz ətrafında toplanması idi. Qəzetin 36 nöfərlik daimi müəllif heyəti vardı. Bu müəlliflərin adlarını bir-bir sadalasaq, və nəşrin adı qəzetdən, mətbuat orqanından çox Azərbaycanın klassik fikir tarixində iz qoymuş şəxsiyyətlərin söz meydanı olduğunu aydın şəkildə təsəvvür edə bilərik. Bu müəlliflər heyətinə qəzetin rəhbərləri, Əli bəy Hüseynzadə, Əhməd bəy Ağaoğlu, Əlimördan boy Topçubaşovla yanaşı, milli mətbuatımızın banisi Həsən bəy Zərdabi, Abbas Səhət, Məhəmməd Hadi, Həsən Sobri Ayvazov, Üzeyir bəy Hacıbəyli, Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev, Mirzə Ələkbər Sabir, Nərimanov, Nəcəf bəy Vəzirov, Məmməd-həsən Hacınski, M.Ə.Şeyxzadə, Sultan Məcid Qənzadə, Axund Əbubəyirbəyli və başqa tanınmış düşünçü adamları daxil idi.

M.Ə.Sabirin iki şeiri məhz bu qəzetdə dərc edilmişdi. Onlar "Müsəlman və erməni vətəndaşlarımız" şeiri və məşhur "Bir məclisdə on iki kişinin söhbəti" satirası idi. Şair bu əsərləri "Həyat" qəzetinin əməkdaşı Məhəmməd Həsən Tahirəvun "Hər birimiz bu qəzetəni oxuyub, istiqbalımız üçün iş görməliyik" çağırışından ilhamlanaraq qələmə almış və bunu qəzetə göndərdiyi məktubunda da xüsusi qeyd etmişdi.

Azərbaycan romantizminin banilərindən Məhəmməd Hadi də ədəbi fəaliyyətinə məhz bu qəzetdə başlamışdı. Onun "Bəyani-həqiqət" adlı ilk məqaləsi 1905-ci il iyulun 24-də "Həyat"da işıq üzü görmüşdü. Daha sonralar Hadi Kürdəmir və Həştərxandan da "Həyat"ə gəndərirdi məqalələrində, səirlərində maarifin vacibliyindən, "elmi-əbdə"nin inkişafından, bölgələrin ictimai-mədəni durumundan bəhs edirdi. Onun qəzetdə dərc edilmiş "Tələbəlik xatirəmdən" adlı yazısı isə ləhbəli bir ömür sürmüş Hadinin erkən həyat mərhələləri haqqında çox qiymətli məlumatlar təqdim edirdi.

Azərbaycan ədəbiyyatının daha bir görkəmli siması Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin "Ayın şahidliyi", "Ata və oğul" kimi hekayələri də ilk dəfə "Həyat"ın səhifələrində həyat qazanmışdı. Bu baxımdan qəzet ədəbiyyatın inkişafına da ciddi şəkildə təsir göstərirdi. Milli akademik musiqimizin banisi olmaqla yanaşı, parlaq publisist qələmi ilə milli mətbuat tariximizdə də nəzic izlər qoyan Üzeyir bəy Hacıbəyli qəzetin fəal müəlliflərindən idi. Onun "Həyat"da dərc edilmiş "Bir xanım əfəndinin bizlə əhsni-təvəccəli" adlı məqaləsi xüsusi məşhurdur. Bu yazı Maqda Neyman adlı bir qadın jurnalının mətbuatında Azərbaycan türklərinə qarşı yönəlmiş təhqirəmə fikirlərinə cavab idi. Həmin cavab məqaləsini yazanda Üzeyir bəy cəmi 20 yaşındaydı. Amma yazının məzmunu, sanbalı, "türk-islam" birliyinə qorxan qüvvələrin məqsəddli təxribatlarına qarşı ortaya qoyduğu mövqeyi və təsiri arqumentlər Üzeyir bəyün hələ o yaşlarında nə qədər yetkinliyini, kamilliyini, xalqın hüquqlarını qorumağa, cəmiyyətimizin inkişafı üçün çalışmağa necə hazırlığını göstirir.

Azərbaycan maarifçiliyinin aparıcı simalarından olan Sultan Məcid Qənzadə də "Həyat"da mütəmadi çıxış edirdi. "Lügəti-rusi türki", "Rus dilinin dilmancısı", "Əlifbaya-mütəhərriki" kimi dərslik və lüğətlər müəllifi olan S.M.Qənzadə qəzetdə daha çox dil məbahisələrinə ilə bağlı məqalələr yazırdı.

Milli məfkurə çarçısı

"Həyat" qəzeti təkə Bakı və Qafqazda deyil, Volqaboyunda, İranda və Osmanlı Türkiyəsində də geniş yayılıb, qəzetin təsiri ilə milli ideyalar Azərbaycan sərhədlərindən kənara keçirdi. Qəzetin nəşirlərindən olan Əli bəy Hüseynzadə "Həyat" və sonrakı mərhələdə "Füyuzat" jurnalı vasitəsilə Azərbaycanda türkçülük ideologiyasının əsas ilhamvericisi simalarından birinə çevrilmişdi. Onun publisistik fəaliyyəti "Həyat" qəzetinin milli məfkurənin yayılmasındakı rolunu daha da gücləndirdi.

"Həyat" qəzeti ilk saylarından etibarən yalnız ictimai-siyasi deyil, həm də dil məsələləri ilə bağlı müzakirələrin mərkəzinə çevrilmişdi və bu da təsadüfi deyildi. O zaman Azərbaycan milli kimliyinin formalaşması üçün həlledici bir mərhələ idi və dilin rolu hər zaman olduğu kimi, onda da bu xüsusda mühüm əhəmiyyət daşıyırdı. Bu məsələdə Əli bəy Hüseynzadə özünə-moxsus yanaşması ilə seçilirdi.

Əli bəy Hüseynzadə "Həyat"da dil siyasətini təkə redaksiya üslubunda deyil, həm də nəzəri və praktik siyoviyədə quraraq, ümumtürk ədəbi

dili konsepsiyasını mətbuat müstəvisinə daşıyırdı. O hesab edirdi ki, türk xalqlarının milli-mənəvi birliyinə gedən yol orta ədəbi dildən keçir. Görkəmli ziyalı bu dilin işlək və təsiredici olması üçün ilk növbədə orta qrammatik və leksik qaydaların formalaşdırılmasını, həmin dilin məktəblərdə və mətbuatda tədrisini vacib sayırdı.

Əli bəy Hüseynzadənin mövqeyinə görə, ədəbi dil sadəcə ünsiyyət vasitəsi deyil, həm də milli varlığın daşıyıcısı və qoruyucusudur. O yazırdı ki, millətlərin mövcudluğunu təmin edən ən mühüm amil onların dilidir. Əgər dil yoxdursa, millət də yoxdur. Ona görə ədəbi dilin formalaşması və orta məcraya yönəlməsi milli strategiyanın əsas istiqaməti olmalıdır. Bu yanaşma "Həyat" qəzetinin dil-üslub xüsusiyyətlərində qabarq şəkildə özünü göstərirdi. Əli bəy Hüseynzadənin yazı dilindəki leksik seçimlər, qrammatik konstruksiyalar və terminoloji yanaşmalar sadəcə Azərbaycan türkcəsi çərçivəsində deyil, ümumtürk dil birliyinə uyğunlaşdırılmış nümunələr idi.

XX əsrin əvvəllərində ümumtürk dili ilə bağlı polemikalərin intensivləşməsi məhz Əli bəy Hüseynzadənin bu cəsərtli konsepsiyası ilə birbaşa bağlı idi. Onun bu sahədəki fəaliyyəti təkə mətbuatla məhdudlaşmayıb, sonrakı illərdə dil islahatları və milli özünüdərk proseslərinə də təsir göstərmişdi.

Bələliklə, "Həyat" qəzetində aparılan dil siyasəti xüsusi Əli bəy Hüseynzadənin ideya rəhbərliyi ilə Azərbaycanda təkə milli deyil, ümumtürkçü bir ədəbi dil platformasının əsasını qoydu. Bu ideyalar sonralar "Füyuzat" məktəbinin də təməl prinsipləri oldu və regionun dil və fikir tarixində yeni mərhələ açdı.

Milli mətbuat tariximizdə yeni bir mərhələ

Amma belə bir gərgin milli ideya mübarizəsi "Həyat" qəzetinə və onun yaradıcı heyətinə o qədər də asan və gəlmirdi. Bu baxımdan qəzet çar senzurası ilə ideoloji qarşıdurma meydana da çevrilmişdi. Qəzetin tirajı artıqca, oxucu kütləsi genişləndikcə, xüsusən onun milliləşmə və maarifçilik ruhlu məzmunu daha çox diqqət çəkdiyə, rəsmi dairələrin narahatlığı da artırdı.

Qəzetin işıq üzü gördüyü ilk ayyarın ərzində senzura orqanlarının qərəzli yanaşması artıq hiss olunmaq başlamışdı. Erməniperəst çevrələrin təhriki ilə Senzura Komitəsinin rəhbəri Qallex qəzetin fəaliyyətinin dayandırılmasını birbaşa Qafqaz Cənabları müjərcisi etmişdi. Müjərcidə qəzetin baş redaktoru Əhməd bəy Ağaoğlu "panislamist ideyaların çarçısı", "müsləman fanatizminin təbliğatçısı" kimi təqdim olunmuş, qəzetin ümumən "Türk sultanının nüfuzunu artımağa məqsəddli fəaliyyət göstərdiyi" iddiası irəli sürülmüşdü.

Senzura orqanlarının bu iddiaları sadəcə ideoloji deyil, eyni zamanda etnik qarşıdurma riski üzərində qurulurdu. "Həyat"ın yaradıcı heyəti - Əli bəy Hüseynzadə, Əhməd bəy Ağaoğlu və digər ziyallıqlar "qatı islam tərəfdarları" kimi damğalanıb, guya qəzet vasitəsilə antiermən ovaqtın gücləndirildiyi və bunun nəticəsində Qafqazda müsəlman fanatizminin ələvəna biləcəyi iddia olunurdu.

Senzura Komitəsinin Qafqaz Cənablarınyinə ünvanladığı hesabatda daha bir məqam xüsusi diqqət çəkirdi: Əli bəy Hüseynzadə və Əhməd bəy Ağaoğlunun guya "islamın ilkinliyini və təməlliyini qorumaq namına iş idarəçiliyinə qarşı bənzərsiz mövqə" namıyış etdikləri vurğulanırdı. Bu işə çar hökuməti üçün təhlükə siqnalı idi. Eyni zamanda erməni siyasi dairələrdə də bu iki maarifçi liderin tədrisin siyasi nüfuz qazanmasından və real qüvvəyə çevrilməsindən ciddi şəkildə narahət idilər. Ona görə də qəzetə dərc olunacaq mühüm əhəmiyyətli yazılar rəsmi qurumların tələbi ilə əvvəlcədən rus dilinə tərcümə edilərək Tiflis Senzura Komitəsinə göndərilirdi. Bu təhdidlər qarşısında "Həyat" qəzetinin uzun müddət ömrü sürməsi mümkün olmadı. İlk nömrəsi 1905-ci il iyunun 7-də işıq üzü görmüş qəzet 1906-cı il sentyabrın 3-dək duruş gətirə bildi, son nömrəsi həmin tarixdə çıxdı. Bu müddətdə qəzetin ümumən 325 nömrəsi buraxılmışdı. Bunlardan 131-i 1905-ci, 194-ü isə 1906-cı ilə aidmişdi.

Qısa ömür sürməsinə rəğmən "Həyat" qəzeti özündən sonrakı yeni mətbuat orqanlarına və onlar vasitəsilə formalaşan ictimai fikir, maarifçilik, milli düşüncə axımına yeni bir həyat verdi. Nəticə etibarən "Həyat" qəzeti XX əsrin əvvəllərində Azərbaycanın

Sosial Xidmətlər Agentliyinin fəaliyyətinin 5 illiyinə həsr olunmuş "Bir qucaq qayğı" festivalı keçirilib

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyində Sosial Xidmətlər Agentliyinin fəaliyyətə başlamasının 5 illiyi münasibətilə "Bir qucaq qayğı" festivalı keçirilib.

Tədbir yubiley xarakteri daşımaqla yanaşı, uşaqların isti ailə mühitində böyüməsinin önəmini vurğulamaq məqsədilə təşkil olunub.

Tədbirdə çıxış edən əmək və əhalinin sosial müdafiəsi nazirinin müavini Hidayət Abdullayev son illər sosial sahədə həyata keçirilən genişmiqyaslı islahatlar haqqında məlumat verib. O, Prezident İlham Əliyevin, Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın həssas əhali qruplarına, xüsusilə də uşaqlara göstərdiyi diqqət və qayğıdan bəhs edib.

Millət vəkili Mehriban Vəliyeva uşaqların cəmiyyətə inteqrasiyasında sosial dəstək tədbirlərinin mühüm rol oynadığını bildirib. Xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqların iştirakı təmin olunan bu kimi tədbirlərin əhəmiyyətini qeyd edib.

Sosial Xidmətlər Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri Vüqar Behbudov qurumun ötən dövrdə həssas əhali qruplarından olan şəxslərin sosial xidmətlərlə təmin edilməsi istiqamətində gördüyü işləri, həyata keçirdiyi layihələri diqqətə çatdırıb. "Bir qucaq qayğı" festivalının məqsədi dövlət qayğısı ilə əhatə olunmuş uşaqların cəmiyyətə inteqrasiyasını təşviq etməkdir, onların bacarıq və istedadlarını nümayiş etdirmək olub. Tədbirdə agentliyin müxtəlif sosial xidmət müəssisələrinin

çixışları və digər bəhsətlərini çıxış ediblər. Onların ifasında bir-birindən gözəl mahnılar və rəqs nümunələri təqdim olunub. Maraqlı anlarla yadda qalan festivalda dövlət qurumlarının, qeyri-hökumət təşkilatlarının nümayəndələri, jurnalistlər, bəhsətlər, eləcə də sənət adamları iştirak ediblər. Xalq artisti Faiq Ağayev, müğənni Murad Arif və digər sənətlərin çıxışları tədbirə xüsusi rəng qatıb, uşaqların sevincini daha da artırıb.

Festival çərçivəsində bəhsətlərlə əl işləndirən ibarət sənəti təşkil olunub, interaktiv gushələr, master-klasslar həyata keçirilib. Agentliyin müxtəlif xidmət istiqamətlərinə həsr olunmuş gushələrdə 5 il ərzində görülən işlər, təqdim edilən xidmətlər barədə ətraflı məlumat verilib.

Ukrayna Aİ ilə yeni ticarət sazişi imzalayıb

Ukraynalı həmkarları ilə intensiv danışıqlardan sonra Avropa Komissiyası Avropa İttifaqı (Aİ) ilə Ukrayna arasında əsas ticarət çərçivəsi olan Dərin və Hərtərəfli Azad Ticarət Zonasının (DCFTA) yenidən işlənmiş variantını üzrə prinsiplər razılığını əldə etdiyini elan edib. Avropa Komissiyasının rəhbəri Ursula fon der Lyayen vurğulayıb ki, bu, "Ukraynanın bizim İttifaqımıza tam inteqrasiyasına aparan" yolun mərhələlərindən biridir.

"Euronews" telekanalının xəbərinə görə, 2022-ci ildən Rusiyanın işğalından sonra ticarət müvafəqəti Muxtar Ticarət Tədbirləri (ATM) ilə tənzimlənirdi və Ukraynanın Aİ-yə könd təsərrüfatı məhsullarının ixracına dair bütün tariflər və kvotalar ləğv edilmişdi. Bu sxemin müddəti iyunun əvvəlində başa çatıb. Aİ rəsmilərinin dediyinə görə, yeni saziş daha az iddialıdır, lakin "Ukraynaya dəstək və Aİ-nin könd təsərrüfatı sektorlarının həssaslığı və bunun getirdiyi problemlər arasında düzgün balans" nail olmaq məqsədi daşıyır.

Əvvəlki razılaşmalar bir sıra Aİ ölkələrində, o cümlədən Fransa və Polşada əks

reaksiyaya səbəb olub. Həmin ölkələrdə fermerlər ticarət maneələri aradan qaldırıldıqdan sonra Ukraynadan idxalın kəskin artmasına etiraz ediblər.

Avropa İttifaqının ticarət komissarı Maros Şefçoviç yeni saziş "balanslı, ədalətli və realist" adlandırılıb. Müqavilənin tam mətni hələ dərc edilməmişdir, bəzi detallar artıq məlumdur. Aİ-yə daxil olmağı hədəfləyən Ukrayna 2028-ci ilə kimi könd təsərrüfatı məhsullarını istehsal standartlarına Aİ standartlarına uyğunlaşdırmaq öhdəliyi götürüb. Ukraynada Aİ bazarlarını qorumaq üçün "etibarlı müdafiə mexanizmləri" təbiiq ediləcək. Yumurta, şəkər və

buğda kimi əsas məhsullar üçün kvotalar artırılacaq, lakin bazar sabitliyini qorumaq üçün bu kvotalar cari ticarət həcmindən aşağı qalacaq.

Bildiriləndə görə, yeni kvotalar ATM-də mövcud olan faktiki tam liberallaşdırmanın daha məhdududur. Bununla belə, bəzi mallar, məsələn, süd məhsulları, göbələklər və üzüm şirəsi tam liberallaşdırılacaq. Ukrayna da öz növbəsində Avropadan donuz ətini, qış ətini və şəkər idxalına kvotaları əhəmiyyətli dərəcədə artırmağa, eyni za-

manda digər məhsullar üçün rüsumları azaltmağa və ya ləğv etməyə razılığa. Komissiya hesab edir ki, bu, xüsusilə Ukrayna ilə həmsərhəd Avropa ölkələrində Aİ fermerləri üçün ixrac imkanlarını artıracaq.

İndi tərəflər sazişin texniki aspektlərini yekunlaşdırmaq üzrəndə işləyəcəklər. Yaxın günlərdə komissiya sazişi Aİ ölkələrinə və Avropa Parlamentinə təqdim edəcək.

Rizvan CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

Bu gün külək arabir güclənəcək

Milli Hidrometeorologiya Xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, iyulun 2-də Bakıda və Abşeron yarımadasında hava şəraitinin dəyişkən buludlu olacağı, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir.

Mülayim şimal-qərb küləyi gündüz bözi yerlərdə arabir güclənəcək. Havanın temperaturu gecə 20-23, gündüz 26-29 dərəcə isti olacaq. Atmosfer təzyiqi 757 millimetr civə sütunu, nisbi rütubət gecə 60-70, gündüz 50-55 faiz təşkil edəcək.

Abşeron çimərliklərində mülayim şimal-qərb küləyi bözi yerlərdə arabir güclənəcək. Dəniz suyunun temperaturu şimal çimərliklərində (Sumqayıt, Novxanı, Pirsəği, Nardaran, Bilgəh, Züqulba) 22-23, cənub çimərliklərində (Türkan, Hövsən, Sahil, Şıx) 24-25 dərəcə isti olacaq.

Azərbaycanın rayonlarında bözi yerlərdə fasilələrlə yağış yağacağı, şimşək çaxacağı gözlənilir. Dağlıq və dağətəyi rayonlarda qısamüddətli leysan xarakterli olacağı, dolu düşəcəyi ehtimalı var. Gecə və səhər bözi yerlərdə duman olacaq. Qərb küləyi ayrı-ayrı yerlərdə arabir güclənəcək.

Havanın temperaturu gecə 18-22, gündüz 28-32, dağlarda gecə 5-10, gündüz 15-20 dərəcə isti olacaq.

Naxçıvan şəhəri, Culfa, Ordubad, Sədərək, Şahbuz və Şərurda əsasən yağmursuz hava proqnozlaşdırılır. Lakin gündüz bözi dağlıq ərazilərdə qısamüddətli yağış yağacağı, şimşək çaxacağı gözlənilir. Dolu düşəcəyi ehtimalı var. Arabir duman gözlənilir. Qərb küləyi bözi yerlərdə arabir güclənəcək. Havanın temperaturu gecə 16-21, gündüz 27-32 dərəcə isti təşkil edəcək.

Xankəndi, Şuşa, Xocalı, Xocavənd, Füzuli, Ağdam, həmçinin Daşkəsən, Gədəbəy, Göygöldə hava əsasən yağmursuz olacaq. Lakin gündüz bözi dağlıq ərazilərdə arabir yağış yağacağı, şimşək çaxacağı gözlənilir. Ayrı-ayrı yerlərdə qısamüddətli leysan xarakterli olacağı, dolu düşəcəyi ehtimalı var. Arabir duman proqnozlaşdırılır. Qərb küləyi bözi yerlərdə arabir güclənəcək. Havanın temperaturu gecə 9-14, gündüz 17-22, bözi yerlərdə 27-30 dərəcə isti olacaq.

Şərqi Zəngəzur: Cəbrayıl, Kəlbəcər, Qubadlı, Laçın, Zəngilanda əsasən yağmursuz hava gözlənilir. Lakin gündüz bözi dağlıq ərazilərdə arabir yağış yağacağı, şimşək çaxacağı

gözlənilir. Ayrı-ayrı yerlərdə qısamüddətli leysan xarakterli olacağı, dolu düşəcəyi ehtimalı var. Arabir duman olacaq. Qərb küləyi əsasən Havanın temperaturu gecə 9-14, gündüz 17-22, bözi yerlərdə 27-30 dərəcə isti təşkil edəcək.

Qazax, Gəncə, Samux, Goranboy, Tərtər, Şəmkir, Tovuz, Naftalanda hava əsasən yağmursuz olacaq. Lakin gündüz dağlıq ərazilərdə başlayaraq bözi yerlərdə arabir yağış yağacağı, şimşək çaxacağı gözlənilir. Ayrı-ayrı yerlərdə qısamüddətli leysan xarakterli olacağı, dolu düşəcəyi ehtimalı var. Arabir duman gözlənilir. Qərb küləyi bözi yerlərdə arabir güclənəcək. Havanın temperaturu gecə 16-20, gündüz 25-30 dərəcə isti olacaq.

Balakən, Zaqatala, Qax, Şəki, Oğuz, Qəbələ, İsmayilli, Ağsu, Şamaxı, Siyozon, Şabran, Xızı, Quba, Xaçmaz, Qusarda hava əsasən yağmursuz olacaq. Lakin səhər dağlıq ərazilərdə başlayaraq bözi yerlərdə arabir yağış yağacağı, şimşək çaxacağı gözlənilir. Ayrı-ayrı yerlərdə qısamüddətli leysan xarakterli olacağı, dolu düşəcəyi ehtimalı var. Arabir duman gözlənilir. Qərb küləyi bözi yerlərdə arabir güclənəcək. Havanın temperaturu gecə 13-18, gündüz 22-27, dağlarda gecə 6-10, gündüz 15-18 dərəcə isti təşkil edəcək.

OXUCULARIN VƏ MƏTBUAT YAYIMI TƏŞKİLATLARININ NƏZƏRİNƏ!

"AZƏRBAYCAN" qəzetinə

2025-ci il üçün abunə yazılışı davam edir!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır. Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuat yayımı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

"Azərpoçt" MMC	(012) 598-49-55, (051) 225-02-13
"Azərmatbuatıyayımı" ASC	(012) 441-19-91, (050) 322-33-17
"Qaya" firması	(012) 566-77-80, (050) 214-40-53
"Region Press" MMC	(055) 316-79-01, (050) 316-79-01
"Səma-M" MMC	(012) 594-09-59
"Ziya" LTD	(012) 497-76-96, (050) 306-77-22
"Pressinform" MMC	(012) 598-49-52, (070) 340-01-00
"City press" MMC	(055) 819-09-26

1 illik - 187,20 (yüz səksən yeddi manat iyirmi qəpik) manat

6 aylıq - 93,60 (doxsan üç manat altmış qəpik) manat

3 aylıq - 46,80 (qırx altı manat səksən qəpik) manat

1 aylıq - 15,60 (on beş manat altmış qəpik) manat

Hörmətli oxucular!

Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzləşsəniz, redaksiyaya (Tel.: (012) 539-59-33) zəng vura bilərsiniz.

Keçmiş hərbi xuntanın planı iflasa uğradı

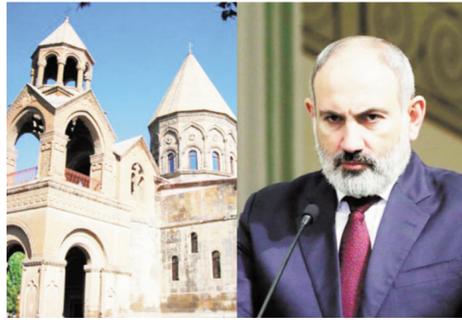
Hayastanda kilsə və hakimiyyətin qarşılıqlı müstəviyə keçir

Ermənistan ictimai-siyasi vəziyyətin daha böyük sürətlə gərginləşməsi müşahidə olunur. Belə ki, sosial narazılıqlardan istifadə edən keçmiş hərbi xuntanın yenidən revans istəyi ölkədə vəziyyətin daha da qarşılaşdırmağa gətirib çıxarıb.

Sarkisyan-Koçaryan tandemi kilsəni də siyasi proseslərə cəlb edərək ölkədəki xaosu daha da dərinləşdirməyə cəhd göstərir. Görünən odur ki, keşişlərin həbsləri fonunda Hayastanda kilsə və hakimiyyətin qarşılıqlı müstəviyə keçir.

Ermənistanın "Past" nəşri yazıb ki, Erməni Apostol Kilsəsinin Şirak yeparxiyasının rəhbəri, arxiyepiskop Mikayel Acahayan bir neçə gündür həbs olunub və onun namizədliyi ilə yeni vüsət ala biləcək impichment prosesi yenidən dəlandırılıb. Nəşr qeyd edib ki, iyunun 28-də, Ermənistan Milli Təhlükəsizlik Xidməti və polisi Üçmüddətli Kilsəsinə hücum edənə, Şirak yeparxiyasının rəhbəri piyada olaraq İstintaq Komitəsinə gələcəyini bildirib. Elə həmin gün "İşıqlı Ermənistan" partiyasının sədri Edmon Marukyan bəyan edib ki, parlamentin müstəqil deputatları Hovik Ağazaryan və Hakob Aslanyan baş nazirliyə namizəd kimi arxiyepiskop Mikayel Acahayanı irəli sürürlər.

Parlamentin "Hayastan" fraksiyası isə öz növbəsində bildirib ki, Acahayanın namizədliyini dəstəkləmək üçün 28 imza ilə prosesə qoşulublar. Bir qədər sonra "Şərəfim Var" fraksiyası da dəstək verməyə hazır olduğunu bəyan edib və faktiki olaraq impichment məsələsinə əsasən yetərli olan 36 deputatın imzası var idi.

Müəllif yazır ki, həmin vaxt Mikayel Srbazan artıq İstintaq Komitəsinə idi, onu vəkil, Vəkillər Kollegiyasının keçmiş rəhbəri Arman Zöhrabyan və keçmiş ombudsman Arman Tatoyan müşayiət edirdilər: "Bu hadisələrdən dərhal sonra Mikayel Srbazanın bəyanatı yayılıb, bəyanatı Arman Zöhrabyan öz "Facebook" sahifəsində yerləşdirib: "Mən din xadimi kimi xidmətimdən tam rəziyam, bu səbəbdən adın baş nazirliyə namizədlər sırasında hallanmasını, xahiş edirəm, dayandırın".

O zaman mediada məlumat yayılıb ki, Mikayel Srbazanı İstintaq Komitəsinə getməyə və impichment prosesinə daxil olmamağa məhz Zöhrabyan və Tatoyan inandırılıblar. Nəticədə formalaşmaqda olan və ən real olan impichment variantı faktiki olaraq uğursuzluğa düşüb. Üstəlik, həmin anda Acahayanın baş nazirliyə namizədliyinin irəli sürülməsi "Hayastan" və "Şərəfim var" fraksiyalarının, eləcə də iki müstəqil deputatın dəstəyinə sahib yeganə variant idi.

Müəllif sual edir ki, bəs, niyə bu alınmadı? Ardınca isə cavablandırır: "Axı, uzun müddətdir bir çox digər ictimai-siyasi fiqurlar da bu barədə danışdırlar,

"Hayakve" təşəbbüsü də bu istiqamətdə ictimai tələb formalaşdırırdı. Üstəlik, elə namizədin özü də əvvəllər belə bir inkişafın öleyhinə kimi görünürdü".

Nəşr qeyd edir ki, hələ ötən ilin may ayında Mikayel Srbazan "Aravot" qəzetinə verdiyi müsahibədə "Əgər sizə baş nazirliyə namizədlik təklif olunsay, razılışarınızmı?" suala belə cavab vermişdi: "Mən heç bir məsuliyyətdən yayınmamışam, amma bu, yalnız bütün ermənilərin katolikosunun xeyir-duası ilə ola bilər. Bütün ermənilərin katolikosunun xeyir-duası olmadan biz nə müstəqil, nə də özbaşına şəkildə heç nə etmərik".

Əslində, Arman Zöhrabyan özü də inkar etmir ki, o və Tatoyan Srbazana belə bir məsləhət veriblər. Lakin qeyd olunan əsaslandırma yalnız o halda keçərlidir ki, söhbət sifətli hüquqi prosesdən gəldiyi və hakimiyyətin addımları hüquqi-siyasi məntiqə uyğun olaydı. Ancaq fakt ondan ibarətdir ki, istər Baqrat Srbazanla bağlı "çevriliş planı", istərsə də Mikayel Srbazana qarşı irəli sürülən itiham sifətli mənada daşıyır və bu hakimiyyətin atdığı addımlar hər hansı bir məntiqədən, o cümlədən hüquqi məntiqədən tamamilə kənarlıdır.

"Bu şəraitdə isə hüquqi müdafiənin tamamilə hüquqa əsaslanan alətlərini tətbiq etmək, siyasi aspektləri nəzərə almadan hərəkət etmək mümkün deyil. Əksinə, Mikayel Acahayan namizədliyini irəli sürməklə sübut etmiş olardı ki, Ermənistan hakimiyyət dəyişikliyinə gedən yolu konstitusiyaya çərçivəsində seçib", - deyər məqalə müəllifi fikirlərini yekunlaşdırıb.

Elçin CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

Azərbaycan boksçuları Qazaxıstanda keçirilən Dünya Kubokunda iştirak edirlər

Qazaxıstanın paytaxtı Astanada boks üzrə Dünya Kubokuna start verilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan milli komandasının böyük məşqçisi Nəriman Abdullayev jurnalistlərə açıqlamasında iyulun 6-dək davam edəcək yarışa 8 kişi və 3 qadın boksçu ilə qatıldığını bildirib.

Qadınlardan ibarət yığmanın baş məşqçisi İlkin Ağayev boksçulardan qələbə gözlə

diklərini söyləyib: "İnanırsınız ki, hər biri uğurlu çıxış edəcək". Yarışda 30 ölkədən 300-ə yaxın dəri ölcək ustası qüvvəsini sınayıb. Bu, "World Boxing" olimpiya təşkilatının Qazaxıstanda təşkil etdiyi ilk yarışdır.

İl ərzində bir neçə mərhələdə keçirilən Dünya Kuboku reyting xarakteri daşıyır. Hər çəki dərəcəsində qalibə 300, gümüş medalçıya 200, bürünc mükafatçıya isə 150 reyting xalı verilir.

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar
SADIQOV

Əlaqə telefonları:

Qəbul otağı	- 539-68-71,	Beynəlxalq həyat, idman və
Baş redaktor müavinləri	- 538-86-86, 539-72-39	informasiya şöbəsi
Məsul katib	- 539-43-23,	Humanitar siyasət şöbəsi
Məsul katib müavinləri	- 539-44-91,	İctimai əlaqələr şöbəsi
Parlament və siyasət şöbəsi	- 539-84-41, 539-21-00,	Kompüter mərkəzi
İqtisadiyyat şöbəsi	- 538-42-32, 538-35-55,	Mühəssisatlıq

AZ 1073, Bakı şəhəri,
Mətbuat prospekti,
529-cu məhəllə,
"Azərbaycan" nəşriyyatı,
IV mərtəbə

azreklam@mail.ru

www.azerbaijan-news.az

Qeydiyyat № 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb sahifələnməmiş, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-nin mətbəhsində çap edilmişdir

Qəzetə dərc üçün göndərilən materiallar Azərbaycan dövlətinin mövqeyinə uyğun olmalıdır

Gündəlik rəsmi dövlət qəzeti

Tiraj 2958
Sifariş 1350

Qiyməti 60 qəpik